

Lovforslag nr. L 85. Fremsat den 30. november 1994 af indenrigsministeren (Birte Weiss)

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven, lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. og lov om social bistand

(Opstramninger i åbenbart grundløs-proceduren m.v.)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 894 af 27. oktober 1994, foretages følgende ændringer:

1. § 2, stk. 1, ophæves og i stedet indsættes:

»Udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Det Europæiske Fællesskab eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, kan indrejse og opholde sig her i landet i indtil 3 måneder fra indreisen eller, såfremt de pågældende er arbejdssøgende, i indtil 6 måneder fra indreisen.

Stk. 2. Udlændinge, der er omfattet af de regler, der er nævnt i stk. 4 (EF-reglerne), men som ikke er statsborgere i et af de i stk. 1 nævnte lande (tredjelandstatsborgere), kan indrejse og opholde sig her i landet i samme tidsrum som de i stk. 1 nævnte personer. Tredjelandstatsborgere skal dog have deres pas eller anden rejselegitimation viseret før indreisen, medmindre de pågældende er fritaget for visum, jf. § 39, stk. 2.«

Stk. 2-3 bliver herefter stk. 3-4.

2. I § 2, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »Det europæiske Fællesskabs regler« til: »Det Europæiske Fællesskabs regler«.

3. I § 3 indsættes som 3. pkt.:

»Har udlændingen opholdstilladelse i et andet nordisk land, fradrages dog alene den tid,

hvori udlændingen inden for de sidste 6 måneder har haft ophold i Danmark.«

4. § 4, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Visum kan gives til en eller flere indrejser med ret til indtil i alt 3 måneders ophold inden for et nærmere fastsat tidsrum. I de nævnte 3 måneders ophold fradrages den tid, hvori udlændingen inden for de sidste 6 måneder har haft ophold i Danmark eller i et andet nordisk land. Har udlændingen opholdstilladelse i et andet nordisk land, fradrages dog alene den tid, hvori udlændingen inden for de sidste 6 måneder har haft ophold i Danmark.«

5. § 9, stk. 6 og 7, affattes således:

»Stk. 6. Ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 2, nr. 2, kan kun indgives af personer, der opholder sig her i landet. Ved behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 2, nr. 2, kan akterne, der er indgået i sagen om opholdstilladelse til ansøgeren efter § 7, indhentes uden ansøgerens samtykke.

Stk. 7. Opholdstilladelse efter stk. 1 og stk. 2, nr. 1 og nr. 3-4, skal være opnået inden indreisen. Indenrigsministeren kan dog fastsætte regler om, i hvilke tilfælde ansøgning om opholdstilladelse kan indgives her i landet.«

6. Efter § 27 indsættes i kapitel 4:

»§ 27 a. Til brug for Direktoratet for Udlændinges og Indenrigsministeriets afgørelser om udvisning efter kapitel 4, jf. § 49, kan politiet

uden udlændingens samtykke videregive oplysninger om udlændingens strafbare forhold, herunder om sigtelser for strafbare forhold, til Indenrigsministeriet eller Direktoratet for Udlændinge.«

7. I § 28, stk. 1, nr. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Udlændinge, der er omfattet af § 2, stk. 1 eller 2, kan dog ikke afvises af denne grund.«

8. I § 28, stk. 1, nr. 4, affattes 2. pkt. således:

»Udlændinge, der er omfattet af § 2, stk. 1 eller 2, kan dog ikke afvises af denne grund, jf. dog stk. 2.«

9. § 28, stk. 2, 2. pkt. affattes således:

»Udlændinge, der er omfattet af § 2, stk. 1 eller 2, kan dog efter indrejsen kun afvises efter stk. 1, nr. 1 og 5, og såfremt det offentlige må bekoste udlændingens rejse ud af landet, tillige efter nr. 4.«

10. I § 28 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om afvisning og udsendelse af blindpassagerer.«

11. § 29, stk. 4, affattes således:

»Bestemmelserne i stk. 1-3 finder ikke anvendelse på udlændinge, der er omfattet af § 2, stk. 1 eller 2.«

12. I § 30 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Til brug for behandlingen af en sag om udsendelse af en udlænding videregiver Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningesnævnet uden udlændingens samtykke alle akter, der er indgået i sagen om opholdstilladelse efter § 7, til politiet, når der er meddelt endeligt afslag på opholdstilladelse efter § 7, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.«

13. § 32, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Bestemmelse om indrejseforbud kan træffes i forbindelse med en beslutning om afvisning efter § 28, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 3-5.«

14. § 33, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Meddelelser Direktoratet for Udlændinge i medfør af § 53 a, stk. 3, afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, kan udlændingen pålægges at udrejse straks. Det

samme gælder ved fastsættelse af en ny udrejsefrist, hvis der er meddelt opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, efter at Direktoratet for Udlændinge har meddelt afslag på asyl efter § 53 a, stk. 3. I andre tilfælde må fristen, bortset fra påtrængende tilfælde, ikke være kortere end 15 dage eller, hvis udlændingen er statsborger i et andet nordisk land og har haft bopæl her i landet, eller hvis udlændingen hidtil har haft opholdstilladelse, 1 måned.«

15. § 33, stk. 4-7, affattes således:

»Stk. 4. Indgives der ansøgning om opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 2, inden 10 dage efter, at Flygtningesnævnet har meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, har dette opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen. En sådan ansøgning har ikke opsættende virkning, hvis udlændingens asylsag er afgjort af Direktoratet for Udlændinge efter § 53 a, stk. 3, og udrejsefristen er overskredet.

Stk. 5. Indbringes en afgørelse truffet af Flygtningesnævnet om opholdstilladelse efter § 7 for Folketingets Ombudsmand, har dette ikke opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, hvis afgørelsen er enstemmig, eller udlændingens udrejsefrist er overskredet. Indbringes en afgørelse truffet af Direktoratet for Udlændinge efter § 53 a, stk. 3, for Folketingets Ombudsmand, har dette ikke opsættende virkning.

Stk. 6. Indbringes en afgørelse truffet af indenrigsministeren efter § 9, stk. 2, nr. 2, for Folketingets Ombudsmand, har dette ikke opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, hvis indbringelsen må anses for åbenlyst ubegrundet, eller udlændingens udrejsefrist er overskredet.

Stk. 7. En ansøgning om genoptagelse af en afgørelse efter § 7 eller § 9, stk. 2, nr. 2, har ikke opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, medmindre den myndighed, der har truffet afgørelsen, træffer beslutning herom. Er udlændingens udrejsefrist overskredet, har en ansøgning om genoptagelse ikke opsættende virkning.

16. § 36, stk. 1, affattes således:

»Såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, udvisning efter § 24, nr. 5, og § 25, eller udsendelse af en udlænding, der ef-

F. t. l. vedr. udlændingeloven m.v.

ter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan politiet bestemme, at den pågældende skal frihedsberøves. Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 22, nr. 1, § 23, nr. 1, jf. § 22, nr. 1, og § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 1.«

17. I § 37, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»Er frihedsberøvelsen efter § 36 iværksat umiddelbart i forlængelse af en anholdelse efter retsplejelovens kapitel 69, regnes fristen fra tidspunktet for anholdelsen.«

18. Efter § 37 e indsættes i kapitel 6:

»§ 37 f. Straffelovens § 86, stk. 1-3, finder tilsvarende anvendelse, når en udlænding har været frihedsberøvet efter § 36, stk. 2, 3. pkt.«

19. § 40, stk. 5, 2. pkt., affattes således:

»Retsplejelovens kapitler 73 og 75 b finder anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.«

20. I § 40 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Udebliver en udlænding, der har ansøgt om opholdstilladelse efter § 7, efter at være tilsagt personligt til at møde hos Direktoratet for Udlændinge eller politiet, uden anmeldt lovligt forfald, bortfalder udlændingens ansøgning om opholdstilladelse efter § 7. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om virkningerne af udeblivelse. Direktoratet for Udlændinge kan i særlige tilfælde beslutte, at en ansøgning ikke skal anses for bortfaldet.«

21. I § 42 a, stk. 2, indsættes som 4. pkt.:

»Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang Direktoratet for Udlændinges beføjelser efter denne bestemmelse kan overføres til andre myndigheder.«

22. Efter § 42 a indsættes:

»§ 42 b. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om erstatning for skader, som udlændinge, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse i henhold til § 7 er taget under behandling, forvolder på andre eller andres ejendele, og for skader, som påføres de pågældende udlændinge eller disses ejen-

dele. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om forsikring mod sådanne skader. De herved forbundne udgifter afholdes af staten.«

23. I § 43, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om størrelsen af den i 2. pkt. nævnte erstatning.«

24. Efter § 43 indsættes:

»§ 43 a. Til udlændinge, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 er taget under behandling, kan der, hvis vedkommende ikke selv har midler hertil, ydes hjælp til rejse til et tredjeland, hvor vedkommende efter indrejsen i Danmark og inden udløbet af en fastsat udrejsefrist har opnået indrejse- og opholdstilladelse, hvis den pågældende har fået afslag på eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse her i landet.

Stk. 2. Der kan ikke ydes hjælp til:

- 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet,
- 2) udlændinge, der er statsborgere i de nordiske lande,
- 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, som er tilsluttet Det Europæiske Fællesskab, og
- 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Stk. 3. Hjælpen efter stk. 1 omfatter

- 1) udgifter til billet til fly, tog m.v.,
- 2) nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele,
- 3) højst 5.000 kr. pr. familie til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældende eller familiens erhverv i det pågældende tredjeland, og
- 4) andre udgifter, der er forbundet med rejsen.

Stk. 4. En udlænding kan kun modtage hjælp efter stk. 1 én gang.

Stk. 5. Beløbet i stk. 3, nr. 3, reguleres én gang årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.«

25. § 46, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Direktoratets afgørelser kan, bortset fra de i § 33, § 42 a, stk. 4, 1. pkt., og § 53 a nævnte afgørelser, påklages til indenrigsministeren.«

26. § 48, stk. 1, affattes således:

»Afgørelse om afvisning ved indrejsen, jf. §§ 28, stk. 1, og 29, stk. 1-2, kan træffes af vedkommende politimester eller politidirektøren. Afgørelser om iværksættelse af foranstaltninger efter § 30, § 34, § 36 og § 40, stk. 3-5, kan træffes af Rigspolicehøveden, vedkommende politimester eller politidirektøren. Afgørelser om ydelse af hjælp efter § 43 a kan træffes af Rigspolicehøveden. De i 1.-3. pkt. nævnte afgørelser kan påklages til indenrigsministeren. Politiets afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter § 36 og §§ 37 c-37 e kan dog kun påklages til indenrigsministeren, såfremt afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter § 37 eller § 37 c-37 e.«

27. I § 49, stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 723 a« til: »§ 723.«

28. § 50, stk. 2, 5. pkt. affattes således:

»§ 34, § 37, stk. 3 og 6, og § 37 a-37 e finder tilsvarende anvendelse.«

29. I § 53 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Har et medlem forfald, kan der i særlige tilfælde udpeges eller beskikkes et andet medlem. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.«

30. I § 53 a indsættes som stk. 5.

»Stk. 5. Politiet kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger om en udlændings strafbare forhold, herunder om sigtelser for strafbare forhold, til Direktoratet for Udlændinge eller Flygtninge- og Udvandningsnævnet, hvis den pågældende har ansøgt om opholdstilladelse efter §§ 7- 8.«

31. I § 57 indsættes som stk. 2 og 3.

»Stk. 2. Forinden der af anklagemyndigheden, uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde, nedlægges påstand om udvisning af en udlænding, kan der indhentes en udtalelse fra Direktoratet for Udlændinge.

Stk. 3. Anklagemyndigheden kan til brug for de i stk. 1 og 2 nævnte udtalelser uden udlændingens samtykke videregive oplysning om udlændingens strafbare forhold, herunder om sigtelser for strafbare forhold, til Flygtninge- og Udvandningsnævnet eller Direktoratet for Udlændinge.«

32. I § 58 indsættes efter »§ 37, stk. 2,«: »§ 37 c, stk. 3, 2. pkt.,«

33. § 59, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Den, der forsægtigt bistår en udlænding med ulovligt at indrejse eller opholde sig her i landet, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år. På samme måde straffes den, der for vindings skyld bistår en udlænding med at indrejse i Danmark med henblik på herfra at indrejse i et andet land, hvor udlændingen vil blive afvist eller tilbagesendt. På samme måde straffes endvidere den, der for vindings skyld bistår en udlænding med at indrejse i et andet land, hvor udlændingen vil blive afvist eller tilbagesendt.«

§ 2

I lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 893 af 27. oktober 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 3, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»En person med opholdstilladelse efter denne lov må endvidere tage beskæftigelse i forbindelse med et praktikophold, der indgår som led i den undervisning, der tilbydes i medfør af lovens § 5.«

2. § 3, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang personer, der tager lønnet beskæftigelse i henhold til stk. 3, skal have deres og deres husstands udgifter til underhold dækket af Direktoratet for Udlændinge, samt i hvilket omfang de pågældende skal pålægges at betale for deres og deres husstands ophold og undervisning, som tilbydes i medfør af § 5, samt de i § 7 b nævnte udgifter. Direktoratet for Udlændinge kan fastsætte nærmere retningslinjer for beregningen af de i 1. pkt. nævnte udgifter, herunder fastsætte gennemsnitstakster for en given ydelse over en given periode. Et pålæg til en udlænding om at betale de i 1. pkt. nævnte udgifter tillægges udpantningsret.«

3. I § 3, stk. 6, ændres »den i stk. 3, 1. pkt., omhandlede personkreds under det særligt tilrettelagte trænings- og arbejdsprogram« til:

»personer, der er meddelt opholdstilladelse i medfør af denne lov«.

4. I § 5, stk. 3, ændres »skoler og uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet« til: »skoler og undervisningsinstitutioner under Arbejdsministeriet, Kulturministeriet og Undervisningsministeriet«.

5. I § 7, stk. 3, 2. pkt., ændres »disse opgaver« til: »de i 1. pkt. og i § 3, stk. 1, nævnte opgaver«.

6. I § 7, stk. 4, indsættes efter »Direktoratet for udlændinge eller den«: »statslige styrelse,«

7. I § 7 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang Direktoratet for Udlændinges beføjelser efter stk. 2 og 6 kan overføres til andre myndigheder.«

8. Efter § 7 a indsættes:

»§ 7 b. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om erstatning for skader, som personer med midlertidig opholdstilladelse efter denne lov forvolder på andre eller andres ejendele, og for skader, som påføres de pågældende personer eller disses ejendele. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om forsikring mod sådanne skader. De herved forbundne udgifter afholdes af staten, jf. dog § 3, stk. 5.«

9. § 8, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. For personer, der er meddelt opholdstilladelse efter denne lov, og som er udrejst af Danmark med henblik på at vende tilbage til det område, vedkommende stammer fra, bortfalder opholdstilladelsen først, når vedkommende har opholdt sig uden for landet i mere end tre på hinanden følgende måneder.«

10. I § 12, stk. 1, 2. pkt., ændres »§§ 37 a-37 e« til: »§§ 37 a-37 f«.

11. I § 16 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om, at personer med midlertidig opholdstilladelse efter denne lov til stadighed skal medføre deres pas eller anden legitimation under ophold her i landet. Indenrigsministeren kan herunder fastsætte bestemmelser

om straf af bøde for overtrædelse af de fastsatte regler.«

12. § 16 a, stk. 2, nr. 2, affattes således:

»2) nødvendige udgifter til transport (overfladetransport) af personlige ejendele,

13. I § 16 a, stk. 2, nr. 3, udgår »samt«, i nr. 4 ændres »tilbagevenden.« til: »tilbagevenden og« og som nr. 5 indsættes:

»5) andre udgifter, der er forbundet med rejsen.«

14. I § 16 b ændres »§ 16, stk. 2, nr. 1 og 2,« til: »§ 16 a, stk. 2, nr. 1, 2 og 5,«.

15. Efter § 16 b indsættes:

»§ 16 c. Til personer, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse efter denne lov, kan der, hvis vedkommende ikke selv har midler hertil, ydes økonomisk støtte til rejse til et tredjeland, hvor vedkommende har opnået indrejse- og opholdstilladelse, hvis den pågældende frafalder en ansøgning om opholdstilladelse her i landet.

Stk. 2. Hjælpen efter stk. 1 omfatter

- 1) udgifter til billet til fly, tog m.v.,
- 2) nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele,
- 3) højst 5.000 kr. pr. familie til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældende eller familiens erhverv i det pågældende tredjeland, og
- 4) andre udgifter, der er forbundet med rejsen.

Stk. 3. En person kan kun modtage støtte efter stk. 1 én gang.

Stk. 4. Beløbet i stk. 2, nr. 3, reguleres én gang årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.«

§ 3

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992 som ændret ved bl.a. lov nr. 464 af 30. juni 1993 og lov nr. 362 af 18. maj 1994 og senest ved lov nr. 450 af 1. juni 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 47 a, stk. 2, nr. 4, ændres »forsikring.« til: »forsikring, og« og som nr. 5 indsættes:

»5) andre udgifter, der er forbundet med rejsen.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 1995.

§ 5

Stk. 1. § 1 gælder ikke for Færøerne og

Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 2. §§ 2 og 3 gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget indeholder dels nogle forslag til materielle ændringer, dels en række forslag til ændringer af mere teknisk karakter i udlændingeloven, lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. og i lov om social bistand.

Lovforslaget indeholder regler om yderligere effektivisering af asylsagsbehandlingen, særligt vedrørende efterbehandlingstiden i sager, der har været behandlet i åbenbart grundløs-proceduren.

Bemærkningerne til lovforslaget indeholder i den forbindelse oplysninger om sagsbehandlingstiderne i asylsager samt en ny målsætning om, at sagsbehandlingstiden i åbenbart grundløse asylsager skal nedbringes til 1 måned regnet fra asylregistreringen til udrejse.

Denne målsætning er mere end en halvering i forhold til den målsætning, som blev opstillet i bemærkningerne til forslag til lov nr. 421 af 1. juni 1994 om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. Ifølge den gamle målsætning skulle Direktoratet for Udlændinges og Dansk Flygtningshjælps sagsbehandling af åbenbart grundløs-sager udgøre ca. 2 måneder.

Med henblik på at realisere denne målsætning foreslås en række begrænsninger i adgangen til at tillægge en begæring, indbringelse af afgørelser for Folketingets Ombudsmand og ansøgninger om humanitære opholdstilladelser opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

Der foreslås endvidere indført en bestemmelse i udlændingeloven om, at en asylansøgning bortfalder, hvis asylansøgeren uden lovlig grund udebliver efter at være tilsagt til at give møde. Der er knyttet en række tydelige retssikkerhedsgarantier til denne bestemmelse.

Der foreslås endvidere indført en række bestemmelser i udlændingeloven om videregivelse af asylsagens akter til politiet og oplysninger om kriminalitet til udlændingemyndighederne, navnlig med hen-

blik på at skabe det fornødne grundlag for en hurtig udsendelsesprocedure hos politiet og en hurtig asylsagsbehandling af kriminelle asylansøgere.

Det foreslås desuden, at strafferammen for menneskesmugling forhøjes fra 1½ år til 2 år, hvilket – sammenholdt med staffelovens bestemmelser – under særdeles skærpende omstændigheder giver mulighed for at idømme straffe på op til 3 års fængsel.

Det foreslås endvidere, at personer, der under en straffesag er frihedsberøvet efter udlændingeloven, skal have frihedsberøvelsen fratrukket i den straf, som eventuelt senere idømmes.

Med henblik på opfølgning på Finansministeriets turnusundersøgelse af Direktoratet for Udlændinge foreslås indenrigsministeren bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang en række nærmere angivne beføjelser, som Direktoratet for Udlændinge er tillagt efter udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., kan overføres til andre myndigheder.

Forslaget indeholder endvidere bestemmelser om forsikring af asylansøgere og bosniske krigsflygtninge og bestemmelser om økonomisk støtte til disse personer, hvis de ønsker at rejse til et tredjeland.

Forslagets indeholder desuden bestemmelser med henblik på Danmarks opfyldelse af internationale forpligtelser, der følger af EU-retten og Blindpassagerkonventionen.

Endelig indeholder forslaget rent tekniske ændringer af bestemmelser, hvori der henvises til nu ophævede lovbestemmelser og lignende.

2. Forslag til opfølgning på lov nr. 421 af 1. juni 1994 og lov nr. 425 af 1. juni 1994

2.1. Forslag til opfølgning på lov nr. 421 af 1. juni 1994

2.1.1. Videregivelse af fortrolige oplysninger

Som led i opfølgningen på de effektiviseringstiltag, der er etableret ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 foreslås det i lovforslaget, at der indføres en række bestemmelser i udlændingeloven vedrørende dels udlændingemyndighedernes videregivelse af sagsak-

ter til politiet med henblik på udsendelse af asylansøgere, jf. afsnit 2.1.1.1., dels politiets indberetning til Direktoratet for Udlændinge om kriminalitet begået af udlændinge, jf. afsnit 2.1.1.2.

Efter forvaltningsloven er der mulighed for efter en konkret vurdering og under en række snævre betingelser at videregive oplysninger om enkeltpersoners private forhold og andre fortrolige oplysninger fra en forvaltningsmyndighed til en anden.

De foreslåede videregivelsesbestemmelser i udlændingeloven giver mulighed for at etablere en række administrativt smidige videregivelsesordninger i et videre omfang end efter forvaltningsloven.

De foreslåede videregivelsesregler indeholder imidlertid ingen udtømmende opregning af de situationer, hvor en udveksling af fortrolige oplysninger mellem forskellige forvaltningsmyndigheder kommer på tale. Det er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt at gøre nogen indskrænkning i adgangen til inden for forvaltningslovens rammer at videregive fortrolige oplysninger i øvrigt. Dette gælder f.eks. videregivelse af oplysninger til politiet som led i en samlivskontrol eller videregivelse af oplysninger til brug for udenrigstjenestens arbejde.

2.1.1.1. Udlændingemyndighedernes videregivelse af sagsakter til politiet med henblik på udsendelse af asylansøgere

Ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. blev der indført bestemmelser om, at en ansøgning om genoptagelse, en indbringelse for Folketingets Ombudsmand i relation til asylsagsbehandlingen og spørgsmålet om meddelelse af humanitær opholdstilladelse i en række tilfælde ikke vil have opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, jf. herved udlændingelovens § 33, stk. 4-7.

Som anført i bemærkningerne til det lovforslag, der dannede grundlag for lovændringen, er det hensigten med bestemmelserne om afskæring af opsættende virkning at give politiet mulighed for en hurtig og smidig tilrettelæggelse af tvangsmæssige udsendelser af asylansøgere, hvis udrejsefrist er udløbet, og dermed give politiet mulighed for generelt at sørge for, at de fornødne rejsedokumenter er til stede forinden den faktiske udsendelse til hjemlandet, ligesom politiet ved tilrettelæggelsen af den enkelte udsendelse vil opnå den sikkerhed, at personer, hvis udrejsefrist er udløbet, ikke efterfølgende vil få meddelt opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

Efter udlændingelovens § 30, stk. 2, drager politiet omsorg for udrejsen i de tilfælde, hvor en udlæn-

ding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke udrejser frivilligt.

Politiet foretager i henhold til denne bestemmelse en egentlig kontrol af, om en udlænding, hvis udrejsefrist er udløbet, fortsat opholder sig her i landet (udrejsekontrol). Politiet træffer herefter de nødvendige foranstaltninger til at udsende den pågældende udlænding af landet, bl.a. i form af fremskaffelse af de fornødne rejsedokumenter og transitvisa, og tilrettelægger den faktiske udsendelse af landet.

Indenrigsministeren har som led i opfølgningen af lov nr. 421 af 1. juni 1994 ved brev af 12. juli 1994 til Rigspolitechefen anmodet om, at politiet allerede fra det tidspunkt, hvor en asylansøger har fået endeligt afslag på asyl, dvs. har fået afslag på asyl i Direktoratet for Udlændinge efter åbenbart grundløs-proceduren uden klageadgang til Flygtningenævnet eller har fået afslag på asyl i Flygtningenævnet, træffer foranstaltninger, bl.a. i form af fremskaffelse af de fornødne rejsedokumenter og transitvisa, til at forberede den hjemsendelse, der bliver aktuel, når vedkommendes udrejsefrist (på et tidspunkt) udløber, og den egentlige udrejsekontrol kan påbegyndes.

Indenrigsministeriets brev af 12. juli 1994 til Rigspolitechefen er optaget som bilag til lovforslaget.

En forudsætning for, at politiet allerede inden udrejsefristens udløb kan påbegynde forberedelsen af en tvangsmæssig udsendelse, og at politiet kan tilrettelægge en tvangsmæssig udsendelse så effektivt og smidigt som muligt, vil imidlertid være, at politiet så hurtigt som muligt efter meddelelsen af endeligt afslag på asyl får tilsendt asylsagsakter.

De asylsagsakter, som politiet vil få brug for under sin forberedelse og tilrettelæggelse af en udsendelse af en asylansøger, vil være en genpart af de afgørelser, hvorved der meddeles afslag på asyl, og hvorved der efterfølgende sker fastsættelse eller udsættelse af udrejsefristen.

Politiet vil endvidere navnlig have behov for at modtage asylansøgerens pas eller anden rejselgitimation, hvilket vil være en nødvendighed for at gennemføre en udsendelse af asylansøgeren og for at erhverve evt. transitvisa.

Politiet vil desuden navnlig have behov for at modtage asylansøgerens identitetspapirer eller andre oplysninger fra asylsagens akter, som kan få relevans for fastlæggelsen af den pågældendes identitet og statsborgerskab. Disse oplysninger vil ofte være en nødvendighed for at fremskaffe rejselgitimation via hjemlandets repræsentation og for at fremskaffe evt. transitvisa.

Sådanne oplysninger vil skulle fremsendes af den besluttende udlændingemyndighed umiddelbart ef-

ter endeligt afslag på asyl eller umiddelbart efter udlændingens frafald af en ansøgning om asyl.

Som anført i indenrigsministerens brev af 12. juli 1994 vil det imidlertid være en forudsætning for at etablere en sådan videregivelsesordning, at det ikke vil være i strid med reglerne i forvaltningslovens kapitel 8 om videregivelse af oplysninger til en anden forvaltningsmyndighed, at udlændingemyndighederne videregiver asylsagens akter til politiet i et omfang, der så vidt muligt imødekommer politiets behov herfor.

Det kan efter Indenrigsministeriets opfattelse stille sig tvivlsomt, om betingelserne i forvaltningslovens § 28 for videregivelse af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold er opfyldt i de tilfælde, hvor udrejsefristen endnu ikke er udløbet, og asylansøgeren således stadig har ret til at opholde sig her i landet.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse kan det ligeledes give anledning til tvivl, om betingelserne i forvaltningslovens § 28 for videregivelse af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold er opfyldt i de tilfælde, hvor asylansøgeren erklærer sig villig til at medvirke til udsendelsen og bekræfte sin identitet over for hjemlandets repræsentation.

Det bemærkes herved, at asylsagens akter i adskillige tilfælde, navnlig vedrørende asylmotivet, forfølgelse i hjemlandet og asylansøgerens udrejse, vil indeholde oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold.

Politiets mulighed for at tilrettelægge en smidig og hurtig udsendelse af en afvist asylansøger er efter Indenrigsministeriets opfattelse af væsentlig betydning for en effektiv samlet asylsagsbehandling.

Indenrigsministeriet finder det derfor afgørende, at politiet får samtlige asylsagens akter med henblik på at påbegynde forberedelsen af udsendelsen af en asylansøger, der har fået afslag på sin ansøgning om opholdstilladelse, på et så tidligt tidspunkt som muligt, herunder også inden udløbet af ansøgerens udrejsefrist.

Indenrigsministeriet finder det endvidere afgørende, at politiet, uanset om ansøgeren tilkendegiver at ville medvirke til udsendelsen, på et så tidligt tidspunkt som muligt får de fornødne dokumenter til at forberede og gennemføre en udsendelse af den pågældende. Det bemærkes herved, at Rigspolitichefen har oplyst, at asylansøgere hyppigt ændrer holdning i løbet af klagøringen af udsendelsessagen.

Indenrigsministeriet finder det endelig af hensyn til en smidig tilrettelæggelse af videregivelsesordningen påkrævet, at politiet kan få videregivet asylsagens akter uden at skulle anmode herom og uden, at den videregivende myndighed skal foretage en kon-

kret vurdering af politiets behov for at modtage den enkelte oplysning.

Det foreslås på den baggrund at indføre en bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 3, om, at Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningenævnet til brug for behandlingen af en sag om udsendelse af en udlænding uden udlændingens samtykke videregiver akterne, der er indgået i sagen om opholdstilladelse efter § 7, til politiet, når der er meddelt endeligt afslag på opholdstilladelse efter § 7, eller når udlændingen frafalder ansøgning herom.

Forslaget skal alene ses som en praktisk foranstaltning, der vil give politiet bedre mulighed for generelt at sørge for, at de fornødne rejsedokumenter er til stede forinden den faktiske udsendelse til hjemlandet. Det må antages, at politiet dermed vil kunne nedbringe den tid, der som følge af praktiske problemer med udsendelsen kan hengå fra udrejsefristens udløb til den faktiske udsendelse, jf. herved bemærkningerne til forslaget til lov nr. 421 af 1. juni 1994.

Politiet er i forbindelse med behandlingen af sager om udsendelse underlagt de almindelige bestemmelser om tavshedspligt, herunder ved kontakt med hjemlandets myndigheder.

Der henvises til forslagets § 1, nr. 12.

2.1.1.2. Politiets indberetning til Direktoratet for Udlændinge om kriminalitet begået af udlændinge

Som beskrevet i bemærkningerne til lov nr. 421 af 1. juni 1994 er der mellem de myndigheder, som indgår i behandlingen af asylansøgninger efter åbenbart grundløs-proceduren, opnået enighed om, at man vil fremskynde såvel Direktoratet for Udlændinges som Dansk Flygtningehjælps sagsbehandling i de sager, hvor asylansøgeren begår kriminalitet her i landet.

Indenrigsministeren har endvidere som led i opfølgningen af de målsætninger, der er angivet i lov nr. 421 af 1. juni 1994, i et brev af 12. juli 1994 meddelt, at Direktoratet for Udlændinges behandling af asylansøgninger efter åbenbart grundløs-proceduren i de tilfælde, hvor asylansøgeren begår kriminalitet her i landet, skal afsluttes så hurtigt som muligt og så vidt muligt inden eller i umiddelbar forlængelse af straffesagens og en eventuel afsonings afslutning.

Det er en forudsætning for, at Direktoratet for Udlændinge som nævnt i Indenrigsministeriets brev af 12. juli 1994 kan fremskynde behandlingen af asylsager med kriminelle asylansøgere, at direktoratet så hurtigt som muligt får kendskab til, at den pågældende er sigtet for et strafbart forhold.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse bør der derfor i alle tilfælde, hvor en asylansøger sigtes for overtrædelse af straffeloven, toldloven, våbenloven samt lov om euforiserende stoffer, uden ugrundet ophold

ske indberetning til Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningenævnet herom.

Indenrigsministeren har derfor som led i opfølgningen på lov nr. 421 af 1. juni 1994 i et brev af 12. juli 1994 til Rigspolitichefen anmodet om at de nævnte oplysninger indberettes til Direktoratet for Udlændinge.

Som anført i indenrigsministerens brev af 12. juli 1994 til Rigspolitichefen vil det imidlertid være en forudsætning for at etablere en sådan indberetningspligt, at det ikke vil være i strid med reglerne i forvaltningslovens kapitel 8 om videregivelse af oplysninger til en anden forvaltningsmyndighed, at politiet videregiver de nævnte oplysninger til Direktoratet for Udlændinge i det nævnte omfang.

Da oplysninger om en udlændings strafbare forhold må anses for at være oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, er det Indenrigsministeriets opfattelse, at betingelserne i forvaltningslovens §§ 28-29 ikke vil være opfyldt i alle tilfælde, hvor der efter indenrigsministerens brev af 12. juli 1994 skal ske indberetning til Direktoratet for Udlændinge som følge af kriminalitet her i landet.

På denne baggrund foreslås det, at der indføres en bestemmelse i udlændingelovens § 53 a, stk. 5, hvorefter politiet uden udlændingens samtykke kan videregive oplysninger om en udlændings strafbare forhold, herunder om sigtelser for strafbare forhold, til Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningenævnet, hvis den pågældende har ansøgt om opholdstilladelse efter §§ 7-8.

Det må understreges, at oplysninger om en udlændings strafbare forhold, der indberettes efter denne bestemmelse, ikke vil indgå i asylsagens behandling og påvirke sagens udfald.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 30.

Der kan endvidere være behov for at indberette oplysninger om en udlændings strafbare forhold til Direktoratet for Udlændinge med henblik på, at Direktoratet for Udlændinge kan træffe afgørelse om udvisning med indrejseforbud af den pågældende udlænding.

Indenrigsministeriet vil være nærmest tilbøjelig til at mene, at en sådan indberetning, der allerede foretages i dag, er i overensstemmelse med forvaltningslovens regler om videregivelse af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold.

Indenrigsministeriet finder det imidlertid henset til indberetningsordningens generelle karakter mest hensigtsmæssigt at tilvejebringe udtrykkelig lov-hjemmel til en sådan ordning.

På denne baggrund foreslås det, at der indføres en bestemmelse i udlændingelovens § 27 a, hvorefter politiet til brug for Direktoratet for Udlændinges og

Indenrigsministeriets afgørelser om udvisning efter kapitel 4, jf. § 49, uden udlændingens samtykke kan videregive oplysninger om udlændingens strafbare forhold, herunder om sigtelser for strafbare forhold, til Indenrigsministeriet eller Direktoratet for Udlændinge.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 6.

Der kan desuden være behov for, at anklagemyndigheden i forbindelse med, at anklagemyndigheden indhenter en udtalelse fra Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningenævnet til brug for anklagemyndighedens nedlæggelse af påstand om udvisning i sager, hvor udvisning afgøres ved dom, videregiver oplysning om en udlændings strafbare forhold til direktoratet eller Flygtningenævnet.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse må det antages, at en sådan videregivelse, der allerede foretages i dag, er i overensstemmelse med forvaltningslovens regler om videregivelse af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold.

Indenrigsministeriet finder det imidlertid henset til indberetningsordningens generelle karakter mest hensigtsmæssigt at tilvejebringe udtrykkelig lov-hjemmel til en sådan ordning.

På denne baggrund foreslås det, at der indføres en bestemmelse i udlændingelovens § 57, stk. 3, hvorefter anklagemyndigheden i de nævnte situationer uden udlændingens samtykke kan videregive oplysning om udlændingens strafbare forhold, herunder om sigtelser for strafbare forhold, til Flygtningenævnet eller Direktoratet for Udlændinge.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 31.

2.1.2. Retningslinjer for meddelelse af opholdstilladelse i tilfælde af udsendeshindringer

I bemærkningerne til lov nr. 421 af 1. juni 1994 er det anført, at der i de situationer, hvor det viser sig umuligt at gennemføre en tvangsmæssig udsendelse, som hidtil vil være mulighed for at give opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, hvis ganske særlige grunde taler herfor.

I bemærkningerne er det videre anført, at politiet i den forbindelse er forpligtet til at underrette Direktoratet for Udlændinge med henblik på, at det kan vurderes, om vedkommende skal have opholdstilladelse.

Som led i opfølgningen på vedtagelsen af lov nr. 421 af 1. juni 1994 udsendte Indenrigsministeriet ved brev af 12. juli 1994 til Rigspolitichefen retningslinjer for politiets tilrettelæggelse af tvangsmæssige udsendelser, herunder i hvilke tilfælde politiet skal forelægge en sag for Direktoratet for Udlændinge med henblik på direktoratets afgørelse af, om der skal

meddeles opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 4, som følge af, at det viser sig umuligt at gennemføre en tvangsmæssig udsendelse.

Ifølge brevet af 12. juli 1994 til Rigspolitichefen påhviler det herefter politiet skriftligt at underrette Direktoratet for Udlændinge om identiteten af de asylansøgere, som ikke kan udsendes. Underretningen bør ledsages af en redegørelse for de hidtil foretagne udsendelsesskridt og for politiets vurdering af, i hvilket omfang udsendelse fremover vil være realistisk.

Udarbejdelsen af nærmere retningslinjer til politiet og Direktoratet for Udlændinge har været drøftet af repræsentanter for Direktoratet for Udlændinge, Rigspolitichefen, Udenrigsministeriet og Indenrigsministeriet.

Disse nærmere retningslinjer vil blive udsendt snarest muligt.

Indenrigsministeriet har i forlængelse af forarbejderne til lov nr. 421 af 1. juni 1994 i august 1994 meddelt opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 4, i 8 sager til 23 irakiske statsborgere, der havde fået endeligt afslag på deres ansøgninger om asyl og humanitær opholdstilladelse og herefter havde afventet udsendelse til Irak ved politiets foranstaltning i mere end 3 måneder.

Indenrigsministeriet har endvidere i august 1994 meddelt opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 4, til 22 afghanske statsborgere. Afgørelserne skal ses på baggrund af Flytningenævnets koordinationsudvalgs beslutning i september 1993 om, at det ikke længere var muligt at udsende asylansøgere til Afghanistan via lufthavnen i Kabul. Indenrigsministeriet fandt efter en samlet vurdering og navnlig på baggrund af, at det ikke siden september 1993 havde været muligt at tilbagesende de pågældende til Afghanistan, at der kunne meddeles opholdstilladelse til de afghanske statsborgere, der på daværende tidspunkt havde afventet en afgørelse om opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 2 eller 4, i Indenrigsministeriet i mere end 3 måneder.

Endvidere har Indenrigsministeriet i flere enkelt-sager i konsekvens af udsendelsesproblemer meddelt opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 4.

Det kan således allerede på nuværende tidspunkt konstateres, at Indenrigsministeriet har anvendt muligheden for – i tilfælde af langvarige udsendelsesproblemer uden udsigt til at kunne løses inden for den nærmeste fremtid – at meddele opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 4.

Udenrigsministeriet har på anmodning fra Rigspolitichefen, der har ansvaret for at fuldbyrde afgørelser om udsendelse, ydet en betydelig bistand i forbindelse med udsendelse af udlændinge, der har fået

afslag på en asylansøgning. I betragtning af de gode erfaringer finder Indenrigsministeriet, at der som led i en effektivisering af udsendelsesproceduren i højere grad skal ske en mere aktiv inddragelse af Udenrigsministeriet i forbindelse med gennemførelsen af udsendelser af asylansøgere, der har fået afslag på deres ansøgning om asyl.

Udenrigsministeriet er i den forbindelse indstillet på i den løbende politiske og bistandspolitiske – bilaterale såvel som multilaterale – dialog med myndighederne i de pågældende udlændinges hjemlande at gøre opmærksom på de folkeretlige forpligtelser til at lade egne statsborgere indrejse i deres hjemlande og på den vægt, man fra dansk side tillægger et bredt samarbejde med disse lande, herunder også om modtagelse i deres hjemlande af personer, der ikke lovligt kan opholde sig her i landet.

Indenrigsministeriet vil løbende nøje følge udviklingen på området og vil i folketingsåret 1995-1996 afgive en beretning til Folketingets Retsudvalg om anvendelsen af bestemmelsen i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, i sager, hvor der har vist sig udsendelseshindringer.

2.2. Forslag til opfølgning på lov nr. 425 af 1. juni 1994

2.2.1. Indledning

Ved lov nr. 425 af 1. juni 1994 om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. tilvejebragtes de lovmæssige rammer for en forbedring af vilkårene for de personer, der er meddelt opholdstilladelse efter loven.

Vilkårsforbedringerne angår foruden indkvartering, uddannelse og beskæftigelse, støtte til tilbagevenden til det tidligere Jugoslavien.

Efter lovændringen gennemførtes i Indenrigsministeriet et udredningsarbejde vedrørende det nærmere indhold af vilkårsforbedringerne. Arbejdet mundede ud i et oplæg, der blev godkendt af indenrigsministeren den 18. juli 1994.

Udmøntningen af de forskellige tiltag blev planlagt iværksat den 1. august 1994, idet der dog blev taget højde for, at visse af tiltagene f.eks. på det uddannelsesmæssige område først kunne påbegyndes på et senere tidspunkt.

Der er under Indenrigsministeriet nedsat en koordineringsarbejdsgruppe, der behandler spørgsmål og problemer, der måtte opstå under arbejdet med den praktiske gennemførelse af vilkårsforbedringerne, og som kræver en mere overordnet stillingtagen.

2.2.2. Privat indkvartering samt indkvartering uden for centrene

Et væsentlig led i vilkårsforbedringerne for personer, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse efter loven, er, at der er åbnet mulighed for privat indkvartering og indkvartering i særskilte boenheder uden for de særlige indkvarteringscentre (satellitindkvartering).

For så vidt angår privat indkvartering blev der med den seneste lovændring åbnet mulighed for, at familie, venner eller værtsfamilier ud fra et humanitært begrundet ønske kan huse personer fra flygtningegruppen.

Opgaver vedrørende forbedring af indkvarteringsmulighederne varetages af statsamterne, Dansk Røde Kors og i et vist omfang Direktoratet for Udlændinge.

Ved indkvartering i boenheder uden for centrene (satellitter) er der tale om oprettelse af selvstændige boliger for mindre grupper af flygtninge i eksisterende byggeri.

Som led i opfølgningen har Indenrigsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 859 af 10. oktober 1994 om privat indkvartering samt indkvartering i boliger uden for de særlige indkvarteringscentre for personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse (bosniske krigsflygtninge). Bekendtgørelsen trådte i kraft den 19. oktober 1994. Der er endvidere udarbejdet en vejledning herom af 10. oktober 1994.

2.2.3. Generel forbedring af uddannelsesstilbuddene

På det uddannelsesmæssige område indførtes der ved lov nr. 425 af 1. juni 1994 mulighed for, at den særlige undervisning af flygtningegruppen, som varetages af Dansk Flygtningehjælp, fremover kan ske i et samarbejde med skoler og uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet eller kan erstattes af undervisning udbudt af disse.

Dansk Flygtningehjælp indtager den koordinerende rolle vedrørende iværksættelse af de forbedrede uddannelsesvilkår.

Som led i opfølgningen har Undervisningsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 801 af 29. august 1994 om undervisning i folkeskolen af børn fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse samt udarbejdet en vejledning herom af 29. august 1994. Undervisningsministeriets bekendtgørelse trådte i kraft den 16. september 1994.

Endvidere har Indenrigsministeriet udsendt bekendtgørelse nr. 912 af 7. november 1994 om undervisning af visse personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse. Bekendtgørelsen indeholder bl.a. regler om undervisning af børn uden for den undervisningspligtige alder, undervis-

ning i frie grundskoler og undervisning på andre uddannelsesinstitutioner.

Der er i dag etableret samundervisning mellem børn og unge med midlertidig opholdstilladelse og danske klasser på en lang række folke- og privatskoler over hele landet. Hvad angår gymnasieområdet er der derimod alene etableret samundervisning mellem en bosnisk mellemskole og dansk gymnasieskole i et enkelt amt i landet.

I såvel de danske børne- som gymnasieskoler er der endvidere adskillige børn og unge fra flygtningegruppen, der følger et fuldt undervisningsforløb.

Endvidere er der pr. 5. september 1994 etableret en kostskole for ungdomsgruppen blandt flygtningene fra det tidligere Jugoslavien. Skolen havde pr. 1. oktober 1994 165 kostelever og 18 dagelever. Endnu en kostskole for denne gruppe forventes startet primo december 1994.

For voksengruppen blandt personer med midlertidig opholdstilladelse indførtes der ved lov nr. 425 af 1. juni 1994 mulighed for deltagelse i almen folkeoplysende virksomhed og fritidsaktiviteter, deltagelse i undervisning på de videregående uddannelser samt deltagelse på social- og sundhedsuddannelserne.

En lang række personer fra voksengruppen blandt flygtningegruppen deltager således i dag i almen folkeoplysende virksomhed på forskellige kurser, ligesom et antal af de personer blandt flygtningegruppen, der ved deres ankomst til Danmark befandt sig i et uddannelsesmæssigt tomrum, dvs. personer, der ved deres flugt fra det tidligere Jugoslavien afbrød eller stod over for at skulle påbegynde en videregående uddannelse, i dag er optaget på videregående uddannelser og social- og sundhedsuddannelserne. Hovedparten er tilmeldt forløb under åben uddannelse.

2.2.4. Træningsprogrammer, følordninger og job

I lighed med undervisningsområdet er det Dansk Flygtningehjælp, der indtager den koordinerende rolle med iværksættelse af de beskæftigelsesmæssige ordninger, som lov nr. 425 af 1. juni 1994 indførte de lovgivningsmæssige rammer for.

Foruden at give mulighed for at personer med opholdstilladelse efter loven kan deltage i særligt tilrettelagte trænings- og arbejdsprogrammer giver lovændringen mulighed for, at personer omfattet af loven kan tage lønnet beskæftigelse, såfremt den pågældende stilling har været udbudt gennem arbejdsformidlingen, relevante fagblade eller på lignende måde i 3 måneder uden at være blevet besat.

Disse arbejdsmarkedsordninger er en undtagelse til lovens § 3, stk. 2, om, at personer med opholdstilladelse efter loven ikke har ret til at tage lønnet eller

ulønnet beskæftigelse, til at udøve lønnet eller ulønnet erhvervsvirksomhed eller til med eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet.

Det bemærkes i den forbindelse, at forbuddet mod at tage lønnet beskæftigelse i § 3, stk. 2, retter sig mod en noget snævrere kreds af aktiviteter, end hvad der følger af det arbejdsretlige beskæftigelsesbegreb.

På baggrund af en række konkrete henvendelser herom finder Indenrigsministeriet anledning til at præcisere, at meget begrænsede aktiviteter, der ikke har en egentlig beskæftigelsesmæssig karakter, og hvor det vil forekomme åbenbart uhensigtsmæssigt at lade aktiviteterne være omfattet af beskæftigelsesforbuddet i § 3, stk. 2, vil kunne udføres inden for rammerne af § 3, stk. 2, i overensstemmelse med hidtidig forståelse af det udlændingeretlige beskæftigelsesbegreb.

Der kan f.eks. være tale om meget begrænset foredragsvirksomhed, enkeltstående optræden af musikalsk eller kunstnerisk karakter eller enkeltstående opgaver af forfattermæssig eller journalistisk karakter.

En lang række personer med opholdstilladelse efter loven deltager i dag i såvel faglige træningsprogrammer på tekniske skoler og AMU-centre og lignende som i praktik og følordninger knyttet til såvel private som offentlige arbejdspladser.

Praktikpladserne befinder sig inden for en bred vifte af erhverv og uddannelsesniveauer.

Et begrænset antal personer har endvidere opnået lønnet beskæftigelse i medfør af 3-måneders-ordningen. Indenrigsministeriet har som led i ordningen udstedt bekendtgørelse nr. 648 af 5. juli 1994 om dækning af udgifter til underhold, ophold og undervisning til personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse, der tager lønnet beskæftigelse. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 19. juli 1994.

2.2.5. Frivillig tilbagevenden til det tidligere Jugoslavien

I foråret 1994 begyndte de danske udlændingemyndigheder at modtage henvendelser fra et større antal personer fra Bosnien-Hercegovina med midlertidig opholdstilladelse i Danmark, som ønskede at rejse tilbage til deres hjemland.

Dette var baggrunden for, at der i forbindelse med den seneste ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. blev indført en særlig ordning om støtte til tilbagevenden til det tidligere Jugoslavien. Ordningen vedrørende støtte trådte i kraft den 8. juni 1994.

Ansøgning om støtte indgives til Dansk Flygtningehjælp. Dansk Flygtningehjælp er endvidere de på-

gældende behjælpelig i forbindelse med planlægning af rejserute og fremskaffelse af fornødne rejse-dokumenter, herunder kroatiske transitvisa.

Endelig forestår Dansk Flygtningehjælp rådgivningen af de personer, der ønsker at vende tilbage til deres hjemland. Rådgivningen angår konsekvenserne af de pågældendes beslutning i forhold til deres opholdstilladelse i Danmark, transportmuligheder samt om forholdene i det område, hvortil de ønsker at vende tilbage.

En lang række personer med midlertidig opholdstilladelse har efter ordningens indførelse indgivet ansøgning om støtte til tilbagevenden, og der var pr. 21. oktober 1994 gennemført 2 transporter til Bosnien-Hercegovina.

Tidspunktet for en generel repatriering for flygtninge fra Bosnien-Hercegovina i det tidligere Jugoslavien er endnu ikke indtrådt.

Det er imidlertid af stor betydning, at man allerede på nuværende tidspunkt begynder at overveje, hvorledes den generelle tilbagevenden til området skal finde sted, når tiden er moden hertil. Denne opgave kræver massiv forberedelse og planlægning.

I Indenrigsministeriet arbejdes der derfor allerede på nuværende tidspunkt på, hvorledes en vellykket generel tilbagevenden kan finde sted.

Det vil i samarbejde med Udenrigsministeriet bl.a. blive overvejet, hvilke funktioner Direktoratet for Udlændinges kontor i Zagreb, der i henhold til aftale med myndighederne i Kroatien er anmeldt som en filial af ambassaden for Kroatien (i Budapest) med betegnelsen »Royal Danish Embassy, Immigration Department, Zagreb«, og som hidtil har behandlet ansøgninger om midlertidig opholdstilladelse i Danmark fra personer, der opholder sig i nærområdet, kan udføre i forbindelse med en eventuel generel repatrieringsordning.

Det vil blandt andet blive undersøgt, hvorvidt kontoret i Zagreb, i samarbejde med de øvrige nordiske repræsentationer i området, kan tænkes at udgøre et samlepunkt (focal point) for indsamling af informationer vedrørende forholdene i det tidligere Jugoslavien. Der tænkes herved særligt på informationer af betydning for krigsflygtningenes mulighed for tilbagevenden samt om sikkerhedssituationen i det tidligere Jugoslavien.

Endvidere vil det i denne sammenhæng blive overvejet, om kontoret eventuelt kan påtage sig andre funktioner i forbindelse med en større generel (international) aftale om tilbagevenden.

3. Sagsbehandlingstiden i asylsager

3.1. Målsætning

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 1993 var for de sager, hvor asylansøgeren fik afslag efter normalproceduren og efterfølgende frivilligt eller tvangsmæssigt udrejste, ca. 20 måneder. Sagsbehandlingstiden hos Direktoratet for Udlændinge og Dansk Flygtningehjælp var i 1993 i de sager, der blev behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, ca. 4 måneder. Den samlede sagsbehandlingstid for åbenbart grundløs-sagerne, opgjort fra registreringen af en person som asylansøger til den pågældende er blevet meddelt opholdstilladelse eller er udrejst, var i 1993 ca. 6 måneder.

I forbindelse med gennemførelsen af lov nr. 421 af 1. juni 1994 blev der gennemført en række initiativer med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden i asylsager.

Disse initiativer bestod dels i en række ændringer af udlændingeloven med henblik på at effektivisere den såkaldte efterbehandlingsfase i asylsager, der behandles efter normalproceduren, dels i en række administrative opstramninger af sagsbehandlingen i sager, der behandles efter åbenbart grundløs-proceduren, og endelig etableringen af en særlig administrativ enhed, som alene skal behandle de sager, der giver anledning til flaskehalse og sagsophobninger i de enkelte led i sagsbehandlingen.

Det fremgår af bemærkningerne til loven, at hensigten med disse initiativer var at opnå en halvering af sagsbehandlingstiden dels i de sager, hvor asylansøgeren har fået afslag på asyl efter normalprocedure og efterfølgende er udrejst frivilligt eller tvangsmæssigt, dels af sagsbehandlingstiden hos Direktoratet for Udlændinge og Dansk Flygtningehjælp i åbenbart grundløs-proceduren. Det anføres videre i bemærkningerne, at de forskellige initiativer for hovedkategorierne af sagerne også vil indebære, at der sker en nedsættelse af sagsbehandlingstiden for samtlige asylsager set under ét.

Det forudsætter dog ifølge bemærkningerne med hensyn til såvel sager i normalproceduren som i åbenbart grundløs-proceduren, at der ikke medregnes sager med særlige vanskeligheder med hensyn til fremskaffelse af oplysninger eller andre særlige forhold.

Lov nr. 421 af 1. juni 1994 trådte i kraft den 1. juli 1994.

3.2. Administrative tiltag siden lov nr. 421 af 1. juni 1994

Der er efterfølgende mellem de involverede myndigheder og Dansk Flygtningehjælp opnået enighed om en yderligere administrativ opstramning af sagsbehandlingen i asylsager.

Den 13. september 1994 igangsatte Direktoratet for Udlændinge således i samarbejde med Rigspolitietschefen og Dansk Flygtningehjælp en særlig hurtig sagsbehandling i åbenbart grundløse asylsager vedrørende statsborgere fra visse østeuropæiske lande. Denne særlige hastebehandling indebærer, at asylansøgeren efter en konkret vurdering frihedsberøves i forbindelse med politiets registrering af asylansøgningen, hvorefter direktoratet tilstræber at gennemføre samtalen med asylansøgeren senest dagen efter registreringen. Herefter forelægges sagen for Dansk Flygtningehjælp, der ligeledes behandler sagen i løbet af ganske få dage.

Er Dansk Flygtningehjælp enig med direktoratet i, at ansøgningen må anses for åbenbart grundløs, udarbejdes afgørelsen straks og videreekspederes til politiet med henblik på forkyndelse og udsendelse af asylansøgeren. Er flygtningehjælpen ikke enig i direktoratets vurdering af, at sagen må anses for åbenbart grundløs, udarbejdes afgørelsen tillige straks og fremsendes til Flygtningenævnet.

Frihedsberøvelse gennemføres som nævnt efter en konkret vurdering. I denne vurdering indgår bl.a., om der på baggrund af de pågældendes nationalitet, alder, asylmotiv, tidligere ansøgninger, kriminalitet m.v. er begrundet mistanke om, at ansøgeren vil unddrage sig eller lægge hindringer i vejen for den fortsatte asylprocedure.

Denne ændrede praksis, der er tiltrådt af Østre Landsret, vedrører alene asylansøgere fra såkaldt sikre oprindelseslande, dvs. asylansøgere, som der må antages at være en meget stærk forhåndsformodning for, ikke opfylder betingelserne for at kunne meddeles asyl her i landet. Disse asylansøgere visiteres som udgangspunkt af politiet direkte til åbenbart grundløs-procedure uden at få adgang til at udfylde asylskema.

3.3. Den aktuelle sagsbehandlingstid i asylsager

I det følgende opgøres bruttosagsbehandlingstiderne i forskellige sagstyper. I bruttosagsbehandlingstiden indgår den tid, hvor de sagsbehandlende myndigheder ikke har haft mulighed for at kontrollere sagen, f.eks. som følge af ansøgerens forsvinden, ligesom der indgår den tid, hvor sagen har ligget i bero på grund af en konkret eller generel høring hos andre myndigheder.

Bruttosagsbehandlingstiden i de nedenfor gennemgæede sagsbehandlingstider regnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen registreres som asylansøger til sagens afslutning ved:

- a) meddelelse af tilladelse,
- b) ansøgerens udrejse (skønnet eller påset),
- c) ansøgerens død, eller

d) legalt ophold på andet grundlag efter frafald eller afslag.

3.3.1. Den samlede sagsbehandlingstid

3.3.1.1. Sager behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren

I bemærkningerne til forslaget til lov nr. 421 af 1. juni 1994, afsnit 4.5., er det anført, at gennemsnits-sagsbehandlingstiden – fra overgivelsen til visitation i Direktoratet for Udlændinge til direktoratet traf afgørelse – var på 3-4 måneder. Endvidere er det anført, at samtlige implicerede parter er enige om, at sagsbehandlingstiden bør søges nedbragt. Endelig fremgår det af bemærkningernes afsnit 11, at det er hensigten med lovændringen at opnå en halvering af asylsagsbehandlingstiden såvel i normalproceduren som i åbenbart grundløs-proceduren.

Der er allerede sket en ganske betydelig reduktion af den gennemsnitlige bruttosagsbehandlingstid i åbenbart grundløs-proceduren fra juli til oktober 1994.

Dette kan illustreres ved, at sager, der er påbegyndt efter 1. juli 1994, for tiden har en gennemsnitlig bruttosagsbehandlingstid på ca. 44 dage.

Opgjort pr. 13. oktober 1994 har 50 asylansøgere været omfattet af den særlige hastebehandling, der er omtalt i pkt. 3.2. Af disse 50 personer har 4 frafaldet deres ansøgning, mens 32 personer har modtaget afslag på asyl uden klageadgang til Flygtningesnævnet, og 3 har modtaget afslag på asyl med klageadgang til nævnet. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de sidstnævnte 35 personer har været 1,5 dag i direktoratets regi og 3,2 dage hos flygtningehjælpen, i alt 4,7 dage.

Rigspolitichefen, afdeling E, har oplyst, at politiets samlede sagsbehandlingstid fra forkyndelse til udsendelse udgør mellem 1,2 og 1,5 dag afhængig af, om asylansøgeren er frihedsberøvet eller ej.

Den samlede sagsbehandlingstid for samtlige myndigheder i disse særlige hastesager udgør således ca. 6 dage.

3.3.1.2. Sager behandlet efter normalproceduren

Som nævnt var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 1993 i de sager, hvor asylansøgeren fik afslag efter normalprocedure og efterfølgende frivilligt eller tvangsmæssigt udrejste, ca. 20 måneder.

Hensigten med de initiativer, der blev iværksat i forbindelse med lov nr. 421 af 1. juni 1994, var bl.a. at halvere denne sagsbehandlingstid til gennemsnitlig 10 måneder.

Lov nr. 421 af 1. juni 1994 trådte i kraft den 1. juli 1994. Hertil kommer, at etableringen af den særlige administrative enhed, herunder den nødvendige op-

læring af personalet i enheden, først er endeligt gennemført i begyndelsen af efteråret 1994.

En vurdering af effekten af de gennemførte initiativer i relation til sagsbehandlingstiden i sager, der er behandlet efter normalproceduren, kan derfor ikke med mening foretages på nuværende tidspunkt.

Indenrigsministeriet vil løbende nøje følge udviklingen i sagsbehandlingstiderne i normalproceduren med henblik på, at der eventuelt gennemføres yderligere effektiviseringstiltag for så vidt angår disse sager.

3.3.2. Indenrigsministeriets bemærkninger til oplysningerne om sagsbehandlingstider m.v.

For så vidt angår sager, der er behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, har der vist sig en markant reduktion af sagsbehandlingstiden allerede nu, og målsætningen om en halvering af sagsbehandlingstiden hos Direktoratet for Udlændinge og Dansk Flygtningehjælp vil snart være nået.

Lov nr. 421 af 1. juni 1994 og de administrative opstramninger, der blev indført i forbindelse hermed, samt etableringen af den særlige administrative enhed, har således på dette område allerede haft den ønskede effekt.

Hertil kommer, at de drastisk reducerede sagsbehandlingstider for statsborgere fra visse østeuropæiske lande, der er en følge af den nyetablerede særlige hasteprocedure vedrørende statsborgere fra disse lande, først får indflydelse på sagsbehandlingstiderne med virkning fra ordningens ikrafttræden den 13. september 1994. Når virkningerne af hasteproceduren kan måles fuldt ud, vil sagsbehandlingstiderne reduceres yderligere.

4. Nye effektiviseringstiltag

4.1. Baggrund

Som det fremgår ovenfor, er målsætningen for så vidt angår sager, der behandles efter åbenbart grundløs-proceduren, (i vidt omfang) nået.

Dette er efter Indenrigsministeriets opfattelse i sig selv tilfredsstillende, og hertil kommer, at sagsbehandlingstiden for visse asylansøgere, der erfaringsmæssigt har givet anledning til særlige problemer, er nedbragt til nogle få dage.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse er det imidlertid af stor betydning for muligheden for at fastholde den brede accept af en grundlæggende human flygtningepolitik, at sagsbehandlingstiden vedrørende asylansøgninger, der må anses for åbenbart grundløse, nedbringes yderligere.

En yderligere nedbringelse af sagsbehandlingstiden i åbenbart grundløs-proceduren vil endvidere

frigøre ressourcer til behandling af andre ansøgninger.

Hertil kommer, at sådanne tiltag erfaringsmæssigt kan betyde en nedbringelse af antallet af asylansøgninger fra personer, som ikke har noget asylgrundlag.

Indenrigsministeriet finder på den baggrund, at der bør opstilles en ny målsætning for sagsbehandlingstiden i åbenbart grundløs-sager, således at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i alle sager, der behandles efter denne procedure, højst må udgøre 30 dage i gennemsnit regnet fra registreringen af den pågældende som asylansøger til den pågældendes fysiske udrejse.

Opfyldelse af denne målsætning forudsætter efter Indenrigsministeriets opfattelse, at der foretages en række effektiviseringer af efterbehandlingsfasen i asylsager, der er behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren.

Hertil kommer, at det er et centralt element i de ændringer, der blev gennemført ved den seneste ændring af udlændingeloven, at en asylansøger ikke efter udløbet af den pågældendes udrejsefrist skulle kunne få sin udrejsefrist udsat. Baggrunden herfor er – ud over hensynet til en mere effektiv sagsbehandling – bl.a. det principielle synspunkt, at en asylansøger ikke ved at søge humanitær opholdstilladelse eller begære sin sag genoptaget eller indbringe den for Folketingets Ombudsmand skulle kunne lovliggøre et ulovligt ophold.

Der blev derfor indført frister for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse (10 dage), for begæring om genoptagelse (inden udløbet af udrejsefristen) og for indbringelse af sagen for Folketingets Ombudsmand (inden udløbet af udrejsefristen). Ændringerne indebærer ikke, at ansøgninger m.v., der indgives efter udløbet af udrejsefristen, ikke behandles, men alene at ansøgningerne ikke tillægges opsættende virkning.

Disse ændringer i efterbehandlingsfasen, som blev gennemført ved lov nr. 421 af 1. juni 1994, gælder imidlertid ikke for sager, hvor asylsagen har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren. For sager, der har været behandlet efter denne procedure, gælder der således ingen frister for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse, begæring om genoptagelse eller indbringelse for ombudsmanden.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse kan det virke stødende, at asylansøgere, hvis ansøgninger har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, på dette punkt er stillet bedre end asylansøgere, der har været behandlet efter normalproceduren.

På den baggrund foreslås det, at sagsbehandlingen i sager, der har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, på en række områder effektiviseres.

Der foreslås således indført en frist for begæring om genoptagelse af asylsagen samt af en sag om humanitær opholdstilladelse, hvor asylsagen har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren. Indenrigsministeriet finder, at fristen ikke bør være længere end udrejsefristen. Det bemærkes, at udrejsefristen i forbindelse med afslag på en ansøgning om humanitær opholdstilladelse, hvor den forudgående asylsag har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, fastsættes til straks.

Ændringerne kan efter Indenrigsministeriets opfattelse gennemføres, uden at der sker forringelser af den enkelte asylansøgers retssikkerhed.

Det bemærkes herved, at de foreslåede ændringer i vidt omfang svarer til de ændringer, som blev gennemført ved den seneste ændring af udlændingeloven for så vidt angår sager, der har været behandlet efter normalproceduren.

Det bemærkes endvidere, at fastsættelse af de nævnte frister ikke indebærer, at en ansøgning m.v., der indgives efter fristens udløb, ikke vil blive behandlet, men alene at den ikke vil blive tillagt opsættende virkning. En ansøgning om humanitær opholdstilladelse vil dog ikke kunne indgives af personer, der opholder sig i udlandet, herunder personer, der er blevet udsendt eller er udrejst efter at have modtaget afslag på en ansøgning om asyl.

4.2. Indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse

Det foreslås fastsat i udlændingeloven, at ansøgning om humanitær opholdstilladelse kun kan indgives af personer, der opholder sig her i landet.

Denne bestemmelse indebærer, at en person, der har søgt om asyl fra udlandet efter bestemmelsen i udlændingelovens § 7, stk. 4, ikke vil kunne indgive ansøgning fra udlandet om humanitær opholdstilladelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at Folketingets Ombudsmand i en udtalelse af 24. oktober 1994 har fundet grundlag for at kritisere, at Indenrigsministeriet i en sag vedrørende en ansøgning om humanitær opholdstilladelse havde afslået ansøgningen under henvisning til, at ansøgeren opholdt sig i udlandet.

I den omhandlede sag var ansøgningen om humanitær opholdstilladelse indgivet af en advokat på vegne af ansøgeren, der var srilankansk statsborger og opholdt sig i Indien, og som forinden var meddelt afslag på en ansøgning om asyl her i landet efter § 7, stk. 4.

Bestemmelsen om, at en ansøgning om opholdstilladelse kun kan indgives, hvis den pågældende udlænding opholder sig her i landet, foreslås indsat som et nyt 1. pkt. i § 9, stk. 6, jf. forslaget § 1, nr. 5.

Ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 blev der bl.a. indført en frist for 10 dage for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse. Ifølge lovbestemmelsen regnes fristen fra tidspunktet, hvor Flygtninge-nævnet har meddelt den pågældende afslag på asyl. Overskridelse af fristen har ikke den virkning, at ansøgningen ikke behandles, men alene at den ikke tillægges opsættende virkning.

Reglen knytter sig alene til sager, der har været behandlet af Flygtninge-nævnet.

Denne begrænsning i regels anvendelsesområde foreslås nu ændret, således at der også i sager, der har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, skal gælde en frist for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse, hvis ansøgningen skal have opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

Det foreslås på baggrund af det under pkt. 4.1. anførte, at ansøgning om humanitær opholdstilladelse i disse tilfælde skal indgives inden udrejsefristens udløb, dvs. at ansøgningen skal indgives til politiet straks efter forkyndelsen af afslaget, for at ansøgningen skal have opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

Indgives ansøgningen efter udrejsefristens udløb, men mens ansøgeren stadig opholder sig her i landet, vil ansøgningen blive realitetsbehandlet, uanset at der ikke tillægges ansøgningen opsættende virkning. Det samme gælder, hvis ansøgningen om asyl er behandlet i normalproceduren, og ansøgning om humanitær opholdstilladelse indgives, mens ansøgeren stadig opholder sig i landet.

Indenrigsministeriet vil tage initiativ til, at asylansøgerne allerede på et tidligt tidspunkt gøres bekendt med fristerne i relation til en ansøgning om humanitær opholdstilladelse. Den enkelte asylansøger vil således blive informeret herom i den skriftlige asylvejledning, som udleveres til asylansøgere i forbindelse med indgivelsen af ansøgning om asyl.

4.3. Indbringelse for Folketingets Ombudsmand

4.3.1. Afslag på asyl efter åbenbart grundløs-proceduren

Ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 blev der bl.a. indført en regel om, at indbringelse af Flygtninge-nævnets afgørelse efter § 7 for Folketingets Ombudsmand skal være sket inden udløbet af udlændingens udrejsefrist. I modsat fald tillægges klagen ikke opsættende virkning.

Reglen gælder ikke i sager, der er behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren.

Ombudsmanden afstår som altovervejende hovedregel fra at behandle en indbringelse af et afslag på asyl, der er meddelt efter åbenbart grundløs-proceduren. Der foretages ikke nogen høring af Direktoratet for Udlændinge i disse tilfælde.

Baggrunden herfor er bl.a., at der i åbenbart grundløs-proceduren er indbygget den særlige retssikkerhedsgaranti, at Direktoratet for Udlændinge ikke træffer bestemmelse om afslag uden klageadgang til Flygtninge-nævnet, hvis Dansk Flygtningehjælp finder det uforvarsligt og således er uenig i, at ansøgningen må anses for åbenbart grundløs, jf. side 65 ff. i Delbetænkning I om effektivisering af asylsagsbehandlingen (betænkning nr. 1249/93).

Ikke desto mindre indbringes et ikke ubetydeligt antal af Direktoratet for Udlændingens afgørelser efter åbenbart grundløs-proceduren fortsat for ombudsmanden.

Henset til, at ombudsmanden som nævnt som altovervejende hovedregel afstår fra at behandle en sådan henvendelse, har henvendelsen alene den virkning, at asylansøgerens udrejsefrist (kortvarigt) udsettes.

Indenrigsministeriet finder, at denne retstilstand er uhensigtsmæssig og i modstrid med bestræbelserne på at effektivisere asylsagsbehandlingen.

Det foreslås derfor, at indbringelse for Folketingets Ombudsmand af et afslag på en ansøgning om asyl, der har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, ikke skal have opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

4.3.2. Afslag på humanitær opholdstilladelse efter forudgående afslag på asyl efter åbenbart grundløs-proceduren

Ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 blev der bl.a. indført en regel om, at indbringelse for Folketingets Ombudsmand af indenrigsministerens afgørelse efter § 9, stk. 2, nr. 2, ikke har opsættende virkning, såfremt indbringelsen sker efter udløbet af udlændingens udrejsefrist. Indbringelsen har heller ikke opsættende virkning, hvis indbringelsen må anses for åbenlyst ubegrundet.

Reglen om, at indbringelse for ombudsmanden ikke har opsættende virkning, såfremt indbringelse sker efter udløbet af udrejsefristen, gælder ikke, såfremt den forudgående asylsag har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren.

Dette foreslås nu ændret, således at der også i sager, der har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, skal nægtes opsættende virkning til en indbringelse for ombudsmanden af en afgørelse efter

§ 9, stk. 2, nr. 2, såfremt indbringelsen sker efter udløbet af udlændingens udrejsefrist.

Reglen om, at indbringelse for ombudsmanden inden udrejsefristens udløb ikke har opsættende virkning, såfremt indbringelsen må anses for åbenlyst ubegrundet, opretholdes.

Det bemærkes, at udrejsefristen i forbindelse med afslag på humanitær opholdstilladelse fastsættes til »straks« i sager, hvor asylsagen har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, jf. lovforslagets § 1, nr. 14.

4.4. Genoptagelsesbegæring

Ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 blev der bl.a. indført en regel om, at ansøgning om genoptagelse af en afgørelse efter § 7 eller § 9, stk. 2, nr. 2, alene har opsættende virkning, såfremt ansøgningen om genoptagelse indgives senest ved udløbet af udlændingens udrejsefrist, og såfremt den myndighed, der har truffet afgørelsen, træffer beslutning herom.

Reglen om, at en begæring om genoptagelse alene har opsættende virkning, såfremt den indgives inden udløbet af udrejsefristen, gælder ikke, såfremt asylsagen har været behandlet i åbenbart grundløs-proceduren.

Bestemmelsen foreslås nu udstrakt til også at gælde udlændinge, hvis asylsag har været behandlet i åbenbart grundløs-proceduren.

Udrejsefristen i forbindelse med afslag på humanitær opholdstilladelse fastsættes efter administrativ praksis til »straks« i sager, hvor asylsagen har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, jf. i øvrigt lovforslagets § 1, nr. 14.

Indenrigsministeriet vil tage initiativ til, at asylansøgerne allerede på et tidligt tidspunkt gøres bekendt med, i hvilket omfang en ansøgning om genoptagelse tillægges opsættende virkning. Den enkelte asylansøger vil således blive informeret herom i den skriftlige asylvejledning, som udleveres til asylansøgere i forbindelse med indgivelsen af ansøgning om asyl.

Særligt for så vidt angår Danmarks internationale forpligtelser kan der henvises til FN's Flygtningehjælpskommissærs Eksekutivkomité's konklusion nr. 30 (XXXIV) fra 1983 vedrørende »The Problem of Manifestly Unfounded or Abusive Applications for Refugee Status or Asylum« samt til den resolution om åbenbart grundløse asylansøgninger, som blev vedtaget af EU-ministrene med ansvar for indvandring i London den 30. november og 1. december 1992 (WGI 1282).

Konklusion nr. 30 (XXXIV) indeholder en række mindstekrav for behandlingen af åbenbart grundløse asylansøgninger, herunder bl.a. at asylansøgeren bør

have adgang til at få et afslag revurderet forinden udsendelse.

Konklusionen er ikke folkeretligt bindende for Danmark, men indeholder alene en tilkendegivelse eller anbefaling fra eksekutivkomitéen.

Indvandringsministrenes resolution på mødet i London om behandlingen af åbenbart grundløse asylansøgninger omfatter proceduremæssige regler i relation til åbenbart grundløse asylansøgninger, herunder krav til sagsbehandlingen i forbindelse med de sager, der bliver behandlet i denne særlige procedure.

Det fremgår af resolutionen, at medlemsstaterne skal søge at nå frem til en første afgørelse så hurtigt som muligt og senest inden en måned og at afslutte eventuelle appel- eller genbehandlingsprocedurer snarest muligt. Appel- eller genbehandlingsprocedurer kan være enklere end de procedurer, der normalt gælder i andre tilfælde af afslag på asylansøgninger.

Det bemærkes, at såvel den nævnte anbefaling i eksekutivkomitéens konklusion nr. 30 som den adgang til appel, der er forudsat i EU-ministrenes resolution fra mødet i London den 30. november og 1. december 1992, efter Indenrigsministeriets opfattelse må antages at være indeholdt i den danske åbenbart grundløs-procedure, ved at Direktoratet for Udlændinge alene kan træffe afgørelse om afslag på asyl efter åbenbart grundløs-proceduren, såfremt Dansk Flygtningehjælp forinden har erklæret sig enig heri.

Danmark er ikke herudover forpligtet til at give en asylansøger, hvis ansøgning må anses for åbenbart grundløs, adgang til at få sin sag revurderet, herunder adgang til at forblive her i landet, indtil en afgørelse om revurdering foreligger.

Det bemærkes i den forbindelse endvidere, at den foreslåede bestemmelse ikke indebærer, at adgangen til at få en asylsag genoptaget afskæres, men alene en begrænsning i adgangen til at forblive her i landet, indtil en afgørelse på genoptagelsesbegæringen foreligger.

Det foreliggende forslag, hvorefter en asylansøger skal indgive en eventuel genoptagelsesbegæring inden udløbet af udrejsefristen, hvis begæringen skal tillægges opsættende virkning, er således ikke i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

4.5. Bortfald af asylansøgninger ved udeblivelse

Asylansøgere indkaldes i forbindelse med asylsagens behandling bl.a. til udfyldelse af asylansøgningsskema hos politiet, samtale hos Direktoratet for Udlændinge om asylgrundlaget samt afhøringer herom hos politiet.

F. t. l. vedr. udlændingeloven m.v.

Direktoratet for Udlændinge har oplyst, at omkring 20 pct. af de asylansøgere, der er tilsagt til samtale med Direktoratet for Udlændinge i åbenbart grundløs-proceduren, udebliver fra samtalen, hvilket medfører væsentlige forsinkelser i direktoratets sagsbehandling.

Udeblivelse finder tillige sted i sager, der behandles i normalproceduren.

Efter udlændingelovens § 40, stk. 1, skal en udlænding meddele de oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til udlændingeloven kan gives. Udlændingen skal efter tilsigelse give personligt møde.

En udlænding, der ansøger om asyl, har således efter denne bestemmelse pligt til at deltage i oplysningen af asylsagen og til at give møde efter tilsigelse.

Det foreslås på den baggrund, at en asylansøgers udeblivelse uden anmeldt lovligt forfald fra at møde hos Direktoratet for Udlændinge eller politiet efter tilsigelse fremover skal medføre, at asylansøgningen bortfalder.

Direktoratet for Udlændinge skal dog efter forslaget i særlige tilfælde kunne beslutte, at en asylansøgning ikke skal anses for bortfaldet, uanset at asylansøgeren er udeblevet uden anmeldt lovligt forfald.

Den foreslåede bestemmelse vedrører ikke de processuelle virkninger af en asylansøgers udeblivelse fra et møde i Flygtningenævnet.

Det er påkrævet, at der i forbindelse med indførelsen af denne nødvendige bestemmelse sikres, at de berørte asylansøgere fuldt ud er orienteret om retsvirkningerne af udeblivelse.

Indenrigsministeriet vil derfor indføre en *dobbelt retssikkerhedsmæssig garanti* for asylansøgere i den forbindelse.

Denne dobbelte garanti vil bestå dels i en udførlig *vejledning* til asylansøgeren om virkningen af udeblivelse, dels i at asylansøgeren vil skulle *underskrive* en erklæring om at have forstået denne retsvirkning, ligesom asylansøgeren vil skulle skrive under på at have modtaget tilsigelsen.

Virkningerne af undladelse af at give møde efter tilsigelse vil således blive udførligt beskrevet i den skriftlige asylvejledning, som udleveres til asylansøgerne.

Retsvirkningerne af udeblivelse efter tilsigelse vil desuden blive gennemgået under den første registreringsafhøring, i hvilken forbindelse ansøgeren vil skulle underskrive en erklæring herom til registreringsrapporten.

Med henblik på i øvrigt at varetage asylansøgerens retssikkerhed, vil udeblivelse kun medføre, at asylansøgningen bortfalder, hvis en skriftlig tilsigelse

er blevet overleveret til asylansøgeren på et for asylansøgeren forståeligt sprog. Såfremt der ikke forfindes en tilsigelse på det pågældende sprog, vil ansøgeren få forkyndt indkaldelsen gennem en tolk. Asylansøgeren vil i alle tilfælde gennem sin underskrift skulle bekræfte tilsigelsen, og at vedkommende har forstået retsvirkningerne af udeblivelse.

Det skal af tilsigelsen klart fremgå, at ansøgningen om opholdstilladelse efter § 7 anses for bortfaldet, hvis asylansøgeren uden anmeldt lovligt forfald udebliver fra at møde i overensstemmelse med tilsigelsen.

Tilsigelse til udfyldelse af asylansøgningskema og/eller samtale med Direktoratet for Udlændinge eller politiet vil som hovedregel ske i forbindelse med den indledende registreringsafhøring.

Det forudsættes i den forbindelse, at der i samarbejde mellem Direktoratet for Udlændinge og Rigspolitichefen etableres et bookingsystem, der gør det muligt allerede på registreringstidspunktet at planlægge tidspunkterne for udfyldelse af ansøgningskema eller gennemførelse af samtale hos Direktoratet for Udlændinge eller politiet. Hermed opnås tillige, at en eventuel usikkerhed hos udlændingen om det tidsmæssige perspektiv for asylsagens behandling reduceres betydeligt.

Tilsigelse på et senere tidspunkt end registreringsafhøringen til samtaler m.v. skal ske ved politiets eller direktoratets foranstaltning og efter samme retningslinjer som beskrevet ovenfor.

Asylansøgningens bortfald indebærer, at asylsagen ikke færdigbehandles. Der bliver således ikke truffet afgørelse i asylsagen.

Asylansøgningens bortfald indebærer endvidere, at asylansøgeren skal udrejse straks.

Ønsker udlændingen efterfølgende, at der træffes afgørelse om, hvorvidt den pågældende opfylder betingelserne for at blive meddelt opholdstilladelse som flygtning, vil dette blive betragtet som en ny asylansøgning. Dette gælder også i tilfælde, hvor asylansøgeren er rejst til et andet land og på ny er indrejst eller ønsker at indrejse i Danmark.

Dette indebærer, at en asylansøger, hvis asylansøgning tidligere er bortfaldet på grund af udeblivelse, men som ønsker, at der bliver truffet afgørelse om, hvorvidt betingelserne for meddelelse af asyl er opfyldt, vil nyde samme retsstilling som andre udlændinge, der søger asyl her i landet. Ansøgerens retsstilling vil således ikke blive forringet.

For så vidt angår udlændinge, der efter bortfaldet af asylansøgningen er udrejst eller udsendt af landet og ønsker at få truffet afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at blive meddelt asyl er opfyldt, må vedkommende ansøge om opholdstilladelse efter ud-

lændingelovens § 7, stk. 4. Ønsker vedkommende at indrejse i Danmark for på ny at indgive ansøgning om asyl her i landet, vil den pågældende have samme retsstilling som personer, der søger om asyl for første gang, herunder med hensyn til afvisning m.v.

Akterne fra den tidligere asylsag vil indgå i den nye sag. Dette indebærer f.eks., at et eventuelt tidligere udfyldt asylansøgningsskema vil indgå i sagen, hvorfor der ikke i alle tilfælde vil være behov for på ny at lade asylansøgeren udfylde ansøgningsskema.

Indenrigsministeriet vil løbende følge anvendelsen af bestemmelsen om bortfald af asylansøgninger i tilfælde af udeblivelse uden lovligt forfald, og vil afgive en redegørelse om anvendelsen af bestemmelsen til Folketingets Retsudvalg i folketingsåret 1995/96.

4.6. Oprettelse af nyt sagsbehandlingssted til visse asylansøgere

Det har kunnet konstateres, at Danmark i de senere år har modtaget et stigende antal asylansøgere fra Østeuropa, herunder de baltiske lande og Rumænien.

Kendetegnende for en stor del af disse asylansøgere er, at de ikke har noget asylmotiv, og at de samtidig giver anledning til betydelige problemer ved at begå kriminalitet, forårsage uro på asylcentrene, udeblive fra afhøringer m.v.

Der er allerede i dag indført en række fremskynede hasteprocedurer med henblik på nedbringelse af sagsbehandlingstiden i sager vedrørende bl.a. asylansøgere fra sikre oprindelseslande, kriminelle asylansøgere samt asylansøgere, der forårsager uro på asylcentrene.

Indenrigsministeriet har i den forbindelse overvejet at oprette et særligt registreringscenter, hvor disse asylansøgere kan blive indkvarteret og deres asylansøgninger undergivet en meget hurtig sagsbehandling på maksimalt 2-4 dage, regnet fra ankomst til centret til udrejse.

Formålet med oprettelsen af et sådant center skulle i givet fald være dels at fremskynde sagsbehandlingen for denne særlige gruppe af asylansøgere, dels at aflaste registrerings- og asylcenter Sandholm og området omkring centret.

Henset til, at sagsbehandlingstiden for den omhandlede gruppe på nuværende tidspunkt er nedbragt til nogle få dage, finder Indenrigsministeriet ikke, at der for tiden er behov for oprettelsen af et sådant center.

Indenrigsministeriet vil imidlertid løbende følge udviklingen på dette område og vil ved årsskiftet 1994/95 på ny tage stilling til, om der er behov for et tiltag af den nævnte karakter.

4.7. Politiets adgang til optagelse af fingeraftryk af indrejsende asylansøgere

Ved lov nr. 482 af 24. juni 1992 om ændring af udlændingeloven blev der indført hjemmel til, at udlændingemyndighederne optager bl.a. fingeraftryk af en udlænding, når det skønnes hensigtsmæssigt med henblik på at fastlægge den pågældendes identitet.

I forbindelse med udarbejdelsen af dette lovforslag har Rigspolitichefen over for Indenrigsministeriet anført, at der efter Rigspolitichefens opfattelse er behov for at udvide denne adgang.

Efter Rigspolitichefens opfattelse bør der således tilvejebringes hjemmel til, at udlændingemyndighederne kan optage fingeraftryk af *alle* ansøgere, at udlændingemyndighederne kan edb-behandle disse fingeraftryk, og at de kan udveksles med andre landes kompetente myndigheder. Rigspolitichefen har herved forudsat, at der fastsættes de nødvendige registerforskrifter.

En sådan udvidelse af adgangen til optagelse af fingeraftryk af bl.a. asylansøgere er efter Rigspolitichefens opfattelse nødvendig, såfremt et ikke ubetydeligt misbrug af asylinstituttet (f.eks. indgivelse af flere ansøgninger med forskellig identitet m.v.) skal kommes til livs, og såfremt det ofte vanskelige arbejde med at identificere asylansøgere afgørende skal kunne effektiviseres.

Da spørgsmålet om udvidet adgang til optagelse af fingeraftryk er snævert forbundet med overvejelser om effektivisering af asylsagsbehandlingen, har udvalget vedrørende effektivisering af asylsagsbehandlingen (Per Sørensen-udvalget) besluttet at udrede dette spørgsmål nærmere.

Udvalget forventes at afgive delbetænkning om bl.a. dette spørgsmål ved årsskiftet 1994/95.

5. Finansministeriets turnusundersøgelse af Direktoratet for Udlændinge

5.1. Rapportens indhold

I forbindelse med forhandlinger om Indenrigsministeriets rammer for 1995 blev det aftalt mellem Indenrigsministeriet og Finansministeriet, at der skulle igangsættes en turnusundersøgelse af Direktoratet for Udlændinge. Turnusundersøgelsen blev igangsat i marts 1994.

Turnusundersøgelsen skulle ifølge kommissoriet for undersøgelsen indeholde forslag til en forbedret tilrettelæggelse af udlændingesagsbehandlingen og asylcenteradministrationen, en forbedret organisering af Direktoratet for Udlændinge og en fremtidig økonomistyring. I undersøgelsen skal endvidere indgå, om administrationen af opholds- og arbejdstilla-

delser samt eventuelt rent administrative funktioner skal overgå til statsamterne.

Turnusundersøgelsen af Direktoratet for Udlændinge har været gennemført af Finansministeriet med bistand fra Indenrigsministeriet. Undersøgelsen har endvidere været fulgt af en referencegruppe med repræsentanter for Finansministeriet, Indenrigsministeriet og Direktoratet for Udlændinge.

Turnusundersøgelsen, der blev afsluttet med offentliggørelsen af en rapport den 25. oktober 1994, indeholder en række anbefalinger om, hvorledes tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen yderligere kan forbedres.

5.2. Lovændringer som følge af turnusundersøgelsen

I turnusundersøgelsen er der bl.a. peget på muligheden for, at Direktoratet for Udlændinges opgaver vedrørende centeradministrationen i et vist omfang overføres til henholdsvis Indenrigsministeriet og til statsamterne.

Det er således nævnt, at det overordnede, centrale ansvar og de planlæggende og koordinerende opgaver i forbindelse med centeradministrationen fremover kunne varetages af Indenrigsministeriets departement. Det drejer sig bl.a. om planlægning af indkvarteringscentrenes placering og formel godkendelse af bookingen af asylansøgere.

Samtidig peges der i undersøgelsen på, at de udførende og kontrollerende opgaver vedrørende centeradministrationen kunne udlægges til statsamterne. Det drejer sig bl.a. om besigtigelse, indgåelse af kontrakter, orientering af lokalområdet osv. i forbindelse med det enkelte centers etablering samt en bevillingsramme til dækning af løbende driftsudgifter og regningskontrol af centrenes udgifter.

En række kontrol- og godkendelsesfunktioner i relation til de enkelte asylansøgere foreslås dog fortsat varetaget i direktoratet, da de knytter sig til den asylsagsbehandling, som fortsat varetages af direktoratet.

Rapportens anbefalinger har imidlertid en sådan karakter, at hele problemstillingen, herunder en mere præcis udmøntning heraf efter Indenrigsministeriets opfattelse bør ske ved drøftelse mellem Direktoratet for Udlændinge, Indenrigsministeriet og eventuelt statsamterne.

Det påtænkes derfor bl.a. at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra de nævnte myndigheder, som skal gennemgå den nuværende opgavefordeling mellem Indenrigsministeriet, direktoratet og statsamterne, og som skal fremkomme med forslag, der præcist fastlægger den fremtidige fordeling af opgaverne på dette område mellem Indenrigsmini-

nisteriet, Direktoratet for Udlændinge og statsamterne.

Indenrigsministeriet finder det imidlertid hensigtsmæssigt allerede på nuværende tidspunkt at skabe det lovmæssige grundlag for en ændret opgavefordeling.

Det foreslås derfor, at indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for, i hvilket omfang Direktoratet for Udlændinges opgaver vedrørende centeradministrationen i relation til asylansøgere kan overføres til andre myndigheder.

Herved vil det være muligt at fastsætte regler, der udmønter undersøgelsens anbefaling om, at visse af Direktoratet for Udlændinges opgaver vedrørende centeradministrationen overføres til Indenrigsministeriet og statsamterne.

5.3. Anbefaling om, at afhøringer af asylansøgere i normalprocedure overføres fra politiet til Direktoratet for Udlændinge

Det anbefales i turnusundersøgelsen, at afhøringen af asylansøgere i normalprocedure overføres fra politiet til Direktoratet for Udlændinge.

Udvalget vedrørende effektivisering af asylsagsbehandlingen (Per Sørensen-udvalget), foretager som et led i sin behandling af de sidste dele af udvalgets kommissorium en klarlæggelse af spørgsmålet om, hvorvidt afhøringer af asylansøgere fortsat bør henlægges til politiet, eller om denne opgave bør henlægges til personale i Direktoratet for Udlændinge. Per Sørensen-udvalget forventes ved årsskiftet 1994/95 at afgive sin 3. delbetænkning.

Indenrigsministeriet finder det rigtigst at afvente udvalgets betænkning, forinden det overvejes, hvorvidt denne anbefaling af turnusundersøgelsen skal effektueres.

6. Menneskesmugling

Danmark har i flere tilfælde – særligt i de senere år – været udsat for organiseret indsmugling af store grupper af asylansøgere – senest store grupper af srilankanske statsborgere, der er blevet landsat fra skib i Køge Bugt og på Bornholm. Det seneste tilfælde fandt sted den 24. oktober 1994, hvor 31 srilankanske statsborgere blev fundet flydende i redningsflåder ud for Bornholm.

Det synes på denne baggrund at kunne konkluderes, at tilfældene af menneskesmugling bliver grovere og grovere, ligesom det må forventes, at Danmark også i fremtiden vil blive udsat for indsmugling af store grupper af asylansøgere iværksat af organiserede bander af menneskesmuglere i Danmark og udlandet.

Der er efter Indenrigsministeriets opfattelse al mulig grund til at forebygge eller forhindre, at menneskesmuglinger som bl.a. episoderne i Køge Bugt og på Bornholm opstår igen. Menneskesmuglinger, der finder sted i form af organiseret kriminalitet, og som oftest bygger på grov (økonomisk) udnyttelse af de involverede personer, rummer alvorlige – og ofte livstruende – risici for de involverede.

Der er uden tvivl udlændinge, der – lokket af ofte falske løfter for fremtiden – vil være villige til at betale betragtelige beløb for at få adgang her til landet. Ikke alene den danske stat må efter Indenrigsministeriets opfattelse beskyttes mod organiseret illegal indvandring, men de berørte udlændinge må også beskyttes mod organiseret udnyttelse.

Regeringen har allerede taget en lang række initiativer i den forbindelse. Disse initiativer er mere udførligt beskrevet i Indenrigsministeriets redegørelse af 26. april 1994 vedrørende et muligt stigende indrejsetal af asylansøgere og flygtninge fra de baltiske lande og Rusland (menneskesmuglinger) eller gennem disse lande samt initiativer i den anledning (Baltikum-redegørelsen).

Initiativerne vedrører blandt andet skabelsen af mere effektive kontaktflader i forhold til grænsekontrol- og udlændingemyndighederne i de baltiske lande, ligesom der for tiden arbejdes på at få udstationeret en politiforbindelsesofficer i disse lande. Endvidere arbejdes der på at skabe en øget grænsekontrol, og såvel politiet som Indenrigsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Forsvarsministeriet deltager i internationalt arbejde vedrørende disse problemstillinger, bl.a. i forbindelse med Stockholm-konferencen om ukontrolleret indrejse fra landene omkring Det Baltiske Hav, hvor der deltager repræsentanter for de baltiske lande, Danmark, Finland, Hviderusland, Polen, Norge, Rusland, Sverige, Tyskland (observatør) og USA (observatør) samt UNHCR og IOM.

Der er nedsat en arbejdsgruppe under Indenrigsministeriet med deltagelse af de nævnte myndigheder samt Direktoratet for Udlændinge, der har til formål at drøfte og koordinere det videre arbejde med de nævnte tiltag.

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 59, stk. 3, kan den, der forsætligt bistår en udlænding med ulovligt at indrejse eller opholde sig her i landet, straffes med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 1 år og 6 måneder.

Domstolene har i hvert fald i ét tilfælde udnyttet den eksisterende strafferamme fuldt ud.

Dommen er afsagt af Vestre Landsret den 16. september 1992 i en ankesag.

Sagen vedrørte en iransk statsborger, der i landsretten blev fundet skyldig i i adskillige tilfælde forsætligt som ledende medlem af en organisation i tiden fra 1987 til maj 1991 at have medvirket til, at et større antal udlændinge ulovligt indrejste i Danmark via lufthavnen i Kastrup eller landegrænsen med Tyskland.

Tiltalte blev endvidere fundet skyldig i forsætligt som leder af en organisation at have medvirket til, at en anden person den 29. juni 1987 og i tiden forud herfor ad 7 gange bistod i alt ca. 70 udenlandske statsborgere med ulovlig indrejse i Danmark, idet den anden person i lejede busser transporterede de pågældende til Danmark via ubevogtede grænseovergange.

Tiltalte blev endelig fundet skyldig i forsætligt at have formået en anden person til i lejede biler ad 6 gange i 1989 at transportere i alt 17 personer, der var gemt i bilernes bagagerum, over den dansk-tyske grænse.

Retten fandt, at domfældte til dels havde handlet for vindings skyld.

Ved strafudmålingen lagde landsretten vægt på det store antal personer, hvis ulovlige indrejse i Danmark tiltalte forsætligt havde medvirket til, på den professionelle karakter af tiltaltes handlinger og på tiltaltes brug af medhjælpere i forbindelse med selve de ulovlige indrejser.

Landsretten fandt dog ikke grundlag for at forhøje straffen ud over strafferammen efter bestemmelsen i straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt. Tiltalte blev herefter idømt en fængselsstraf på 1 år og 6 måneder.

Tiltalte blev ved dommen udvist med indrejseforbud indtil 1. januar 2002, ligesom der blev konfiskeret et beløb, der skønsmæssigt blev fastsat til 100.000 kr.

På denne baggrund finder Indenrigsministeriet, at der er behov for en forhøjelse af strafferammen for menneskesmugling.

Indenrigsministeriet finder således, at der bør tilvejebringes hjemmel til, at domstolene i tilfælde af meget grove overtrædelser af bestemmelsen kan udmåle længere straffe end fængsel i 1 år og 6 måneder. Det er hermed tilsigtet at åbne mulighed for forhøjet straf i tilfælde af professionel, organiseret indsmugling af større grupper af udlændinge. Forhøjelsen tager ikke sigte på privatpersoner, der forsøger at hjælpe f.eks. familiemedlemmer, religiøse trosfæller eller politiske meningsfæller til sikkerhed uden tanke for personlig vinding.

Det foreslås derfor at udvide strafferammen fra de nuværende 1 år og 6 måneders fængsel til fængsel i 2 år.

Med en strafferamme på 2 år i § 59, stk. 3, vil der efter bestemmelserne om strafforhøjelse i straffeloven under særdeles skærpende omstændigheder kunne idømmes 3 års fængsel for menneskesmugling, dvs. det dobbelte af den hidtil længste straf, der er idømt efter den gældende bestemmelse.

Danmark vil samtidig hermed i international sammenhæng understrege sin vilje til at bekæmpe den organiserede menneskesmugling.

Indenrigsministeriet vil løbende nøje følge udviklingen og i forbindelse hermed overveje, om det vil være nødvendigt at forhøje strafferammen yderligere.

Viser der sig på et senere tidspunkt behov herfor, vil det kunne overvejes at indsætte en bestemmelse herom i straffeloven, således som det tidligere er gjort for så vidt angår narkotika- og skatte- og afgiftslovgivningen (straffelovens § 191 og § 289).

Justitsministeriet har oplyst, at man er indstillet på – i lyset af udviklingen på området – i samarbejde med Indenrigsministeriet at overveje behovet for yderligere forhøjelser af strafferammen.

En indsættelse af en særlig bestemmelse i straffeloven må i øvrigt som udgangspunkt forudsætte en nærmere udredning af behovet samt en mere principiel stillingtagen, også set i relation til spørgsmålet om eventuelt at gennemføre tilsvarende straffelovsbestemmelser på andre særlovsområder, f.eks. på miljøområdet.

Det foreslås endvidere at indføre en adgang til at straffe den, der for vindings skyld bistår en udlænding med at indrejse til et andet land, hvor udlændingen vil blive afvist eller tilbagesendt.

Bestemmelsen giver således mulighed for at straffe menneskesmugling til andre lande end Danmark og skal ses i lyset af behovet for et stigende internationalt samarbejde om bekæmpelse af organiseret menneskesmugling. Der henvises herom nærmere til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 33.

7. Straffekortning

Efter straffelovens § 86 skal der ske afkortning i en idømt straf, når den dømte har været anholdt, varetægtsfængslet eller indlagt til mentalundersøgelse.

Bestemmelsen gælder imidlertid ikke, når der har været tale om frihedsberøvelse efter bestemmelserne i udlændingelovens § 36.

Som det fremgår af Delbetænkning II om effektivisering af asylsagsbehandlingen (Betænkning nr. 1265/94), side 90, har der i Udvalget vedrørende effektivisering af asylsagsbehandlingen (Per Sørensen-udvalget) været rejst spørgsmål om, hvorvidt frihedsberøvelser, der iværksættes efter udlændingelovens § 36, stk. 2, 3. pkt., som følge af voldelig eller

truende adfærd over for personalet på et indkvarteringssted for udlændinge, bør medføre afkortning af den straf, som den frihedsberøvede eventuelt senere idømmes.

I betænkningen anføres på side 67, at udlændingelovens § 36, stk. 2, 3. pkt., der kun sjældent anvendes, kan sammenlignes med reglerne om varetægtsfængsling i retsplejeloven. Der kan således være tilfælde, hvor man i stedet anvender varetægtsfængslingsbestemmelsen i retsplejelovens § 762, idet forholdet er så groft, at der bør reageres over for udlændingen.

Udvalget fandt imidlertid ikke, at spørgsmålet er omfattet af udvalgets kommissorium. Udvalget har imidlertid over for Justitsministeriet peget på den nævnte problemstilling.

Justitsministeriet har meddelt Indenrigsministeriet, at man finder, at spørgsmålet om afkortning af idømt straf som følge af frihedsberøvelse efter bestemmelserne i udlændingeloven lovgivningsteknisk bør ske ved, at en bestemmelse herom indføres i udlændingeloven.

Indenrigsministeriet finder, at der – på samme måde som det er tilfældet i forbindelse med frihedsberøvelser inden for strafferetsplejen – bør ske afkortning i en idømt straf i tilfælde, hvor den dømte har været frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36, stk. 2, 3. pkt., i forbindelse med en straffesag, idet frihedsberøvelse efter denne bestemmelse som ovenfor nævnt kan sammenlignes med varetægtsfængsling efter retsplejelovens bestemmelser.

En bestemmelse herom foreslås indsat i udlændingeloven som § 37 f, jf. forslagens § 1, nr. 18.

Endvidere foreslås det, at bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse for personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse, jf. forslagens § 2, nr. 10.

8. Forsikring af asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse

8.1. Ansvarsforsikring for asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse

8.1.1. Den hidtidige forsikringsmæssige dækning af den omhandlede persongrupperes ansvar for erstatningspådragende adfærd

Det forhold, at en person opholder sig her i landet som asylansøger, indebærer ikke, at det offentlige har påtaget sig ansvaret for den pågældendes eventuelle skadevoldende handlinger.

Direktoratet for Udlændinge har derfor efter fast praksis i et betydeligt antal konkrete sager afvist at betale erstatning for skader forvoldt af asylansøgere eller personer med midlertidig opholdstilladelse.

Denne praksis er før udlændingeadministrationens overførsel til Indenrigsministeriet gentagne gange tiltrådt af Justitsministeriet.

Det følger herefter af dansk rets almindelige regler, at ansvaret for – forsætlige eller uagtsomme – skadevoldende handlinger, der forvoldes af asylansøgere eller personer med midlertidig opholdstilladelse, påhviler de pågældende selv.

Da staten endvidere hidtil ikke har tegnet ansvarsforsikring for de pågældende, indebærer den nuværende retstilstand, at skadelidte i de tilfælde, hvor denne ikke selv har forsikringsdækning for den forvoldte skade, har ingen eller kun ringe mulighed for at opnå økonomisk kompensation for en skade, såfremt den er forvoldt af en asylansøger eller en person med midlertidig opholdstilladelse.

Denne persongruppe vil typisk være ubemidlet og uden andre indtægter end de økonomiske ydelser, som vedkommende får udbetalt på asylcentret.

Det skal dog understreges, at skadelidte er stillet på samme måde, såfremt en skade forvoldes af en ubemidlet og ikke ansvarsforsikret fastboende person, herunder en dansk statsborger.

8.1.2. Behovet for forsikringsmæssig dækning

Indenrigsministeriet er ikke i besiddelse af sikre oplysninger om omfanget af skadevoldende handlinger, som er begået af asylansøgere eller personer med midlertidig opholdstilladelse.

De oplysninger, som Indenrigsministeriet har modtaget fra Dansk Røde Kors vedrørende dette spørgsmål, tyder dog på, at der – bl.a. som følge af det stigende antal asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse – er tale om et stærkt stigende problem.

Dansk Røde Kors har endvidere flere gange over for Indenrigsministeriet anført, at organisationen opfatter den manglende forsikringsdækning som et stort dagligt problem.

En manglende forsikringsdækning udgør et irritationsmoment i forholdet mellem et asylcenters beboere og den omgivende fastboende befolkning. Dansk Røde Kors og udlændingemyndighederne har modtaget flere henvendelser fra skadelidte danske borgere, som står uforstående over for den gældende retstilstand.

I modsætning til borgere her i landet har asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse endvidere normalt ikke de nødvendige økonomiske forudsætninger for selv at betale en forsikring.

For så vidt angår anerkendte flygtninge afholder Dansk Flygtningehjælp præmieudgiften det første år til en sædvanlig forsikringsmæssig dækning af personer, som overgives til integrationsprogrammet.

Indenrigsministeriet finder, at asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse, der som altovervejende hovedregel har færre penge at råde over end anerkendte flygtninge, tilsvarende får tegnet en forsikring.

Hertil kommer, at det over for Indenrigsministeriet er oplyst, at det næppe vil være muligt for asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse at tegne en individuel forsikring her i landet. Dette skyldes deres manglende folkeregistrering og deres manglende faste bopæl her i landet.

Endelig må det antages, at en kollektiv forsikringsordning for denne persongruppe vil kunne etableres for mellem 1,5 og 3 mio. kr. pr. år, jf. nedenfor pkt. 8.1.8.

Det er på den baggrund Indenrigsministeriets opfattelse, at der bør etableres en kollektiv ansvarsforsikringsordning for denne persongruppe.

8.1.3. Personkredsen, der skal være dækket af forsikringsordningen

Den forsikringsmæssige dækning vil skulle omfatte alle asylansøgere samt personer med midlertidig opholdstilladelse, uanset om de pågældende er indkvarteret på et indkvarteringscenter, er privat indkvarteret eller er indkvarteret uden for et indkvarteringscenter i selvstændige boliger.

For personer med midlertidig opholdstilladelse, som har taget lønnet beskæftigelse her i landet, vil forsikringspræmien blive krævet tilbagebetalt.

8.1.4. Forsikringens dækning

Indenrigsministeriet har bl.a. overvejet, om forsikringen skal dække uanset skadevolders ansvarsgrundlag, og uanset om den skadevoldende handling har været forsættelig, groft uagtsom eller simpelt uagtsom.

Princippet for forsikringsdækningen vil som udgangspunkt være de samme, som gælder for en normal dansk ansvarsforsikring.

Dette indebærer, at en privat ansvarsforsikring for asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse alene vil omfatte skader, som de pågældende har juridisk erstatningsansvar for, og at skader, som forvoldes ved forsæt og ved selvforskyldt beruselse, undtages fra forsikringsdækningen. Det er en forudsætning for forsikringsdækning, at skadevolderen er identificeret.

Det bemærkes, at en skadevolder efter dansk ret ikke er juridisk erstatningpligtig for skade, som er forvoldt ved et hændeligt uheld. Sådanne skader vil med andre ord ikke være dækket af forsikringsordningen.

8.1.5. Kredsen af personer m.v., der vil kunne få udbetalt erstatning efter forsikringsordningen

Indenrigsministeriet har overvejet, om der skal være nogen begrænsning i kredsen af skadelidte, som skal kunne få udbetalt erstatning efter ordningen.

Det er hensigten, at ansvarsforsikringsordningen skal omfatte enhver skadelidt, som efter gældende erstatningsret har et krav på skadeserstatning hos den sikrede persongruppe. Ansvarsforsikringen vil dog blive tegnet uden indbyrdes ansvar for de person- eller tingsskader, som den sikrede persongruppe forvolder på hinanden.

Ansvarsforsikringen skal endvidere omfatte skader, som forvoldes under persongruppens ophold på en ekstern uddannelsesinstitution.

8.1.6. Forsikringsform

Indenrigsministeriet har bl.a. overvejet, om forsikringsordningen bør etableres ved at tegne en ansvarsforsikring i et privat forsikringsselskab, eller om ordningen skal etableres således, at staten direkte påtager sig ansvaret for den omhandlede persongruppes skadegørende handlinger.

Indenrigsministeriet finder, at den forsikringsmæssige dækning af privatansvar for asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse skal etableres ved, at Dansk Røde Kors tegner en kollektiv forsikring med et forsikringsselskab. Der skal i aftalen være mulighed for, at andre asylcenterentreprenører, f.eks. kommuner eller statslige styrelser, kan tilslutte sig aftalen på de samme vilkår.

8.1.7. Finansiering af ansvarsforsikringen

Man kan principielt forestille sig en eventuel forsikringsordning finansieret på 2 måder:

- 1) Staten afholder udgifterne ved ordningen, dvs. forsikringspræmie ved tegning af forsikring i et forsikringsselskab
- 2) De forsikrede dækker helt eller delvis udgifterne ved ordningen.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse bør det være staten, som afholder forsikringsudgifterne ved ordningen.

8.1.8. Omkostninger ved en forsikringsordning

Indenrigsministeriet har indhentet oplysninger om omkostningsniveauet ved tegning af forsikring i et forsikringsselskab for asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse.

Ansvarsforsikringer tegnes normalt i forbindelse med en indbo- og/eller husstandsforsikring.

Forsikringsselskaberne udbyder dog separate ansvarsforsikringer. En separat ansvarsforsikring vil normalt koste 150 – 200 kr. om året pr. person, men der vil kunne opnås betydelige rabatter ved tegning af kollektive ansvarsforsikringer.

Indenrigsministeriet skønner, at de samlede omkostninger ved tegning af en ansvarsforsikring af den omhandlede persongruppe i et privat forsikringsselskab vil ligge på mellem 1,5 og 3 mio. kr. om året. Dette skøn er bl.a. baseret på, at der vil være tale om ca. 27.000 personer, som skal forsikres.

8.1.9. Tilvejebringelse af hjemmel til at iværksætte forsikringsordningen

Etableringen af den beskrevne ansvarsforsikring for asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse kræver en ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Det foreslås derfor at indføre bestemmelser, hvorved indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om erstatning for skader, som asylansøgere henholdsvis personer med midlertidig opholdstilladelse forvolder på andre eller andres ejendole, og for skader, som påføres de pågældende personer eller disses ejendole, og til at fastsætte nærmere regler om forsikring mod sådanne skader. Det foreslås endvidere, at de dermed forbundne udgifter kan afholdes af staten.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 22, vedrørende en ny bestemmelse i udlændingelovens § 42 b og lovforslaget § 2, nr. 8, vedrørende en ny bestemmelse i § 7 b i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Ved de pågældende bestemmelser bemyndiges indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om ansvars-, indbo- og ulykkesforsikring for den pågældende persongruppe.

Det er i første omgang alene hensigten at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte bestemmelser om ansvarsforsikring af de omhandlede personer.

8.2. Forsikring af bosniske krigsflygtninge i forbindelse med deltagelse i beskæftigelsesmæssige ordninger

Efter § 3, stk. 1, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. må en person med midlertidig opholdstilladelse i medfør af denne lov ikke tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse, udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller med eller uden vederlag udføre tjenesteydelser her i landet.

Personer med midlertidig opholdstilladelse i medfør af denne lov har imidlertid i en række situationer

mulighed for at deltage i beskæftigelsesmæssige ordninger.

- Det drejer sig om:
  - deltagelse i særligt tilrettelagte trænings- og arbejdsprogrammer,
  - deltagelse i selvaktiveringsordninger på indkvarteringscentre,
  - lønnet beskæftigelse i henhold til 3-månedersordningen,
  - ulønnet humanitært arbejde eller andet frivilligt arbejde og
  - deltagelse i praktik som led i uddannelsesordninger.

Med hensyn til deltagere i særligt tilrettelagte trænings- og arbejdsprogrammer (følordninger) er indenrigsministeren efter de gældende regler bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om såvel tegning og den nærmere udformning af en ansvarsforsikring, jf. § 3, stk. 7, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., som anvendelsen af arbejdsskedeforsikringslovens regler for denne persongruppe, jf. § 3, stk. 6, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Indenrigsministeren vil snarest i samarbejde med de berørte myndigheder og organisationer fastsætte nærmere regler om en forsikringsmæssig dækning af deltagere i særligt tilrettelagte trænings- og arbejdsprogrammer såvel i relation til ansvarspådragende skader på andre eller disses ejendele som i relation til arbejdsskader.

Med hensyn til deltagere i de øvrige beskæftigelsesmæssige ordninger kan det komme på tale at etablere lignende forsikringsordninger efter en afvejning af på den ene side behovet for en forsikringsdækning og på den anden side hensynet til ikke at indføre forsikringsordninger, som indeholder usaglig forskelsbehandling i forhold til andre persongrupper, som ikke er omfattet af en statsligt finansieret forsikring.

For så vidt angår spørgsmålet om ansvarsforsikring for erhvervs-mæssige skader, som begås af personer med midlertidig opholdstilladelse, foreslås det at indføre en bestemmelse i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., hvorved indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om erstatning for skader, som personer med midlertidig opholdstilladelse forvolder på andre eller andres ejendele, og for skader, som påføres de pågældende personer eller disses ejendele, og til at fastsætte nærmere regler om forsikring mod sådanne skader. Det foreslås endvidere, at de dermed forbundne udgifter kan afholdes af staten.

Ved den pågældende bestemmelse bemyndiges indenrigsministeren til at indføre ordninger, hvorved en arbejdsgiver får refunderet eventuelle præmieudgifter til tegning af en erhvervsansvarsforsikring for den pågældende medarbejder i virksomheden. Indenrigsministeren bemyndiges endvidere til at fastsætte nærmere regler for en eventuel udredelse af erstatning fra statskassen. Det bemærkes herved, at den ansvarsforsikring, som påtænkes tegnet for asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse, jf. afsnit 8.1., efter sædvanlig forsikringspraksis ikke dækker skader, som forvoldes som led i erhvervs-mæssig virksomhed.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 8, vedrørende en ny bestemmelse i § 7b i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Ved den pågældende bestemmelse bemyndiges indenrigsministeren til at indføre ordninger, hvorved arbejdsgiver får refunderet eventuelle præmieudgifter til tegning af en erhvervsansvarsforsikring for den pågældende medarbejder i virksomheden. Indenrigsministeren bemyndiges endvidere til at fastsætte nærmere regler for en eventuel udredelse af erstatning fra statskassen. Det bemærkes herved, at den ansvarsforsikring, som påtænkes tegnet for asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse, jf. afsnit 8.1., efter sædvanlig forsikringspraksis ikke dækker skader, som forvoldes som led i erhvervs-mæssig virksomhed.

For så vidt angår spørgsmålet om en forsikringsmæssig dækning for skader, som påføres personer med midlertidig opholdstilladelse under opholdet på trænings- og arbejdsstedet, foreslås det at indføre en bestemmelse i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., hvorved indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang personer med midlertidig opholdstilladelse er omfattet af reglerne i lov om forsikring mod følger af arbejds-skade.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, vedrørende en ændret affattelse af § 3, stk. 6, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

9. Ændringer med henblik på Danmarks opfyldelse af internationale forpligtelser

9.1. Blindpassagerkonventionen

Lovforslaget indeholder forslag til bestemmelser, der har til formål at sikre, at Danmark kan opfylde de forpligtelser, der følger af den internationale konvention af 10. oktober 1957 om blindpassagerer

(Bruxelles-konventionen) eller anden international aftale, som måtte blive indgået vedrørende blindpassagerer.

Bruxelles-konventionen om blindpassagerer blev ratificeret af Danmark den 16. december 1963. Konventionen træder i kraft, når 10 stater har ratificeret konventionen. For tiden har følgende 7 stater ratificeret konventionen: Danmark, Norge, Sverige, Finland, Belgien, Italien og Peru. Konventionen er således ikke på nuværende tidspunkt trådt i kraft.

Efter forslaget bemyndiges indenrigsministeren til at fastsætte forskellige bestemmelser med henblik på opfyldelse af Danmarks konventionsmæssige forpligtelser.

9.2. EU-ret

Lovforslaget indeholder bl.a. et forslag til ændring af udlændingelovens § 2, der har til formål at tilpasse bestemmelserne om EF-, EØS-statsborgeres og visse tredjelandsstatsborgeres adgang til landet i overensstemmelse med bl.a. Domstolens praksis. Der henvises herom til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 1.

10. Ændringer af mere teknisk karakter, herunder ændringer hvorved administrativ praksis kodificeres

Lovforslaget indeholder desuden en række bestemmelser af mere teknisk og redaktionel karakter.

Det drejer sig blandt andet om en række bestemmelser, der indeholder henvisninger til bestemmelser, der i mellemtiden er ændret, o.l.

11. Hørte myndigheder m.v.

Indenrigsministeriet har inden lovforslagets fremsættelse sendt et udkast til lovforslag til høring hos følgende organisationer m.v. Advokatrådet, Amnesty International, Arbejdsministeriet, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors, Den Danske Dommerforening, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Direktoratet for Udlændinge, Dokumentations- og rådgivningscenteret om racediskrimination, Erhvervsministeriet, Finansministeriet, Foreningen af politimestre i Danmark, Flygtningenævnet, Justitsministeriet, Kulturministeriet, Mellemløst Samvirke, Nævnet for Etnisk Ligestilling, Politidirektøren i København, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Rådet for Etniske Minoriteter, Socialministeriet og Udenrigsministeriet.

12. Økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget

12.1. Oversigt

Lovforslaget forventes samlet at være udgiftsneutralt.

Der vil være merudgifter på ca. 5,5-7,0 mio. kr. forbundet med forsikringsordningerne, idet det kun i første omgang er hensigten at etablere en kollektiv ansvarsforsikring. Der vil endvidere være merudgifter forbundet med at yde økonomisk støtte til visse asylansøgere rejsende til tredjeland samt til den udvandede støtte til repatriering af flygtninge og indvandrere. Merudgifterne vil blive modsvaret af besparelser ved asylansøgernes kortere ophold her i landet. Det kortere ophold skyldes, at der generelt sker opstramninger i sagsgangene, at visse asylansøgere udrejser til tredjelandslande, og at der vil ske en yderligere afskæring af adgangen til at opnå opsættende virkning i forbindelse med ansøgninger om genoptagelse, humanitær opholdstilladelse og indbringelse af afgørelser for Folketingets Ombudsmand for asylansøgere i åbenbart grundløs-procedure.

Det forventes, at ovenstående merudgifter vil blive modsvaret af mindreudgifterne, således at det samlede lovforslag er udgiftsneutralt.

Nedenfor vil enkelte større forslag blive gennemgået.

12.2. Ansvarsforsikring af asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse

Det foreslås at indføre bestemmelser, hvori indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om ansvars-, indbo- og ulykkesforsikring for den pågældende persongruppe, herunder at de dermed forbundne udgifter afholdes af staten, jf. forslaget § 1, nr. 22, og § 2, nr. 8.

Da det i første omgang er hensigten kun at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte bestemmelser om ansvarsforsikring, vil der alene blive set på de økonomiske konsekvenser heraf. Det skønnes, at en kollektiv forsikringsordning for denne persongruppe i et privat forsikringselskab vil kunne etableres for mellem 1,5-3,0 mio. kr. om året. Dette skøn er bl.a. baseret på, at der kan være tale om ca. 27.000 personer, der skal forsikres. Udgiften til en kollektiv forsikringsordning for ansvarsforsikringer vil være 50-100 kr. pr. person. Forsikringsordningen foreslås etableret ved, at Dansk Røde Kors tegner en kollektiv forsikring med et forsikringselskab.

Såfremt det besluttes at udnytte bemyndigelsen til at tegne ulykkes- og indboforsikring for alle asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse, kan der afhængigt af forsikringens art blive tale om yderligere merudgifter.

12.3. Arbejdsskadeforsikring af personer med midlertidig opholdstilladelse

Det foreslås at indføre en bestemmelse om, at indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at personer med midlertidig opholdstilladelse er omfattet af reglerne i lov om forsikring mod følger af arbejdsskade, jf. forslaget § 2, nr. 3.

Bestemmelsen er en udvidelse af den gældende bemyndigelse, der alene omfatter personer med midlertidig opholdstilladelse, der deltager i et særligt trænings- og arbejdsprogram. Udgifterne til den eksisterende ordning skønnes til ca. 1 mio. kr. på årsbasis.

Det er hensigten at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at lade personer med midlertidig opholdstilladelse, der som led i selvaktiveringsprogrammet udfører opgaver i forbindelse med indkvarteringscentrets drift eller deltager i undervisning på centret, være omfattet af lov om forsikring mod følgerne af arbejdsskade. Udgifterne ved en sådan ordning, der afholdes af Indenrigsministeriet, skønnes årligt at udgøre ca. 9 mio. kr.

Da en række af de personer, der deltager i selvaktiveringsprogrammet, allerede efter de gældende regler er omfattet af lov om forsikring mod arbejdsskade, vil den reelle udgift for staten blive væsentligt mindre end 9 mio. kr. Udgiften for staten skønnes til ca. 4 mio. kr. årligt.

12.4. Økonomisk støtte til rejse til et tredjeland, hvor asylansøgere eller personer med midlertidig opholdstilladelse har opnået indrejse- og opholdstilladelse

Forslaget vedrører hjælp til afholdelse af udgifter til rejse m.v. til tredjelande for ovennævnte persongrupper. De udgifter, der kan dækkes, er udgifter til billet til fly, tog m.v., til nødvendig transport af personlige ejendele, højst 5.000 kr. pr. familie til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældende eller familiens erhverv i det pågældende land, samt hjælp til andre udgifter, der er forbundet med rejsen.

For 1994 er indenrigsministeren ved akt 353 af 24. juni 1994 – vilkårsforbedringer for personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse – bemyndiget til at afholde de med lovforslaget forbundne udgifter.

Forslaget vil, som også anført i akt 353, medføre besparelser på underholdsudgifterne til asylansøgerne.

12.5. Udvidet støtte til repatriering

Forslaget udvider muligheden for at yde støtte til repatriering af flygtninge og indvandrere efter bistandslovens §§ 47 a og 47 b. Der kan således tillige

ydes støtte til andre udgifter, der er forbundet med rejsen til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Udgifterne, der ydes støtte til, kan konkret være udgifter i forbindelse med udstedelse af rejsedokumenter, transitvisa og nødvendige helbredsundersøgelser og vaccinationer samt fortæring under rejsen.

Forslaget vurderes at være forbundet med en ganske beskedne merudgift.

Repatrieringsordningerne vil dog – selv med den beskedne udvidelse af ordningerne, som foreslås – stadig indebære en samfundsmæssig besparelse, idet besparelserne vil overstige de samlede udgifter ved ordningerne, jf. bemærkningerne til forslaget til lov nr. 362 af 18. maj 1994 om ændring af lov om social bistand.

12.6. Begrænsning af muligheden for at opnå opsættende virkning

Forslaget indebærer en yderligere begrænsning af muligheden for at opnå opsættende virkning – det vil sige mulighed for at opholde sig her i landet, mens en sag er under behandling. Ændringerne vedrører personer i åbenbart grundløs-proceduren, således at ansøgninger om genoptagelse, ansøgninger om humanitær opholdstilladelse samt indbringelser for Folketingets Ombudsmand kun vil have opsættende virkning, såfremt ansøgningen indgives eller indbringelsen sker inden udrejsefristens udløb.

Forslaget vil medvirke til at forkorte ovennævnte asylansøgers ophold her i landet. Den udgiftsmæssige virkning vil være en besparelse på underholdsudgifterne.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(Udlændingeloven)

Til nr. 1

Efter den nugældende bestemmelse i § 2, stk. 1, kan kun udlændinge, der er omfattet af de regler, der er nævnt i § 2, stk. 3 (EF-reglerne), uden tilladelse indrejse og opholde sig her i landet i indtil 3 måneder fra indrejsen.

Den foreslåede udvidelse af bestemmelsen indebærer, at det ikke længere kun er udlændinge, der er omfattet af EF-reglerne, men derimod alle EF- eller EØS-statsborgere, der uden tilladelse kan indrejse og opholde sig her i landet i indtil 3 måneder fra indrejsen.

Udvidelsen af bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den ændrede afvisningspraksis vedrørende EF- og EØS-statsborgere og udlændinge, der i øvrigt er omfattet af EF-reglerne, på baggrund af Dom-

stolens afgørelse i sagen C-68/89 Kommissionen mod Kongeriget Nederlandene, hvor det fastslås, at det ikke ved en EF-statsborgers indrejse i en medlemsstat kan kræves, at den pågældende godtgør at tilhøre en af de kategorier af personer, der er omfattet af EF-reglerne. Da EØS-statsborgere fra den 1. januar 1994 har samme ret til at indrejse på en medlemsstats område som EF-statsborgere, omfatter praksisændringen tillige EØS-statsborgere.

Efter den hidtidige praksis, kunne politiet bl.a. forspørge en indrejsende tilhørende den nævnte personkreds, om vedkommendes rejsemål og formål med indrejse for at sikre, at vedkommende var omfattet af EF-reglerne.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen giver mulighed for, at en statsborger i en EF-stat eller en EØS-medlemsstat kan opholde sig her i landet i mere end 3 måneder, såfremt den pågældende er arbejdssøgende.

Ændringen er en følge af, at Domstolen i sagen C-292/89 The Queen mod Immigration Appeal Tribunal (Antonissen) har fastslået, at en arbejdssøgendes ophold kan tidsbegrænses, men at der for at tilgodese formålet med artikel 48 i Traktat om Den Europæiske Union skal gives den pågældende en rimelig frist til i den pågældende medlemsstat at få kendskab til de beskæftigelsestilbud, der svarer til den pågældendes erhvervmæssige kvalifikationer, og til i givet fald at foretage det fornødne for at blive ansat. Domstolen godkendte i den konkrete sag en frist på seks måneder.

Det bemærkes, at bestemmelsen i overensstemmelse med præmisserne i den nævnte dom forudsættes administreret lempeligt, såfremt EF- eller EØS-statsborgeren ved 6-måneders-periodens udløb beviser, at han fortsat er arbejdssøgende og faktisk har reelle chancer for at opnå ansættelse.

I stk. 2 indsættes en ny bestemmelse om tredjelandssstatsborgere, der er omfattet af EF-reglerne. Det drejer sig om familiemedlemmer til statsborgere i EF- eller EØS-landene. Der er tale om en præcisering af den tidligere bestemmelse i § 2, stk. 1, idet det ikke tidligere klart fremgik af bestemmelsen, i hvilket omfang sådanne familiemedlemmer kunne opholde sig her i landet uden tilladelse.

Med ændringen, der svarer til Direktoratet for Udlændinges hidtidige praksis og er i overensstemmelse med artikel 3, stk. 2, i Rådets direktiv 68/360/EØF og Rådets direktiv 73/148/EØF, fastslås det, at der kan kræves indrejsevisum af familiemedlemmer, der ikke er EF- eller EØS-statsborgere, medmindre de pågældende er fritaget for visum, jf. § 39, stk. 2.

En tredjelandssstatsborger kan indrejse og opholde sig i Danmark i samme periode som den EF- eller EØS-statsborger, som den pågældende er i familie med. Såfremt en tredjelandssstatsborger ønsker at opholde sig i Danmark i mere end 3 måneder sammen med en arbejdssøgende EF- eller EØS-statsborger, skal den pågældende indhente tilladelse hertil fra Direktoratet for Udlændinge, normalt i form af en forlænget udrejsefrist efter udlændingebekendtgørelsens § 20.

Til nr. 2

Betegnelsen »De europæiske Fællesskaber« foreslås ændret til »Det Europæiske Fællesskab« som en konsekvens af Traktat om Den Europæiske Union.

Til nr. 3

Den foreslåede bestemmelse svarer til den hidtidige bestemmelse i udlændingebekendtgørelsens § 20, stk. 2, og regulerer den særlige situation, hvor en udlænding, der er visumfri, har opholdstilladelse i et andet nordisk land. Ved at overføre denne bestemmelse til loven samles reglerne om varigheden af visumfritagne udlændinges lovlige ophold her i landet på ét sted.

Til nr. 4

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 4, stk. 3, kan visum gives til en eller flere indrejser med ret til i alt 3 måneders ophold inden for et nærmere fastsat tidsrum.

Bestemmelsen indebærer, at der i de nævnte 3 måneders ophold fradrages den tid, hvori udlændingen inden for de sidste 6 måneder har opholdt sig i Danmark eller i et andet nordisk land. Har udlændingen opholdstilladelse i et andet nordisk land, fradrages dog alene den tid, hvori udlændingen inden for de sidste 6 måneder har haft ophold i Danmark. Bestemmelsen svarer til reglen i § 3 om visumfritagne personers ophold og svarer til Direktoratet for Udlændinges praksis.

Den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 3, sidste pkt., svarer til den foreslåede bestemmelse i § 3, sidste pkt., jf. forslaget § 1, nr. 3, hvortil der henvises.

Til nr. 5

Som noget nyt indføres der en bestemmelse i stk. 6, 1. pkt., hvorefter en ansøgning om humanitær opholdstilladelse efter stk. 2, nr. 2, kun kan indgives af personer, der opholder sig her i landet. Indgives en sådan ansøgning af personer, der opholder sig i udlandet, herunder af personer, der efter at have fået

afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 er blevet udsendt eller er udrejst, vil ansøgningen blive afvist.

Bestemmelsen indebærer, at en person, der i medfør af § 7, stk. 4, har ansøgt om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1 og 2, fra udlandet og fået afslag herpå, ikke efterfølgende kan indgive ansøgning om humanitær opholdstilladelse fra udlandet.

Indrejser den pågældende imidlertid efterfølgende lovligt i Danmark, vil den pågældende kunne indgive og få realitetsbehandlet en ansøgning om humanitær opholdstilladelse.

Forslaget indebærer endvidere, at en person, der efter at have modtaget afslag på asyl efter § 7 har indgivet ansøgning om humanitær opholdstilladelse, vil få realitetsbehandlet ansøgningen herom, uanset om den pågældende udsendes af landet under sagens behandling, fordi ansøgningen om humanitær opholdstilladelse ikke er indgivet inden for de frister, der er fastsat i § 33, jf. forslaget § 1, nr. 14.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2. i de almindelige bemærkninger.

Forslaget til § 9, stk. 6, 2. pkt., er overensstemmende med den ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 indførte bestemmelse i § 9, stk. 6, hvorefter der ved behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 2, nr. 2, uden ansøgerens samtykke kan indhentes akter, der er indgået i sagen om opholdstilladelse til ansøgeren efter § 7. Bestemmelsen indebærer, at Direktoratet for Udlændinge og Flytningenævnet efter anmodning fra Indenrigsministeriet har pligt til at videregive asylsagens akter, uanset om sagen måtte indeholde oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, jf. herved forvaltningslovens § 28, stk. 1 og stk. 2, nr. 2.

Ændringen er i øvrigt af redaktionel karakter.

Ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 indsættes i § 9 et nyt stk. 6, med samme ordlyd som forslaget til stk. 6, 2. pkt. Der blev ikke i ændringsloven udtrykkeligt taget stilling til, at det hidtidige stk. 6, der havde samme ordlyd som forslaget til § 9, stk. 7, herefter skulle være stk. 7. Dette har imidlertid utvivlsomt været hensigten, hvorfor bestemmelsen i det hidtidige stk. 6 affattes på ny som stk. 7.

Til nr. 6

Der foreslås indsat en ny § 27 a i kapitel 4, hvorefter politiet til brug for Direktoratet for Udlændinges og Indenrigsministeriets afgørelser om udvisning efter kapitel 4, jf. § 49, uden udlændingens samtykke kan videregive oplysninger om udlændingens strafbare forhold, herunder om sigtelser for strafbare forhold, til Indenrigsministeriet eller Direktoratet for Udlændinge.

Bestemmelsen har til formål at præcisere, at politiet som hidtil vil kunne indberette oplysning om en udlændings strafbare forhold til Direktoratet for Udlændinge med henblik på, at direktoratet kan træffe afgørelse om udvisning med indrejseforbud af den pågældende udlænding, jf. navnlig udlændingelovens § 25.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at politiet med henblik på en hurtig indberetning af de oplysninger, som Direktoratet for Udlændinge har behov for med henblik på at kunne træffe afgørelse om udvisning af en udlænding, kan indberette sådanne oplysninger som led i en allerede indgået generel aftale.

De oplysninger, som vil kunne videregives, vil være enhver form for afsluttede strafferetlige sager med en udlænding, f.eks. i form af domme, bødevedtagelser, bødeforelæg, advarsler, tiltalefrafald med eller uden vilkår samt andre straffeprocessuelle skridt, som er foretaget mod en udlænding, f.eks. sigtelser eller tiltale.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 7-9.

Bestemmelserne har til formål at opfylde fællesskabsrettens krav om, at EF- eller EØS-statsborgere, der er omfattet af fællesskabsretten, ikke kan afvises, hvis de er i besiddelse af gyldigt pas eller ID-kort, og der ikke er fare for den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og at ingen EF- eller EØS-statsborger bliver stillet spørgsmål, som kan anses for at være i strid med EF's regler eller EØS-aftalen.

Tilsvarende skal udlændinge, der ikke er statsborgere i et EF-land eller EØS-medlemsland, men som er omfattet af EF-reglerne (tredjelandstatsborgere), ikke kunne afvises, såfremt de pågældende godtgør dette. Der tænkes her på familiemedlemmer til EF- og EØS-statsborgere, som godtgør familieforholdet. Det forudsættes i den forbindelse, at en tredjelandstatsborger ledsager en EF- eller EØS-statsborger i forbindelse med indrejse i Danmark, eller at EF- eller EØS-statsborgeren allerede opholder sig her i landet.

Bestemmelserne indeholder hjemmel til fortsat at afvise udlændinge, der er indrejst i medfør af udlændingelovens § 2, stk. 1 eller 2, og knytte et indrejseforbud i medfør af § 32, stk. 2, dertil, hvis de opholder sig her i landet uden tilstrækkelig midler til deres underhold, og det offentlige påføres udgifter i forbindelse med udsendelse af de pågældende.

Til nr. 10

Bestemmelsen har til formål at sikre, at Danmark kan opfylde de forpligtelser, der følger af den internationale konvention af 10. oktober 1957 om blindpassagerer (Bruxelles-konventionen) eller anden international aftale, som måtte blive indgået vedrørende blindpassagerer.

Det fastsættes i Bruxelles-konventionen, hvilke lande blindpassagerer kan afvises til. Det er således en forudsætning for, at Danmark kan opfylde forpligtelserne i henhold til konventionen, at der træffes bestemmelse om udsendelse af den pågældende til et bestemt land.

Der er ikke efter udlændingelovens § 28 hjemmel til i tilknytning til en afvisningsafgørelse at træffe beslutning om udsendelse til et bestemt land.

Efter forslaget bemyndiges indenrigsministeren til at fastsætte særlige regler om afvisning og udsendelse af blindpassagerer med henblik på opfyldelse af Danmarks konventionsmæssige forpligtelser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 9.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 11

Der henvises til bemærkningerne til nr. 7-10.

Til nr. 12

Det foreslås, at Direktoratet for Udlændinge og Flygtningenævnet uden udlændingens samtykke videregiver akterne, der er indgået i sagen om opholdstilladelse efter § 7 til politiet, når der er meddelt endeligt afslag på opholdstilladelse efter § 7, eller når udlændingen frafalder en ansøgning herom.

Bestemmelsen skal sikre, at politiet med henblik på en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet med udsendelse af den pågældende, får adgang til de oplysninger, der er indgået i asylsagen og kan have betydning for den praktiske tilrettelæggelse af udsendelsen. Efter de for Indenrigsministeriet foreliggende oplysninger drejer det sig navnlig om rejsedokumenter samt andre dokumenter, der har betydning for fastlæggelsen af den pågældende udlændings identitet o.l.

Bestemmelsen indebærer, at Direktoratet for Udlændinge og Flygtningenævnet videregiver asylsagens akter, uanset om sagen måtte indeholde oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller andre fortrolige oplysninger, der ellers kun kan videregives under de i forvaltningsloven opregnede betingelser, jf. herved forvaltningslovens § 28, stk. 1-3.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at Direktoratet for Udlændinge og Flygtningenævnet med henblik på en smidig videregivelse af de oplysninger, som politiet har behov for med henblik på at klar-

lægge en udsendelse af en asylansøger, vil videregive asylsagens akter uden at skulle afvente en konkret anmodning fra politiet om udlevering af akterne.

Bestemmelsen indebærer tillige, at akter vil blive videregivet til brug for politiets behandling af en sag om udsendelse, herunder også til brug for politiets forberedelse af en sådan udsendelse, uanset om udrejsefristen, der er fastsat i forbindelse med afslaget på asyl, er overskredet eller udsat som følge af f.eks. en ansøgning om humanitær opholdstilladelse.

Bestemmelsen giver adgang til at videregive alle asylsagens akter, herunder akter fra andre sager vedrørende den pågældende, som er indgået i asylsagens behandling, samt afgørelser vedrørende den pågældende.

Det bemærkes, at politiet vil have behov for at få tilsendt de originale identitetspapirer m.v., mens sagens øvrige akter kan videregives som fotokopier.

Politiet er i forbindelse med behandlingen af sager om udsendelse underlagt de almindelige bestemmelser om tavshedspligt, herunder ved kontakt med hjemlandets myndigheder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 13

Efter de gældende regler kan der træffes bestemmelse om indrejseforbud samtidig med en beslutning om afvisning efter § 28, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 4 og 5.

Bestemmelsen foreslås udvidet, således at der kan meddeles indrejseforbud til personer, der afvises under henvisning til, at der efter det, som er oplyst om udlændingens forhold, er grund til at antage, at den pågældende vil tage ophold eller arbejde her i landet uden fornøden tilladelse, jf. § 28, stk. 1, nr. 3.

Til nr. 14

Ændringen har til formål at præcisere, at det i forbindelse med et afslag på asyl i en sag, der er behandlet efter den særlige åbenbart grundløs-procedure, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 3, kan pålægges asylansøgeren at udrejse straks. Det præciseres endvidere, at det i tilfælde, hvor en udlænding har været pålagt at udrejse straks, og hvor der er meddelt opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen – f.eks. på grund af en ansøgning om humanitær opholdstilladelse – på ny kan pålægges udlændingen at udrejse straks.

Den gældende bestemmelse i § 33, stk. 2, hvorefter udrejsefristen, bortset fra påtrængende tilfælde ikke må være kortere end 15 dage eller, hvis udlændingen er statsborger i et andet nordisk land og har haft bo-

pæl her i landet eller hvis udlændingen har haft opholdstilladelse, 1 måned, foreslås videreført.

Der vil således være hjemmel til »i påtrængende tilfælde« at fastsætte udrejsefristen til straks.

Udrejsefristen vil herefter i overensstemmelse med hidtidig praksis kunne fastsættes til straks i tilfælde, hvor udlændingen er frihedsberøvet.

I tilfælde, hvor politiet i medfør af § 33, stk. 8, har fastsat udrejsefristen til straks i forbindelse med udvisning ved dom, og hvor udlændingen efterfølgende indgiver ansøgning om asyl eller opholdstilladelse på andet grundlag, bør udrejsefristen som udgangspunkt fastsættes til straks i forbindelse med afslag på ansøgningen om opholdstilladelse, jf. § 33, stk. 1.

Til nr. 15

Vedrørende baggrunden for forslaget henvises til pkt. 4.1.-4.4. i de almindelige bemærkninger.

For så vidt angår forslaget § 33, stk. 4, bemærkes, at der ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 bl.a. blev indført en frist på 10 dage for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse. Ifølge lovbestemmelsen regnes fristen fra det tidspunkt, hvor Flygtningeneævnet har meddelt den pågældende afslag på asyl. Overskridelse af fristen har ikke den virkning, at ansøgningen ikke behandles, men alene, at den ikke tillægges opsættende virkning.

Reglen knytter sig alene til sager, der har været behandlet af Flygtningeneævnet.

Denne begrænsning af reglens anvendelsesområde foreslås nu ændret, således at der også i sager, der har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, skal gælde en frist for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse.

Da udrejsefristen i asylsager, der er afgjort efter åbenbart grundløs-proceduren, efter praksis fastsættes til »straks«, og da det som et principielt synspunkt bør fastholdes, at en udlænding ikke ved at indgive ansøgning om humanitær opholdstilladelse skal kunne lovliggøre et ulovligt ophold, er fristen for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse ligeledes fastsat til straks.

Forslaget indebærer, at ansøgning om humanitær opholdstilladelse skal indgives til politiet straks ved forkyndelsen af afslaget.

I lighed med fristreglen for sager, der har været behandlet efter normalproceduren, kan en regel som den foreslåede kun opfylde sit formål, hvis den håndhæves konsekvent. Dette indebærer, at Indenrigsministeriet i alle tilfælde, hvor der søges på et senere tidspunkt, må meddele, at ansøgeren ikke har ret til at forblive i landet under sagens behandling.

Indenrigsministeriet vil tage initiativ til, at asylansøgerne allerede på et tidligt tidspunkt gøres be-

kendt med ansøgningsfristen i relation til en ansøgning om humanitær opholdstilladelse. Den enkelte asylansøger vil blive informeret herom i forbindelse med den skriftlige asylvejledning, som udleveres til de pågældende i forbindelse med indgivelsen af ansøgning om asyl.

Det bemærkes, at ansøgning om humanitær opholdstilladelse, der indgives fra en udlænding, der opholder sig i udlandet, efter forslaget til et nyt 1. pkt. i § 9, stk. 6, ikke vil blive realitetsbehandlet, jf. forslaget § 1, nr. 5.

For så vidt angår forslaget § 33, stk. 5, bemærkes, at der ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 bl.a. blev indført en regel om, at indbringelse af Flygtningeneåvnets afgørelse efter § 7 for Folketingets Ombudsmand skal være indgivet inden udløbet af udlændingens udrejsefrist. I modsat fald tillægges klagen ikke opsættende virkning.

Reglen gælder ikke i sager, der er behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren.

Forslaget indebærer, at reglen nu også udstrækkes til at omfatte sager, der har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren.

Det bemærkes herved, at ombudsmanden som alt-overvejende hovedregel afstår fra at behandle en indbringelse af et afslag på asyl, der er meddelt efter åbenbart grundløs-proceduren. Der foretages endvidere ikke nogen høring af Direktoratet for Udlændinge i disse tilfælde, jf. side 65 ff. i betænkning nr. 1249/93.

For så vidt angår § 33, stk. 6, bemærkes, at der ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 bl.a. blev indført en regel om, at indbringelse for Folketingets Ombudsmand af indenrigsministerens afgørelse efter § 9, stk. 2, nr. 2, ikke har opsættende virkning, såfremt indbringelsen sker efter udløbet af udlændingens udrejsefrist. Indbringelsen har heller ikke opsættende virkning, hvis indbringelsen må anses for åbenlyst ubegrundet.

Reglen gælder ikke, såfremt den forudgående asylsag har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren.

Dette foreslås nu ændret, således at der også i sager, der har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, kan nægtes opsættende virkning til en indbringelse for ombudsmanden af en afgørelse efter § 9, stk. 2, nr. 2, såfremt indbringelsen sker efter udløbet af udlændingens udrejsefrist eller må anses for åbenlyst ubegrundet.

Udrejsefristen i forbindelse med afslag på humanitær opholdstilladelse fastsættes til straks i sager, hvor asylsagen har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, jf. lovforslagets § 1, nr. 14.

Den foreslåede lovændring indebærer, at indbringelse for ombudsmanden skal ske den dag, hvor ansøgeren eller dennes repræsentant (advokat) har modtaget afslaget.

For så vidt angår § 33, stk. 7, bemærkes, at der ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 bl.a. blev indført en regel om, at ansøgning om genoptagelse af en afgørelse efter § 7 eller § 9, stk. 2, nr. 2, alene har opsættende virkning, såfremt ansøgningen om genoptagelse indgives senest ved udløbet af udlændingens udrejsefrist, og såfremt den myndighed, der har truffet afgørelsen, træffer beslutning herom.

Denne regel gælder ikke, såfremt asylsagen har været behandlet i åbenbart grundløs-proceduren.

Bestemmelsen foreslås nu udstrakt til også at gælde udlændinge, hvis asylsag har været behandlet i åbenbart grundløs-procedure.

Udrejsefristen i forbindelse med afslag på humanitær opholdstilladelse fastsættes efter administrativ praksis til »straks« i sager, hvor asylsagen har været behandlet efter åbenbart grundløs-proceduren, jf. i øvrigt lovforslagets § 1, nr. 14.

Bestemmelsen indebærer, at en udlænding, der ønsker et afslag på asyl eller et afslag på opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 2, genoptaget, må fremsætte genoptagelsesbegæringen i forbindelse med forkyndelsen af afslaget på asyl eller den dag, hvor ansøgeren eller dennes repræsentant (advokat) modtager afslaget.

Indenrigsministeriet vil tage initiativ til, at asylansøgerne allerede på et tidligt tidspunkt gøres bekendt med, i hvilket omfang en ansøgning om genoptagelse tillægges opsættende virkning. Den enkelte asylansøger vil blive informeret herom i forbindelse med den skriftlige asylvejledning, som udleveres til de pågældende i forbindelse med indgivelsen af ansøgning om asyl.

Den foreslåede affattelse af bestemmelsen i § 33, stk. 7, er efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. pkt. 4.4. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 16

Den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, nævner ikke udtrykkeligt, at der kan ske frihedsberøvelse med henblik på at sikre muligheden for udsendelse af f.eks. personer, der har modtaget afslag på en ansøgning om asyl og er pålagt at udrejse af landet.

Det antages imidlertid efter fast retspraksis, at der kan ske frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, i sådanne tilfælde.

Forslaget har til formål at præcisere, at der kan ske frihedsberøvelse for at sikre udsendelse, hvor der ikke er tale om afvisning eller udvisning, herunder tilfælde, hvor en asylansøger er meddelt afslag på sin ansøgning om opholdstilladelse og er pålagt at udrejse af landet.

Forslaget indebærer ingen udvidelse i adgangen til frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1.

Til nr. 17

Ændringen har til formål at præcisere, at en person, der anholdes efter retsplejelovens bestemmelser og i fortsættelse heraf frihedsberøves efter udlændingelovens § 36, skal fremstilles for en dommer inden for 3 døgn efter det oprindelige anholdelsestidspunkt.

Forslaget indebærer, at det ikke vil være muligt at kumulere fristerne efter retsplejeloven (24 timer) og udlændingeloven (3 døgn), således at fremstilling for en dommer først skal ske inden 4 døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse. Dette er i overensstemmelse med retspraksis efter de hidtil gældende regler.

Fremstilles udlændingen i grundlovsforhør med påstand om varetægtsfængsling, og løslades udlændingen i grundlovsforhøret, fordi retten ikke finder betingelserne for varetægtsfængsling eller opretholdelse af anholdelsen opfyldt, finder bestemmelsen anvendelse, såfremt politiet umiddelbart efter retsmødet frihedsberøver udlændingen efter § 36. Bestemmelsen indebærer, at der på ny skal ske fremstilling for retten inden 3 døgn fra det oprindelige anholdelsestidspunkt.

Løslades en udlænding, der efter fremstilling i retten er blevet varetægtsfængslet, på et senere tidspunkt af retten eller politiet, fordi betingelserne for opretholdelse af anholdelsen eller varetægtsfængsling ikke (længere) er til stede, og foretages der umiddelbart herefter frihedsberøvelse efter § 36, vil bestemmelsen ikke finde anvendelse. Der skal herefter på ny ske fremstilling for retten inden 3 døgn fra tidspunktet for frihedsberøvelsen efter § 36.

I de tilfælde, hvor udlændingen løslades af retten, bør spørgsmålet om fortsat frihedsberøvelse dog i almindelighed forelægges for retten i det samme retsmøde, således at adgangen til 3 døgn administrativ frihedsberøvelse ikke bliver udnyttet.

Løslades udlændingen af politiet, bør spørgsmålet om frihedsberøvelsens opretholdelse snarest forelægges for retten.

Til nr. 18

Efter straffelovens § 86 skal der ske afkortning i en idømt straf, når den dømte har været anholdt, varetægtsfængslet eller indlagt til mentalundersøgelse.

Bestemmelsen gælder imidlertid ikke, når der har været tale om frihedsberøvelse efter bestemmelserne i udlændingelovens § 36.

Forslaget indebærer, at der vil ske afkortning i en idømt straf som følge af frihedsberøvelse efter § 36, stk. 2, 3. pkt., i forbindelse med en straffesag på samme måde, som der sker afkortning efter straffelovens § 86, i tilfælde hvor den dømte har været varetægtsfængslet under straffesagen.

Der vil således efter forslaget ske afkortning i en idømt frihedsstraf med et antal dage svarende til det antal påbegyndte døgn, frihedsberøvelsen har været. Frihedsberøvelser, der ikke har været i mindst 24 timer, medfører ikke afkortning. Retten kan undtagelsesvis bestemme, at hele straffen skal anses for udstået, selv om den idømte straf er længere end den tid, hvori den dømte har været frihedsberøvet. Hvis en anke afvises eller frafaldes, træffes en sådan afgørelse ved beslutning af den overordnede ret. Er bødestraf idømt, skal det i dommen bestemmes, at bøden eller en del af denne skal anses for udstået.

Afsiger retten efter straffelovens § 58, stk. 1, en såkaldt kombinationsdom, dvs. at det bestemmes, at en del af den forskyldte frihedsstraf skal fuldbyrdes, mens dommen i øvrigt gøres betinget, skal afkortning ske i den ubetingede del af straffen. Det kan dog i dommen bestemmes, at afkortning ikke eller kun delvis skal ske i den ubetingede del af straffen.

Overtræder den dømte vilkårene for en betinget dom, og fastsætter retten i den anledning ved dom straf eller anden retsfølge for den begåede lovovertrædelse, eller træffer retten, hvor straf er fastsat i den betingede dom, afgørelse om fuldbyrdelse af denne straf, jf. straffelovens § 60, stk. 1, nr. 3, vil der på tilsvarende måde ske afkortning i straffen.

Det findes ikke nødvendigt at fastsætte regler om afkortning i de øvrige tilfælde af frihedsberøvelse efter § 36, da frihedsberøvelse i disse tilfælde ikke kan sammenlignes med varetægtsfængsling efter retsplejeloven.

Det bemærkes, at strafafkortningsbestemmelsen i straffelovens § 86 forudsættes at gælde i tilfælde af varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 under en straffesag.

Der henvises i øvrigt til pkt. 7. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 19

Ændringen er en konsekvens af ændringer i retsplejelovens bestemmelser om ransagning og beslag-

læggelse og af ændringerne i anklagemyndighedens struktur, hvorefter betegnelsen »statsadvokatsager« ikke længere anvendes.

Bestemmelserne om ransagning og beslaglæggelse findes nu i retsplejelovens kapitler 73 og 75 b.

Til nr. 20

Forslaget indebærer, at en asylansøgers udeblivelse uden anmeldt lovligt forfald fra at møde hos Direktoratet for Udlændinge eller politiet efter tilsigelse, skal medføre, at asylansøgningen uden videre bortfalder. Der skal således ikke træffes nogen afgørelse om, at asylansøgningen er bortfaldet.

Asylansøgningens bortfald indebærer endvidere, at udlændingen skal udrejse straks, uden at der skal træffes nogen beslutning herom.

Der kan bl.a. være tale om indkaldelser til udførelse af asylansøgningsskema eller indkaldelse til samtale hos Direktoratet for Udlændinge eller afhøring hos politiet.

Det er en betingelse for asylansøgningens bortfald, at udlændingen er udeblevet uden anmeldt lovligt forfald, og at der i forbindelse med tilsigelsen til mødet er givet asylansøgeren oplysning om virkningen af udeblivelse.

Det foreslås endvidere, at Direktoratet for Udlændinge i særlige tilfælde skal kunne beslutte, at en asylansøgning ikke skal anses for bortfaldet, uanset at asylansøgeren er udeblevet uden anmeldt lovligt forfald.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.5. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 21

Med forslaget, der er en foreløbig opfølgning på Finansministeriets rapport over turnusundersøgelsen af Direktoratet for Udlændinge, bemyndiges indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler for, i hvilket omfang Direktoratet for Udlændinges opgaver vedrørende centeradministrationen i relation til asylansøgere kan overføres til andre myndigheder.

I rapporten over turnusundersøgelsen tegnes – i overensstemmelse med undersøgelsens kommissorium – rammerne om en administrativ tilrettelæggelse af centeradministrationen, som tillige inddrager landets statsamter.

Turnusundersøgelsen peger således på muligheden af, at det overordnede, centrale ansvar og de planlæggende og koordinerende opgaver i forbindelse med centeradministrationen fremover varetages af Indenrigsministeriets departement, mens de

F. t. l. vedr. udlændingeloven m.v.

udførende og kontrollerende opgaver vedrørende centeradministrationen udlægges til statsamterne.

En række kontrol- og godkendelsesfunktioner i relation til de enkelte asylansøgere foreslås dog fortsat varetaget i direktoratet, da de knytter sig til den asylsagsbehandling, som fortsat varetages af direktoratet.

Den skitserede model i rapporten har imidlertid en sådan karakter, at hele problemstillingen, herunder en mere præcis udmøntning heraf, efter Indenrigsministeriets opfattelse bør overvejes nærmere, herunder ved drøftelse mellem de implicerede parter.

Det påtænkes derfor bl.a. at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter bl.a. fra de berørte myndigheder, som skal gennemgå den nuværende opgavefordeling mellem Indenrigsministeriet, Direktoratet for Udlændinge og statsamterne, og som skal fremkomme med forslag, der præcist fastlægger den fremtidige opgavefordeling på dette område.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 22

Efter de gældende regler er der ikke hjemmel til at afholde udgifter, der ikke har tilknytning til underhold af udlændinge, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 7-8 er taget under behandling. Der er således ikke hjemmel til at afholde udgifter til ansvars-, indbo- og ulykkesforsikring for de pågældende.

Efter forslaget vil indenrigsministeren kunne fastsætte nærmere regler om ansvars-, indbo- og ulykkesforsikring i de tilfælde, hvor der er forsikringsmæssigt behov for at indføre en statslig forsikringsordning.

Det er i første række hensigten at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte bestemmelser om ansvarsforsikring af de omhandlede personer.

Det foreslås samtidig, at indenrigsministeren kan afholde udgifter, der er forbundet med en sådan forsikringsordning.

Indenrigsministeriet finder ikke, at der bør fastsættes regler om, at man kan pålægge udlændinge, der har midler hertil, at betale udgifterne i forbindelse med en sådan forsikringsordning. Efter § 42 a, stk. 1, som ændret ved lov nr. 421 af 1. juni 1994, blev der indført adgang for Direktoratet for Udlændinge til at pålægge udlændinge, der har midler hertil, at betale for udgifterne til deres underhold i præasylfasen. Som led i en forenkling af denne ordning opkræves der alene betaling for 3 måneders kost og logi. Det ville bryde med denne forenkling,

hvis der også skulle opkræves betaling for løbende udgifter til forsikringspræmie.

Det må i øvrigt forventes, at omkostningerne ved en løbende administrativ inddrivelsesordning af forsikringspræmier vil overstige det beløb, som kan forventes inddrevet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 8. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 23

Bestemmelsen har til formål at sikre, at Danmark kan opfylde de forpligtelser, der følger af Bruxelleskonventionen om blindpassagerer eller anden international aftale, der måtte blive indgået vedrørende blindpassagerer, jf. bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 10.

Efter Bruxelleskonventionen er en skibsleders forpligtelse til at erstatte udgifterne til en blindpassagers underhold begrænset til udgifterne i underhold i 3 måneder.

Efter forslaget bemyndiges indenrigsministeren til at fastsætte nærmere bestemmelser om størrelsen af den i udlændingelovens § 43, stk. 2, 2. pkt., nævnte erstatning med henblik på opfyldelse af Danmarks konventionsmæssige forpligtelser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 9.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 24

Den 24. juni 1994 tiltrådte Folketingets Finansudvalg et aktstykke, hvorved der anmodedes om tilslutning til, at indenrigsministeren bemyndiges til efter ministerens nærmere bestemmelse og i særlige tilfælde at dække rejseudgifterne til et tredjeland, hvor asylansøgere eller personer med midlertidig opholdstilladelse har opnået indrejse- eller opholdstilladelse.

Forslaget tilsigter at skabe en permanent ordning, hvorefter der kan ydes økonomisk støtte til asylansøgere, der har opnået indrejse- og opholdstilladelse i et tredjeland.

Det er en betingelse, for at der kan ydes støtte, at indrejse- og opholdstilladelsen i tredjelandet er opnået efter indreisen i Danmark. Baggrunden herfor er, at det sikres, at ordningen ikke kan misbruges af personer, der kun vil benytte Danmark som transitland med henblik på at få økonomisk støtte til at rejse til et tredje land.

Det er endvidere en betingelse, at indrejse- og opholdstilladelsen er opnået inden udløbet af en udrejsefrist, som eventuelt måtte være fastsat.

I bestemmelsens stk. 1 og 2 fastlægges, hvilke personer, der er omfattet af forslaget. Bestemmelsen

omfatter asylansøgere, hvis ansøgning om asyl er taget under behandling her i landet. Det er en forudsætning for, at der kan ydes hjælp, at ansøgeren opholder sig her i landet. Det er endvidere en forudsætning, at den pågældende har modtaget endeligt afslag på sin ansøgning om asyl og ikke har opholdstilladelse på andet grundlag, eller at den pågældende frafalder eventuelle verserende ansøgninger om opholdstilladelse her i landet.

Bestemmelsen omfatter ikke personer, der er statsborgere i de nordiske lande eller i EU- eller EØS-landene.

Stk. 3 indeholder bestemmelserne om de former for hjælp, der kan ydes efter bestemmelsen.

Der kan ydes hjælp til billet til fly, tog m.v. (nr. 1). Der kan betales for rejsen til det sted i de pågældende tredjeland, hvor bosættelsen skal ske.

Der kan endvidere ydes hjælp til nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele (nr. 2). Transporten bør fortrinsvis foregå som overfladetransport.

Der kan desuden ydes et beløb på højst 5.000 kr. pr. familie til transport af nødvendigt erhvervsudstyr (nr. 3). Beløbet foreslås reguleret én gang årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Endelig kan der efter forslaget ydes hjælp til andre udgifter, der er forbundet med rejsen (nr. 4). Det kan f.eks. være udgifter i forbindelse med udstedelse af rejsedokumenter, transitvisa og nødvendige helbredsundersøgelser og vaccinationer samt fortæring under rejsen. Der vil endvidere efter denne bestemmelse kunne betales for f.eks. helbredsundersøgelser eller udgifter til tolkning, som er afholdt i forbindelse med behandlingen af ansøgningen om opholdstilladelse i det pågældende tredjeland.

Udbetaling af hjælp vil efter forslaget kun kunne ske, såfremt vedkommende udlænding ikke selv har midler hertil. Ved afgørelsen heraf må der lægges vægt på, om udlændingen efter direktoratets oplysninger er formuende. Har udlændingen i forbindelse med indrejsen udfyldt en erklæring om sine indtægts- og formueforhold, kan denne lægges til grund.

Udbetaling af hjælp kan kun ske, når indrejse- og opholdstilladelsen i tredjelandet er opnået.

Udbetaling af hjælpen vil ifølge forslaget § 1, nr. 25, vedrørende udlændingelovens § 48, stk. 1, blive henlagt til Rigspolitichefen, hvis afgørelser vil kunne indbringes for Indenrigsministeriet. Indbringelse af Rigspolitichefens afgørelser for Indenrigsministeriet vil ikke blive tillagt opsættende virkning.

Til nr. 25

Bestemmelsen i § 46, stk. 2, foreslås ændret, således at Direktoratet for Udlændinges afgørelser i henhold til § 33 ikke kan påklages til indenrigsministeren.

Efter § 33 træffer Direktoratet for Udlændinge afgørelse om fastsættelse af en udrejsefrist i forbindelse med afslag på en ansøgning om opholdstilladelse, beslutning om inddragelse af opholdstilladelse og beslutning om udvisning efter § 24, nr. 5, eller efter § 25, jf. § 33, stk. 1 og 2. Direktoratet for Udlændinge træffer endvidere afgørelse om, hvorvidt der skal meddeles opsættende virkning, navnlig i forbindelse med en anmodning om genoptagelse eller en indbringelse af en af direktoratet truffet afgørelse for Folketingets Ombudsmand (§ 33, stk. 4-7).

Forslaget er begrundet i, at direktoratets afgørelser om udrejsefristens længde og om meddelelse af opsættende virkning er rent processuelle afgørelser, hvis virkning efter sagens natur indtræder, hvad enten der er klaget til indenrigsministeren eller ej. Forslaget har til hensigt at koncentrere Indenrigsministeriets ressourcer på behandlingen af klager over de materielle afgørelser om afslag på opholdstilladelse, som Direktoratet for Udlændinge træffer.

Til nr. 26

Forslaget har til formål at præcisere, at afgørelser i henhold til udlændingelovens § 40, stk. 3-5, vedrørende optagelse af fingeraftryk og personfoto, indenretsligt forhør og beslutning om at tage dokumenter og genstande i bevaring træffes af politiet og ikke af Direktoratet for Udlændinge, jf. den almindelige kompetenceregulering i § 46, stk. 1.

Det foreslås endvidere, at afgørelser om udbetaling af hjælp efter § 43 a, jf. forslaget § 1, nr. 24, træffes af Rigspolitichefen med klageadgang til indenrigsministeren.

Det foreslås endelig indføjet i bestemmelsen, at afgørelse om frihedsberøvelse af en udlænding efter § 36 kun kan påklages til indenrigsministeren, såfremt afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene.

Efter de gældende bestemmelser i udlændingeloven består der en dobbelt mulighed for at indbringe afgørelser, som er truffet af politiet efter § 36, for en anden myndighed.

Der er således for visse afgørelser mulighed for at indbringe spørgsmål herom for domstolene efter § 37, ligesom det følger af § 48, stk. 1, 1. pkt., at afgørelserne kan indbringes for indenrigsministeren.

Forslaget indebærer, at det alene vil være muligt at klage til indenrigsministeren i tilfælde, hvor det ikke er muligt at indbringe spørgsmålet for domstolene i medfør af § 37.

Dette svarer til den ordning, som ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 blev indført for så vidt angår foranstaltning af brev- og besøgskontrol efter udlændingelovens §§ 37 c-37 e, jf. § 48, stk. 1, 2. pkt.

Til nr 27

Der er tale om en konsekvensændring som følge af en ændring af retsplejelovens bestemmelser om vilkår for tiltalefraval.

Til nr. 28

Ændringen er en konsekvens af ændringerne i lov nr. 421 af 1. juni 1994 om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., hvorved §§ 37 a-37 e om foranstaltning af isolation og brev- og besøgskontrol, herunder om advokatbeskikkelse, blev indsat i udlændingeloven.

Ændringen betyder, at §§ 37 a-37 e finder tilsvarende anvendelse i sager, hvor en udlænding frihedsberøves i forbindelse med indbringelse for retten af en udvisning efter § 49, stk. 1, der ikke er iværksat inden 6 måneder efter dommen.

Til nr. 29

Undertiden munder Flygtningenævnets behandling af en sag ud i en beslutning om at udsætte sagen med henblik på indhentelse af yderligere konkrete eller generelle oplysninger til sagen.

Det forekommer endvidere ofte, at sager, der er afgjort af nævnet, begæres genoptaget, f.eks. under henvisning til nye oplysninger eller dokumenter.

I sager, som er udsat af nævnet med henblik på f.eks. indhentelse af yderligere oplysninger, afgøres sagen på et senere tidspunkt af de medlemmer, der deltog i behandlingen af sagen i forbindelse med sagens udsættelse.

I sager, der begæres genoptaget, forekommer det endvidere, at spørgsmålet om, hvorvidt en sag skal genoptages, afgøres ved votering blandt de medlemmer, der deltog i den oprindelige behandling af sagen. Genoptages sagen, kan afgørelsen i den genoptagne sag enten træffes ved votering blandt de medlemmer, der deltog i den oprindelige behandling af sagen, eller ved at sagen behandles af et nyt nævn.

Da udsættelsen af en sag kan være ganske langvarig, og da genoptagelsesbegæring kan fremkomme længere tid efter nævnets oprindelige opgørelse i sagen, kan det forekomme, at et eller flere af de medlemmer, der deltog i den oprindelige behandling af sagen, er udtrådt af nævnet på det tidspunkt, hvor sagen skal færdigbehandles, eller hvor der skal tages stilling til en genoptagelsesbegæring.

Dette problem løses som udgangspunkt ved, at det udtrådte medlem ad hoc-beskikkes i sagen og derefter deltager i voteringen.

Det vil imidlertid i praksis kunne være et problem, at et fratrædt medlem af forskellige grunde ikke ser sig i stand til at deltage i afgørelsen af sagen og ikke kan gives eller nægter at efterkomme et tjenstligt pålæg om at deltage i behandlingen af de nævnte sager.

Det kan endvidere forekomme, at et medlem efterfølgende er blevet inhabil eller på grund af alvorlig sygdom ikke er i stand til at deltage i afgørelsen af sagen.

Det foreslås på den baggrund, at et nævnsmedlem, der har forfald, i særlige tilfælde kan erstattes af et andet medlem fra samme myndighed eller organisation, således at nævnet har samme sammensætning som fastsat i § 53.

Bestemmelsen vil kun blive anvendt helt undtagelsesvis og kun i tilfælde, hvor det – f.eks. under henvisning til sagens karakter – ikke vil være forbundet med retssikkerhedsmæssige betænkeligheder at lade et medlem erstatte af et andet. Skønner formanden, at der består retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, vil sagen blive foretaget på ny for et nyt nævn.

Bestemmelsen vil ikke blive anvendt i sager, hvor der er troværdighedsproblemer, eller hvor asylansøgerens personlige fremmøde i nævnet er af betydning for afgørelsen af sagen. I sådanne tilfælde vil sagen af retssikkerhedsmæssige hensyn blive behandlet på et nyt nævn.

For så vidt angår udsatte sager vil bestemmelsen kun blive anvendt i sager, der er udsat på generelle asylretlige vurderinger eller indhentelse af generelle baggrundsplysninger, som alle nævnsmedlemmer har samme baggrund og mulighed for at deltage i afgørelsen af.

For så vidt angår genoptagelsessager vil bestemmelsen kun blive anvendt i sager, hvor afgørelsen kan træffes ud fra en vurdering af genoptagelsessammenholdt med den oprindelige afgørelse i sagen, som alle medlemmer har mulighed for at foretage. Det vil f.eks. være tilfældet i sager, som er begæret genoptaget under henvisning til et nyt dokument, som ved en ægthedsundersøgelse har vist sig at være falsk.

Det bemærkes, at et nævnsmedlem – også i tilfælde hvor den pågældende har deltaget i den oprindelige behandling af sagen – i alle tilfælde vil have mulighed for at votere for, at en sag skal foretages på nyt nævn, hvis medlemmet ikke finder det forsvarligt, at der træffes afgørelse på det foreliggende grundlag. Er der flertal herfor blandt nævnets medlemmer, vil sagen blive foretaget på nyt nævn, lige-

som formanden i alle tilfælde vil kunne beslutte, at sagen skal foretages på nyt nævn.

Det forudsættes, at bestemmelsen ikke vil blive anvendt, hvis mere end ét eller to nævnsmedlemmer har forfald.

Til nr. 30

Om baggrunden for forslaget henvises til pkt. 2.2. i de almindelige bemærkninger.

Efter bestemmelsen kan politiet uden udlændingens samtykke videregive oplysninger om en udlændings strafbare forhold, herunder om sigtelser for strafbare forhold, til Direktoratet for Udlændinge, hvis den pågældende har ansøgt om opholdstilladelse efter §§ 7-8.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at sager vedrørende kriminelle asylansøgere undergives hastebehandling. Dette gælder både for sager, der behandles i åbenbart grundløs-proceduren og sager, der behandles i normalproceduren.

Det må understreges, at oplysninger om en asylansøgers strafbare forhold, der indberettes efter den foreslåede bestemmelse, ikke vil indgå i asylansøgers behandling og påvirke sagens udfald.

For så vidt angår *åbenbart grundløs-proceduren* er der etableret en særlig hurtig behandling af asylansøgninger fra kriminelle asylansøgere, jf. bemærkningerne til forslaget til lov nr. 421 af 1. juni 1994.

For så vidt angår *normalproceduren* vil såvel Direktoratet for Udlændinge som Flygtningenævnet behandle sager vedrørende kriminelle asylansøgere, som står til et afslag på asyl, særligt hurtigt.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at politiet med henblik på en hurtig indberetning af de oplysninger, som Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningenævnet har behov for med henblik på at træffe afgørelse om udvisning af en udlænding, kan indberette sådanne oplysninger som led i en generel aftale.

Der vil i medfør af bestemmelsen kunne videregives oplysninger om strafbare forhold vedrørende overtrædelse af straffeloven, toldloven, våbenloven og lov om euforiserende stoffer.

Videregivelsesadgangen forudsættes anvendt, således at politiet alene foretager indberetning af, at der er rejst sigtelse mod den pågældende asylansøger for overtrædelse af de nævnte love. Der vil således ikke blive videregivet oplysninger om sigtelsens konkrete indhold eller sagens øvrige omstændigheder.

Der bør endvidere ske indberetning til Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningenævnet om straffesagens udfald, herunder hvorvidt sigtelsen efterfølgende frafaldes, om eventuelle bødeforelæg, bødevedttagelse eller domfældelse. Indberetningen bør

endvidere indeholde oplysning om en eventuel afsoningsperiodes længde og tidsmæssige placering.

I den situation, hvor en udlænding er blevet dømt for et strafbart forhold og udvist af landet ved dommen, og hvor den pågældende under afsoningen eller i forbindelse med udsendelsen søger om asyl, bør der ligeledes uden ugrundet ophold ske underretning til Direktoratet for Udlændinge om straffesagens eksistens, således at direktoratet kan fremskynde asylsagsbehandlingen. Det nærmere indhold af straffesagen forudsættes ikke videregivet.

Det forudsættes i den forbindelse, at det af den pågældende persons identitetspapirer fremgår, at vedkommende er asylansøger her i landet. Såfremt den pågældende ikke er i besiddelse af identitetspapirer, vil der skulle rettes henvendelse til Direktoratet for Udlændinge.

Til nr. 31

Efter den gældende § 57 skal anklagemyndigheden, forinden der nedlægges påstand om udvisning af en person, der har opholdstilladelse som flygtning, indhente en udtalelse fra Flygtningenævnet.

Der foreslås indsat et nyt stk. 2 i § 57, hvori det fastslås, at anklagemyndigheden i øvrige tilfælde, hvor der nedlægges påstand om udvisning, kan indhente en udtalelse fra Direktoratet for Udlændinge.

Der foreslås endvidere indsat et nyt stk. 3 i § 57, hvori det fastslås, at anklagemyndigheden til brug for de i stk. 1 og 2 nævnte udtalelser uden udlændingens samtykke kan videregive oplysning om udlændingens strafbare forhold, herunder om sigtelser for strafbare forhold, til Flygtningenævnet eller Direktoratet for Udlændinge.

Bestemmelsen har til formål at præcisere, at anklagemyndigheden som hidtil vil kunne videregive oplysning om en udlændings strafbare forhold i forbindelse med en høring af Direktoratet for Udlændinge til brug for anklagemyndighedens nedlæggelse af påstand om udvisning under en straffesag, jf. herved udlændingelovens § 49.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at anklagemyndigheden kan etablere en generel videregivelsesordning.

De oplysninger, som vil kunne videregives, vil være enhver form for afsluttede strafferetlige sager mod en udlænding, f.eks. i form af domme, bødevedttagelser, bødeforelæg, advarsler, tiltalefrafald med eller uden vilkår, samt andre straffeprocessuelle skridt, som er foretaget mod en udlænding, f.eks. sigtelser eller tiltale.

Om baggrunden for forslaget henvises til pkt. 2.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 32

Ændringen er en konsekvens af ændringerne i lov nr. 421 af 1. juni 1994, hvorved §§ 37 a-37 e om foranstaltning af isolation og brev- og besøgskontrol, herunder om advokatbeskikkelse, blev indsat i udlændingeloven.

Efter den foreslåede bestemmelse gælder der om salær og godtgørelse for udlæg til advokater, der beskikkes i forbindelse med sager om foranstaltning af isolation og besøgs- og brevkontrol, samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

Til nr. 33

Efter forslaget forhøjes strafferammen for menneskesmugling efter udlændingelovens § 59, stk. 3, fra 1 år og 6 måneder til 2 år.

Det bemærkes i den forbindelse, at det efter straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt., er muligt under særdeles skærpende omstændigheder at lade straffen for en forbrydelse overstige strafferammen med indtil det halve. Der vil således efter forslaget under særdeles skærpende omstændigheder kunne idømmes fængsel i 3 år.

Forslaget indeholder endvidere som noget nyt en bestemmelse, der giver mulighed for at straffe den, der for vindings skyld bistår en udlænding med at indrejse i et andet land, hvor udlændingen ikke lovligt kan indrejse.

Det er ikke herved tilsigtet at fravige de almindelige bestemmelser i straffelovens kapitel 2 om, hvilke handlinger der hører under dansk straffemyndighed.

I det omfang, der efter internationale aftaler måtte bestå en forpligtelse for Danmark til at foretage retsforfølgning i en konkret sag vedrørende handlinger foretaget i udlandet, følger det af straffelovens § 8, nr. 5, at forholdet henhører under dansk straffemyndighed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 6. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 2

(Lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien)

Til nr. 1

Efter den nugældende bestemmelse i § 3, stk. 2, giver en midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. ikke ret til at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse, til at udøve lønnet

eller ulønnet erhvervsvirksomhed eller til med eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet.

Det følger af lovens § 5, at personer, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse efter loven, under visse omstændigheder har ret til at gennemføre et skole- eller uddannelsesforløb på skoler og uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet.

Som et led i flere af de skole- og uddannelsesforløb, som personer med opholdstilladelse efter loven har mulighed for at følge, indgår praktikophold. Et sådant praktikophold vil umiddelbart være at betragte som beskæftigelse.

Det foreslås derfor, at der ved den foreslåede bestemmelse gives mulighed for, at en person med midlertidig opholdstilladelse på trods af bestemmelsen i § 3, stk. 2, kan tage beskæftigelse, såfremt der er tale om praktikophold, der er et integreret led i et skole- eller uddannelsesforløb i medfør af lovens § 5.

Praktikopholdet kan afhængigt af de regler og overenskomster, der gælder for det enkelte område, være såvel lønnet som ulønnet.

Det må generelt understreges, at forbuddet mod at tage lønnet beskæftigelse i § 3, stk. 2, retter sig mod en noget snævrere kreds af aktiviteter, end hvad der følger af det arbejdsretlige beskæftigelsesbegreb.

Således vil meget begrænsede aktiviteter, der ikke har en professionel beskæftigelsesmæssig karakter, og hvor det vil forekomme åbenbart uhensigtsmæssigt at lade aktiviteterne være omfattet af beskæftigelsesforbuddet i § 3, stk. 2, kunne udføres inden for rammerne af § 3, stk. 2, i overensstemmelse med hidtidig forståelse af det udlændingeretlige beskæftigelsesbegreb.

Der kan f.eks. være tale om meget begrænset foredragsvirksomhed, enkeltstående optræden af musikalsk eller kunstnerisk karakter eller enkeltstående opgaver af forfattermæssig eller journalistisk karakter.

Til nr. 2

Ændringen indebærer, at indenrigsministeren kan fastsætte regler, hvorefter personer, der tager lønnet beskæftigelse, ud over udgifterne til deres eget ophold og undervisning kan pålægges at betale for deres husstands ophold og undervisning. Tilsvarende kan der fastsættes regler om, at personer, der tager lønnet beskæftigelse, ud over ikke at få dækket udgifterne til deres eget underhold heller ikke skal have dækket udgifterne til familiens underhold.

Der vil ikke i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse blive fastsat regler om, at der kan gives pålæg om betaling for undervisning af børn i den undervisningspligtige alder efter § 5, stk. 1.

Ændringen indebærer endvidere, at indenrigsministeren kan fastsætte regler, hvorefter personer, der tager lønnet beskæftigelse, kan pålægges at betale for udgifterne til en eventuel ansvars-, indbo- og ulykkesforsikring, som indenrigsministeren i medfør af § 7 b, jf. lovforslaget § 2, nr 8, har truffet beslutning om at indføre for de pågældende personer.

Det bemærkes i den forbindelse, at personer med midlertidig opholdstilladelse, der tager lønnet beskæftigelse her i landet, er skattepligtige heraf efter skattelovgivningens almindelige regler.

Ændringen indebærer endelig, at Direktoratet for Udlændinges betalingspålæg tillægges udpantningsret, hvilket er en forudsætning for kravets effektive inddrivelse. Der eksisterer en tilsvarende udpantningsadgang for de betalingspålæg, som udstedes i medfør af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 1, som ændret ved lov nr. 421 af 1. juni 1994.

Bestemmelsen omfatter tillige personer, der som led i et praktikophold under uddannelse tager lønnet beskæftigelse i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 3, 2. pkt.

Til nr. 3

Efter den gældende § 3, stk. 6, kan indenrigsministeren efter forhandling med socialministeren fastsætte regler om, i hvilket omfang personer med midlertidig opholdstilladelse, der efter § 3, stk. 3, 1. pkt., tager beskæftigelse i forbindelse med et særligt tilrettelagt trænings- og arbejdsprogram, er omfattet af reglerne i lov om forsikring mod følger af arbejdsskade.

Ændringen af § 3, stk. 6, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. indebærer, at bemyndigelsesbestemmelsen udstrækkes til at gælde alle personer, der er meddelt opholdstilladelse efter denne lov.

Det er hensigten at udnytte bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte regler om, at den i § 3, stk. 1, nævnte personkreds er omfattet af lov om forsikring mod følger af arbejdsskade.

Efter § 3, stk. 1, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. må personer med midlertidig opholdstilladelse udføre opgaver i forbindelse med driften af det indkvarteringscenter, hvor vedkommende er indkvarteret, samt medvirke ved den undervisning, der tilbydes efter § 5.

Efter § 7, stk. 3, 1. pkt., har personer med midlertidig opholdstilladelse pligt til at medvirke ved udførelsen af de nødvendige opgaver i forbindelse med

driften af det indkvarteringscenter, hvor de er indkvarteret.

Personer, der udfører de i § 7, stk. 3., 1. pkt., nævnte opgaver, vil som følge af lovbestemmelsens henvisning til den videre bestemmelse i § 3, stk. 1, være omfattet af den påtænkte udnyttelse af bemyndigelsesadgangen.

Det er endvidere hensigten at udnytte bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte regler om, at den personkreds, der modtager undervisning i henhold til § 5, er omfattet af lov om forsikring mod følger af arbejdsskade.

Bestemmelsen påtænkes navnlig anvendt til at sikre, at personer med midlertidig opholdstilladelse, der gennemfører et praktikforløb som en nødvendig del af uddannelsen, eller som modtager undervisning under arbejdspladslignende forhold, stilles, som om de var omfattet af lov om forsikring mod følger af arbejdsskade.

Bemyndigelsesbestemmelsen omfatter tilfælde, hvor personer med midlertidig opholdstilladelse modtager undervisning af Dansk Flygtningehjælp, modtager undervisning på en institution omfattet af Undervisningsministeriet rekvireret af Dansk Flygtningehjælp eller optages som elever på en institution under af Arbejdsministeriet, Kulturministeriet, Undervisningsministeriet. Der henvises i øvrigt til, jf. § 2, nr. 4.

Det foreslås endvidere, at de herved forbundne udgifter skal afholdes af staten.

Til nr. 4

Den gældende § 5, stk. 3, blev indsat i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. ved lov nr. 425 af 1. juni 1994, der vedrører forbedring af vilkårene for personer fra det tidligere Jugoslavien. Det fremgår af bestemmelsen, at den af § 5, stk. 1 og 2, omfattede undervisning kan ske i samarbejde med skoler og undervisningsinstitutioner under Undervisningsministeriet.

Forslaget har til formål at præcisere, at den af § 5, stk. 1 og 2, omfattede undervisning også kan ske i samarbejde med undervisningsinstitutioner under Arbejdsministeriet og Kulturministeriet.

Det er Indenrigsministeriets opfattelse, at § 5, stk. 1 og 2, som ikke blev berørt af den nævnte lovændring, indeholder det fornødne lovmæssige grundlag for, at Dansk Flygtningehjælp i sin tilrettelæggelse af undervisningsindsatsen rekvirerer ekstern undervisning.

Dansk Flygtningehjælp iværksatte og gennemførte allerede før den nævnte lovændring som entreprenør for staten det omfattende arbejde med at sørge

for kvalificeret undervisning til de forskellige aldersgrupper blandt de bosniske krigsflygtninge.

Den nævnte lovændring havde til formål at udbygge undervisningstilbuddene til de bosniske krigsflygtninge, og der er således ikke med lov nr. 425 af 1. juni 1994 tilsigtet indskrænkninger i den eksisterende adgang for Dansk Flygtningehjælp til at rekvirere undervisning.

Den foreslåede bestemmelse giver herudover mulighed for, at den af Dansk Flygtningehjælp etablerede undervisning i henhold til § 5, stk. 1 og 2, erstattes af undervisning i de nævnte uddannelsesinstitutioner. Dette kan ske under særlige omstændigheder, hvor institutionens leder efter et fagligt skøn vurderer, at den pågældende vil kunne deltage i undervisningen. Det forudsættes, at dette ikke af den grund vil medføre en udvidelse af kapaciteten på den enkelte uddannelsesinstitution eller økonomiske merudgifter.

Til nr. 5

Ændringen er alene af præciserende karakter.

Ved den foreslåede ændring fastslås det udtrykkeligt, at indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om udførelsen af de opgaver, som personer med midlertidig opholdstilladelse må udføre i medfør af § 3, stk. 1, i forbindelse med driften af det indkvarteringscenter, hvor de pågældende er indkvarteret.

Til nr. 6

Efter § 7, stk. 2, kan Direktoratet for Udlændinge bemyndige private organisationer, statslige styrelser og kommuner til at tilvejebringe og drive indkvarteringscentre for personer, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Efter den gældende bestemmelse i § 7, stk. 4, kan Direktoratet for Udlændinge eller den private organisation eller kommune, som direktoratet bemyndiger hertil, meddele en person med midlertidig opholdstilladelse pålæg om at medvirke ved nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringscentret.

Det foreslås, at det på tilsvarende måde skal være muligt for en statslig styrelse, som direktoratet har bemyndiget til at drive et sådant indkvarteringscenter, at meddele pålæg herom.

Til nr. 7

Med forslaget bemyndiges indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler for, i hvilket omfang Di-

rektoratet for Udlændinges opgaver vedrørende centeradministrationen i relation til personer med midlertidig opholdstilladelse kan overføres til andre myndigheder.

Forslaget svarer til den foreslåede ændring i udlændingelovens § 42 a, stk. 2.

Der henvises til bemærkningerne herom.

Til nr. 8

Efter de gældende regler er der ikke hjemmel til at afholde udgifter til ansvars-, indbo- og ulykkesforsikring for personer med midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Efter forslaget vil indenrigsministeren kunne fastsætte nærmere regler om ansvars-, indbo- og ulykkesforsikring i de tilfælde, hvor der er forsikringsmæssigt behov for at indføre en statslig forsikringsordning.

Det er i første række hensigten at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte bestemmelser om ansvarsforsikring af de omhandlede personer.

Det foreslås samtidig, at de udgifter, der er forbundet med en sådan forsikringsordning, som udgangspunkt afholdes af staten.

Den foreslåede bestemmelse giver endvidere bemyndigelse til at indføre ordninger, hvorved arbejdsgiver får refunderet eventuelle præmieudgifter til tegning af en erhvervsansvarsforsikring for den pågældende medarbejder i virksomheden. Indenrigsministeren bemyndiges endvidere til at fastsætte nærmere regler for en eventuel udredelse af erstatning fra statskassen. Det bemærkes herved, at den ansvarsforsikring, som påtænkes tegnet for asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse, jf. afsnit 8.1., efter sædvanlig forsikringspraksis ikke dækker skader, som forvoldes som led i erhvervs-mæssig virksomhed.

Indenrigsministeriet finder ikke anledning til i loven at indføre hjemmel til, at man kan pålægge personer, der har midler hertil, at betale udgifterne i forbindelse med en sådan forsikringsordning. Det må forventes, at omkostningerne ved en løbende administrativ inddrivelsesordning af forsikringspræmier vil overstige det beløb, som kan forventes inddrevet. Det bemærkes herved, at de personer, der som følge af forholdene i det tidligere Jugoslavien har fået midlertidig opholdstilladelse her i landet, ikke har medbragt økonomiske værdier her til landet af betydning.

Derimod finder Indenrigsministeriet det naturligt, at der for de tilfælde, hvor en person med midlertidig opholdstilladelse får lønnet beskæftigelse her i landet, fastsættes regler om, at pågældende skal be-

tale for den forsikringspræmie, staten foreløbig afholder, jf. forslaget § 2, nr. 2, om en ændret formulering af § 3, stk. 5.

Til nr. 9

Ændringen har til formål at sikre, at personer med midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., der ønsker at vende tilbage til det område, vedkommende stammer fra, kan opnå transitvisa.

Ændringen har – på baggrund af erfaringerne med den hidtil gældende bestemmelse – vist sig nødvendig for at sikre, at der kan udstedes transitvisa til de pågældende personer, med henblik på disses tilbagerejse til det område i det tidligere Jugoslavien, som de pågældende stammer fra.

Til nr. 10

Det foreslås, at den foreslåede bestemmelse til udlændingelovens § 37 f om strafafkortning i forbindelse med frihedsberøvelse i medfør af udlændingelovens § 36 også finder anvendelse på personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse.

Til nr. 11

Efter udlændingelovens § 39, stk. 3, kan indenrigsministeren bestemme, at udlændinge til stadighed skal medføre deres pas eller anden legitimation under ophold her i landet.

I medfør af denne bestemmelse er det i udlændingebekendtgørelsens § 41 bestemt, at udlændinge, der er fyldt 16 år, og som ikke er statsborgere i et nordisk land, under ophold her i landet til stadighed skal medføre deres pas eller anden rejselegitimation. Er der til udlændingen udstedt særlig opholdstilladelse, skal denne i stedet medføres.

Efter udlændingebekendtgørelsens § 48, stk. 1, der har hjemmel i udlændingelovens § 60, stk. 1, straffes overtrædelse af § 41 med bøde.

Disse bestemmelser har til formål at sikre politiets muligheder for at kontrollere, om udlændinge opholder sig lovligt her i landet.

Udlændingebekendtgørelsens § 41 gælder imidlertid ikke for personer, der er meddelt opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Det foreslås, at indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte tilsvarende regler for personer, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Til nr. 12

Efter den gældende bestemmelse i § 16 a, stk. 2, nr. 2, kan der ydes støtte til overfladetransport af personlige ejendele op til 1 m³ pr. voksen og ½ m³ pr. barn.

Det foreslås, at den mængdemæssig begrænsning ophæves, således at der kan ydes støtte til nødvendige udgifter til overfladetransport af personlige ejendele uden noget lovbestemt maksimum.

Baggrunden herfor er, at mange af de bosniske krigsflygtninge, der opholder sig her i landet, er i besiddelse af større mængder personlige ejendele end angivet i den gældende bestemmelse.

Til nr. 13

Forslaget har til formål i loven at fastslå, at der kan ydes hjælp til udgifter, der er forbundet med rejsen, når personer med midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. vender til det område, de stammer fra.

Der kan f.eks. være tale om nødvendige transportudgifter i forbindelse med gennemførelse af rådgivningssamtaler hos Dansk Flygtningehjælp, udgifter i forbindelse med udstedelse af rejsedokumenter, transitvisa og nødvendige helbredsundersøgelser og vaccinationer samt fortæring under rejsen.

Der vil endvidere være hjemmel til at betale for udgifter til f.eks. livsvigtig medicin i en periode på 3 måneder, dvs. inden for den periode, hvor den pågældende har ret til at genindrejse i Danmark.

Til nr. 14

Efter forslaget vil der i tilfælde, hvor en person med midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., som er vendt tilbage til det område, vedkommende stammer fra, ønsker at udnytte sin fortrydelsesret efter § 8, stk. 2, ud over de i § 16 a, stk. 2, nr. 1 og 2 nævnte udgifter, kunne ydes hjælp til andre udgifter i forbindelse med en eventuel tilbagerejse til Danmark, jf. § 16 a, stk. 2, nr. 5, og lovforslagets § 2, nr. 13.

Ændringen er i øvrigt af redaktionel karakter, idet der er tale om en fejlagtig henvisning, når der i den gældende § 16 b henvises til § 16 og ikke til § 16 a.

Til nr. 15

Den 24. juni 1994 tiltrådte Folketingets Finansudvalg et aktstykke, hvorved der anmodedes om tilslutning til, at indenrigsministeren bemyndiges til efter ministerens nærmere bestemmelse og i særlige tilfælde at dække rejseudgifterne til et tredjeland, hvor

asylansøgere eller personer med midlertidig opholdstilladelse har opnået indrejse- eller opholdstilladelse.

Forslaget tilsigter at skabe en permanent ordning, hvorefter der kan ydes økonomisk støtte til personer med midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., der har opnået indrejse- og opholdstilladelse i et tredjeland.

Bestemmelsen omfatter efter stk. 1 personer, der har midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Det er en forudsætning for, at der kan ydes hjælp, at ansøgeren opholder sig her i landet.

Stk. 2 indeholder bestemmelserne om de former for hjælp, der kan ydes efter bestemmelsen.

Der kan ydes hjælp til billet til fly, tog m.v. (nr. 1). Der kan betales for rejsen til det sted i det pågældende tredjeland, hvor bosættelsen skal ske.

Der kan endvidere ydes hjælp til nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele (nr. 2). Transporten bør fortrinsvis foregå som overfladetransport.

Der kan desuden ydes et beløb på højst 5.000 kr. pr. familie til transport af nødvendigt erhvervsudstyr (nr. 3). Beløbet foreslås reguleret én gang årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Endelig kan der efter forslaget ydes hjælp til andre udgifter, der er forbundet med rejsen (nr. 4). Det kan f.eks. være udgifter i forbindelse med udstedelse af rejsedokumenter, transitvisa og nødvendige helbredsundersøgelser og vaccinationer samt fortæring

under rejsen. Der vil endvidere efter denne bestemmelse kunne betales for f.eks. helbredsundersøgelser eller udgifter til tolkning, som er afholdt i forbindelse med behandlingen af ansøgningen om opholdstilladelse i det pågældende tredjeland.

Udbetaling af hjælp vil efter forslaget kun kunne ske, såfremt vedkommende ikke selv har midler hertil. Ved afgørelsen heraf må der lægges vægt på, om udlændingen efter Direktoratet for Udlændinges oplysninger er formuende.

Til § 3

(Lov om social bistand)

Til nr. 1

Efter forslaget udvides muligheden for at yde støtte til repatriering af flygtninge m.fl. og indvandrere efter bistanndslovens §§ 47 a og 47 b, således at der tillige kan ydes støtte til andre udgifter, der er forbundet med rejsen til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Der kan f.eks. være tale om udgifter i forbindelse med udstedelse af rejsedokumenter, transitvisa og nødvendige helbredsundersøgelser og vaccinationer samt fortæring under rejsen.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1996.

Til § 5

Bestemmelsen indeholder ikrafttrædelsesbestemmelser for Færøerne og Grønland.

Bilag

Indenrigsministeriet
Udlændingefaldningen
Christiansborg Slotsplads 1

Journ. 1994-3701-249
1218 København K, den 12. juli 1994

Rigspolitichefen
Polititorvet 14
1780 København V

Ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. er der indført bestemmelser om, at en ansøgning om genoptagelse og en indbringelse for Folketingets Ombudsmand i relation til asylsagsbehandlingen og spørgsmålet om meddelelse af humanitær opholdstilladelse i en række tilfælde ikke vil have opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, jf. herved udlændingelovens § 33, stk. 4-7.

Som anført i bemærkningerne til lovændringen er det hensigten med bestemmelserne om afskæring af opsættende virkning at give politiet mulighed for en hurtig og smidig tilrettelæggelse af tvangsmæssige udsendelser af asylansøgere, hvis udrejsefrist er udløbet.

Det bemærkes herved, at politiet efter udlændingelovens § 30, stk. 2, drager omsorg for udrejsen i de tilfælde, hvor en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke udrejser frivilligt.

I den anledning skal man anmode om, at politiet følger nedenstående retningslinier for politiets tilrettelæggelse af tvangsmæssige udsendelser:

1. Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 8. juli 1992 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager

Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 8. juli 1992 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager er indtil videre fortsat gældende, i det omfang andet ikke følger af de ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 vedtagne lovændringer og de nedenfor under pkt. 2.-3. beskrevne retningslinier.

Indenrigsministeriet vil snarest tage initiativ til at ændre den pågældende cirkulæreskrivel-

se samt til at lave en ny vejledning som følge af de nævnte ændringer i udlændingeloven.

2. Politiets forberedelse af den faktiske udsendelse til hjemlandet

Efter udlændingelovens § 30, stk. 2, drager politiet som nævnt omsorg for udrejsen, hvis udlændingen ikke udrejser frivilligt. Der er i denne forbindelse ikke noget til hinder for, at politiet retter henvendelse til en udlænding, som har fået afslag på asyl, men hvor udrejsefristen ikke er udløbet eller udsat, for at få oplyst, om den pågældende i givet fald vil medvirke til en eventuel udsendelse.

Der er behov for, at politiet i en række tilfælde fra det tidspunkt, hvor en asylansøger har fået endeligt afslag på asyl i Direktoratet for Udlændinge efter åbenbart grundløs-proceduren uden klageadgang til Flygtningenævnet (dvs. afslag 1. gang) eller har fået endeligt afslag på asyl i Flygtningenævnet (dvs. afslag fra nævnet 1. gang), træffer foranstaltninger til at forberede den hjemsendelse, der bliver aktuel, når vedkommendes udrejsefrist (på et tidspunkt) udløber, og den egentlige udrejsekontrol kan påbegyndes.

Det er ikke tanken, at politiet rutinemæssigt skal rette henvendelse til alle udlændinge, der har fået endeligt afslag på en ansøgning om asyl, men at man efter en konkret vurdering på baggrund af hidtidige erfaringer, oplysninger i den enkelte sag m.v. undersøger, om der er behov for på et tidligt tidspunkt at træffe foranstaltninger til at forberede hjemsendelsen, når vedkommendes udrejsefrist udløber.

Det bemærkes herved, at politiets udrejsekontrol efter Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 8. juli 1992 påbegyndes dagen efter udrejsefristens udløb.

Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor politiet har påbegyndt forberedelserne til hjemsendelse af en asylansøger, og hvor den pågældende efterfølgende får meddelt asyl, humanitær opholdstilladelse eller opholdstilladelse på andet grundlag her i landet. Efter Indenrigsministeriets opfattelse vil de generelle planlægningsmæssige fordele ved en sådan forberedende hjemsendelsesordning imidlertid overstige ulemperne ved, at politiet i disse tilfælde må indstille udsendelsesarbejdet.

Politiet vil som led i det forberedende arbejde til hjemsendelse af en asylansøger have behov for på et så tidligt tidspunkt som muligt at få tilsendt asylsagens akter og asylansøgerens personlige papirer, herunder evt. rejsedokumenter og identitetspapirer.

Indenrigsministeriet vil i et nærmere samarbejde med Rigspolicefjen, Direktoratet for Udlændinge og Flygtningenævnet tilrettelægge de nødvendige arbejdsgange vedrørende politiets adgang til asylsagens akter og asylansøgerens personlige papirer samt vedrørende den praktiske oversendelse af disse papirer til politiet.

Opmærksomheden skal henledes på, at oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold kun kan videregives til politiet under de i forvaltningslovens § 28, stk. 2, opregnede betingelser, herunder når videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller er nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver, jf. § 28, stk. 2, nr. 4, og at andre fortrolige oplysninger kun kan videregives til politiet i det i forvaltningslovens § 28, stk. 3, nævnte omfang.

De forberedende foranstaltninger, som kan komme på tale forinden udrejsefristens udløb, vil kunne bestå i en identificering af de tilfælde, hvor asylansøgeren er/henholdsvis ikke er i besiddelse af pas eller andet rejsedokument, samt – i det omfang dette er muligt – en identificering af de tilfælde, hvor asylansøgeren ønsker/henholdsvis ikke ønsker at udrejse frivilligt.

Politiet vil i denne forbindelse som nævnt have mulighed for at rette henvendelse til asylansøgeren forinden udrejsefristens udløb med henblik på at få klargjort, i hvilket omfang vedkommende ønsker at medvirke til en udsendelse.

Politiet vil endvidere forinden udrejsefristens udløb kunne identificere de tilfælde, hvor der vil være behov for transitvisa o. lign. i

forbindelse med udsendelsen til det land, hvor asylansøgeren er statsborger eller havde fast ophold inden indreisen i Danmark.

I de tilfælde, hvor asylansøgeren ikke er i besiddelse af de fornødne rejsedokumenter eller transitvisa, bør politiet så vidt muligt fremskaffe disse dokumenter. Dette vil typisk ske ved henvendelse til det pågældende lands repræsentation her i landet. Politiet skal dog samtidig tage hensyn til et sådant rejsedokumentets gyldighedsperiode, således at det undgås, at rejsedokumentet er udløbet, når det skal anvendes ved udløbet af den seneste udrejsefrist.

I de tilfælde, hvor repræsentationen kræver, at vedkommende asylansøger møder personligt på ambassaden/konsulatet, vil der være en mulighed for, at dette sker forinden udrejsefristens udløb. Dette kan f.eks. være hensigtsmæssigt i tilfælde, hvor der erfaringsmæssigt vil gå lang tid med fremskaffelsen af rejsedokumenter, og hvor asylansøgeren selv er indstillet på at medvirke hertil. Ønsker asylansøgeren ikke at medvirke til fremskaffelse af rejsedokumenter på dette tidspunkt, vil der ikke kunne anvendes tvangsforanstaltninger.

Såfremt asylansøgeren også efter udrejsefristens udløb nægter at medvirke til fremskaffelse af rejsedokumenter, og herunder ikke vil møde personligt på ambassaden/konsulatet, bør det overvejes, hvorvidt den pågældende efter udlændingelovens § 36 skal frihedsberøves med henblik på fremstilling for ambassaden/konsulatet. En sådan fremgangsmåde vil dog alene være aktuel for de lande, som har en repræsentation her i landet.

I de tilfælde, hvor asylansøgeren ikke vil medvirke til fastlæggelse af sin identitet eller kommer med nye oplysninger om sin identitet, må dette søges afklaret med hjælp fra bl.a. identitetspapirer, Interpol og Udenrigsministeriet. Den politimæssige efterforskning heraf vil i mange tilfælde med fordel kunne iværksettes forinden udrejsefristens udløb.

Der vil også være en mulighed for, at politiet forinden udrejsefristens udløb planlægger den rejserute, som skal følges ved hjemsendelsen af pågældende, når udrejsefristen udløber. Dette kan f.eks. være hensigtsmæssigt i tilfælde, hvor planlægningen af rejseruten erfaringsmæssigt volder vanskeligheder, og hvor asylansøgeren selv er indstillet på at medvirke hertil.

Rigspolicefjen tilvejebringer i samarbejde med Udenrigsministeriet de fornødne rejsedo-

kumenter og indrejsetilladelser. Efter anmodning yder Udenrigsministeriet i nødvendigt omfang bistand til en eventuel fremskyndelse af andre landes procedurer ved udstedelse af rejsedokumenter og ved fremskaffelse af oplysninger om muligheder for at udsende asylansøgere ad en given rejserute.

Politiets faktiske forberedelse af den tvangsmæssige udsendelse af asylansøgere bør med de ændringer, som følger af bemærkningerne ovenfor, ske i overensstemmelse med det, som er anført i Rigspolitichefens brev af 8. april 1994 (Rigspolitichefens j.nr. 1994-014-124). Brevet vedlægges som bilag.

Udsendelsen af asylansøgere, der har fået endeligt afslag på asyl, bør – hvor udrejsefristen ikke er blevet udsat – i det hele tilrettelægges, således at udsendelsen efter reglerne i udlændingelovens § 33 finder sted umiddelbart efter udrejsefristens udløb.

3. Politiets pligt til at kontakte udlændingemyndighederne i udsendelsesfasen på grund af udsendeshindringer

Som anført i bemærkningerne til lov nr. 421 af 1. juni 1994, vil der i de situationer, hvor det viser sig umuligt at gennemføre en tvangsmæssig udsendelse, være mulighed for at give opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, hvis ganske særlige grunde taler derfor. Politiet vil i denne forbindelse have en forpligtelse til at underrette Direktoratet for Udlændinge med henblik på, at det kan vurderes, om vedkommende skal have opholdstilladelse.

Den forpligtelse, der herefter påhviler politiet, vil være skriftligt at underrette Direktoratet for Udlændinge om identiteten af de(n) asylansøger(e), som ikke kan udsendes. Underretningen bør ledsages af en redegørelse for de hidtil foretagne udsendelseskridt og for politiets vurdering af, i hvilket omfang udsendelse fremover vil være realistisk.

Det vil være naturligt, at politiet i de sager, hvor udsendelse forgæves har været forsøgt til hjemlandet, og hvor udsendelse på denne baggrund må vurderes som resultatløs for tiden, forelægger sagen for Direktoratet for Udlændinge.

Politiet bør også kunne forelægge sager for Direktoratet for Udlændinge, hvor udsendelse til hjemlandet ikke har været forsøgt i den konkrete sag, men hvor udsendelse på baggrund af

de bl.a. fra Udenrigsministeriet indhentede oplysninger om udsendelsesmuligheder og mulighederne for at skaffe de fornødne rejsedokumenter etc. må vurderes som resultatløs for tiden.

En forelæggelse vil endvidere kunne ske, hvis politiet gennem en længere periode ikke har kunnet udsende en asylansøger, og en udsendelse ikke må vurderes som umiddelbart forstående. En forelæggelsespligt vil i almindelighed blive aktuel, hvis der er gået 3 måneder efter udløbet af den seneste udrejsefrist. En forelæggelse vil også kunne ske, hvis det allerede efter udrejsefristens udløb må vurderes, at politiet ikke inden for en rimelig tid vil kunne udsende en asylansøger.

Indenrigsministeriet er herved opmærksom på, at politiets udsendelsesarbejde i adskillige tilfælde vanskeliggøres af, at asylansøgeren ikke ønsker at medvirke til fremskaffelsen af de for en udsendelse nødvendige rejsedokumenter og herunder ikke vil vedkende sig den tidligere oplyste identitet og nationalitet.

I situationer, hvor politiets udsendelse af en asylansøger af denne grund er blevet vanskeliggjort i en sådan grad, at der er forløbet 3 måneder efter udløbet af den seneste udrejsefrist, vil politiet kunne undlade at forelægge sagen for direktoratet, ligesom direktoratet i tilfælde af forelæggelse af sådanne sager i almindelighed bør meddele afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4.

I de situationer, hvor Direktoratet for Udlændinge ikke har fundet grundlag for at meddele opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, vil politiet på ny kunne forelægge sagen for Direktoratet for Udlændinge, hvis det efter en periode på ny må vurderes, at udsendelse er umulig eller ikke vil kunne iværksættes inden for en rimelig tid. Fornyeede forelæggelser bør i almindelighed ske med 3 måneders mellemrum regnet fra Direktoratet for Udlændinges og eventuelt Indenrigsministeriets afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4.

I de situationer, hvor asylansøgeren indgiver anmodning om genoptagelse af et afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og den hertil knyttede afgørelse om, at udsendelse vil kunne ske i overensstemmelse med udlændingelovens § 31, vil en sådan anmodning skulle videregives til Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningævnet, afhængig af hvilken af de to myndigheder der har truffet

den seneste afgørelse af spørgsmålet om asyl og tvangsmæssig udsendelse.

En sådan genoptagelsesansøgning vil, såfremt den indgives efter udrejsefristens udløb i sager, der er afgjort af Flygtningenævnet efter normalprocedure, ikke have opsættende virkning, jf. herved udlændingelovens § 33, stk. 7, 2. og 3. pkt., som ændret ved lov nr. 421 af 1. juni 1994.

Denne lovbestemmelse indebærer, at politiet efter indgivelsen af en sådan genoptagelsesansøgning kan fortsætte med klargøringen af udsendelsen af den pågældende og effektuere udsendelsen.

Det er i den forbindelse en afgørende forudsætning, at den fremtidige tilrettelæggelse af udsendelsen af asylansøgere, der har fået endeligt afslag på asyl, gennemføres således, at udsendelsen finder sted umiddelbart efter udrejsefristens udløb. Hermed sikres, at politiets virksomhed i forbindelse med udsendelsen af asylansøgere udelukkende har karakter af en faktisk forvaltningsvirksomhed, idet politiet kun skal effektuere asylmyndighedernes afgørelser.

Rigspolitiet bør løbende enten under de sædvanlige møder i myndighedsgruppen i Indenrigsministeriet eller ved en særskilt afrapportering holde Indenrigsministeriet underrettet om, i hvilket omfang udsendelsen af asylansøgere gennemføres under den ovenfor nævnte forudsætning.

4. Politiets underretning til Direktoratet for Udlændinge om kriminalitet begået af asylansøgere

Som beskrevet i bemærkningerne til lov nr. 421 af 1. juni 1994 om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., er der mellem de myndigheder, som indgår i behandlingen af asylansøgninger efter åbenbart grundløs-proceduren, opnået enighed om, at man vil fremskynde såvel Direktoratet for Udlændinges som Dansk Flygtningehjælps sagsbehandling i de sager, hvor asylansøgeren begår kriminalitet her i landet.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse skal Direktoratet for Udlændinges behandling af asylansøgninger efter åbenbart grundløs-proceduren i de tilfælde, hvor asylansøgeren begår kriminalitet her i landet, afsluttes så hurtigt som muligt og så vidt muligt inden eller i

umiddelbar forlængelse af straffesagens og en eventuel afsonings afslutning.

Det er en forudsætning for, at Direktoratet for Udlændinge kan fremskynde behandlingen af asylsager med kriminelle asylansøgere, at direktoratet så hurtigt som muligt får kendskab til, at den pågældende er sigtet for et strafbart forhold.

Indenrigsministeriet skal derfor anmode om, at der i alle tilfælde, hvor en asylansøger sigtes for overtrædelse af straffeloven, toldloven, våbenloven samt lov om euforiserende stoffer, uden ugrundet ophold sker indberetning til Direktoratet for Udlændinge herom.

Indenrigsministeriet skal endvidere anmode om, at der sker indberetning til Direktoratet for Udlændinge om straffesagens udfald, herunder om hvorvidt sigtelsen efterfølgende frafaldes, om eventuelle bødeforelæg, bøvedvtagelse eller domfældelse. Indberetningen bør endvidere indeholde oplysning om en eventuel afsoningsperiodes længde og tidsmæssige placering.

I den situation, hvor en udlænding er blevet dømt for et strafbart forhold og udvist af landet ved dommen, og hvor den pågældende under afsoningen eller i forbindelse med udsendelsen søger om asyl, skal Indenrigsministeriet anmode om, at politiet ligeledes uden ugrundet ophold underretter Direktoratet for Udlændinge om sagens eksistens, således at direktoratet kan fremskynde asylsagsbehandlingen.

Det er en forudsætning, at politiets indberetning af sigtelser og af straffesagens udfald finder sted inden for forvaltningslovens rammer.

Opmærksomheden skal henledes på, at oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold kun kan videregives til Direktoratet for Udlændinge under de i forvaltningslovens § 28, stk. 2, opregnede betingelser, herunder når videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller er nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver, jf. § 28, stk. 2, nr. 4, og at andre fortrolige oplysninger kun kan videregives til Direktoratet for Udlændinge i det i forvaltningslovens § 28, stk. 3, nævnte omfang.

5. Afsluttende bemærkninger

Indenrigsministeriet finder det afgørende, at politiets tilrettelæggelse af tvangsmæssige udsendelser fremover sker i overensstemmelse

med intentionerne i lov nr. 421 af 1. juni 1994 om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., og at der løbende tilvejebringes de nødvendige procedurer til sikring heraf.

Indenrigsministeriet vil derfor yderligere snarest tage initiativ til, at der afholdes et møde mellem indenrigsministeren og justitsmini-

steren, som har politiet under sit ressort, med henblik på en orientering om konsekvenserne af lovændringen for politiets arbejde. Det er tanken, at embedsmænd fra Indenrigsministeriets Udlændingeafdeling og fra Rigspolitichefen kan deltage i dette møde.

Rigspolitichefen vil senere af ministersekretariatet i Indenrigsministeriet blive orienteret om mødetidspunkt og mødested.

BIRTE WEISS

/ Claes Nilas